

Sjömakt i Indopacifiska regionen

Kampen om den framtida världsordningen

Johan Englund, Jonas Kjellén, Per Olsson,
Samuel Neuman Bergenwall, John Rydqvist.

Johan Englund, Jonas Kjellén, Samuel Neuman
Bergenwall, Per Olsson, John Rydqvist.

Sjömakt i Indopacifiska regionen

Kampen om den framtida världsordningen

Titel	Sjömakt i Indopacifiska regionen – Kampen om den framtida världsordningen
Rapportnr	FOI-R--5194—SE
Månad	September
Utgivningsår	2021
Antal sidor	128
ISSN	1650-1942
Kund	Försvarsdepartementet
Forskningsområde	Säkerhetspolitik
FoT-område	Inget FoT-område
Projektnr	A12113
Godkänd av	Malek Khan
Ansvarig avdelning	Försvarsanalys

Foto: Kinas hangarfartyg Liaoning, 18 april 2018, AFP genom Getty Images.

Detta verk är skyddat enligt lagen (1960:729) om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk, vilket bl.a. innebär att citering är tillåten i enlighet med vad som anges i 22 § i nämnd lag. För att använda verket på ett sätt som inte medges direkt av svensk lag krävs särskild överenskommelse.

This work is protected by the Swedish Act on Copyright in Literary and Artistic Works (1960:729). Citation is permitted in accordance with article 22 in said act. Any form of use that goes beyond what is permitted by Swedish copyright law, requires the written permission of FOI.

Sammanfattning

Denna rapport ger en översiktlig beskrivning av Kinas, Indiens, Rysslands och Japans marina ambitioner, kapaciteter och agerande i Indopacifiska regionen, i dag såväl som i ett tioårsperspektiv. Centrala slutsatser är att alla fyra stater har höjt sina ambitioner, stärkt sina förmågor och utökat sitt agerande i regionen, vilket i sin tur har stor påverkan på regional och global säkerhet. Kina strävar efter att bli en marin stormakt med förmåga att dominera i sitt maritima närområde och att projicera makt på långa avstånd. Den kinesiska marina moderniseringen sker mycket snabbt och i stor skala samtidigt som den militära närvaron bortom närområdet tilltar. Moderniseringen av Kinas marinstridskrafter påverkar övriga tre staters marina utveckling och är den centrala drivkraften bakom den säkerhetspolitiska dynamiken i Indopacifiska regionen. Indien har ambitionen att vara en ledande makt i Indopacifiska regionen och har blivit allt mer aktiv genom militärövningar tillsammans med andra stater, inte minst USA. Samtidigt står Indien inför finansiella och försvarsindustriella utmaningar som kan hämma den marina utvecklingstakten. Japan utvecklar också sina marina förmågor och stärker sitt agerande i Indopacifiska regionen, men begränsas av sin konstitution och långsam ekonomisk tillväxt. Rysslands agerande i regionen har gradvis stärkts och understöds av förbättrade logistiska förutsättningar, ny ansvarsfördelning samt modernisering av högsjöflottan. Rapportens huvudslutsats är att Indopacifiska regionen blir än mer central för marinstrategisk och global säkerhetspolitisk utveckling under den närmaste tioårsperioden.

Nyckelord: Marin förmåga, strategi, doktrin, kapacitet, militärövningar, marinbaser, sjömakt, Kina, Ryssland, Indien, Japan, Indopacifiska regionen.

Summary

This report is a descriptive overview of the maritime ambitions, capacities and behaviour of China, India, Russia and Japan in the Indo-Pacific, both today and in a ten-year perspective. Its central conclusions are that all four states have raised their ambitions, strengthened their capabilities and expanded their actions in the region, which in turn has a major impact on regional and global security. China strives to become a major naval power with the ability to dominate its maritime neighbourhood and to project power over long distances. China's naval modernisation is proceeding very quickly and on a large scale, while its military presence beyond the immediate neighbourhood is expanding. The modernisation of China's naval forces is the central driving force behind the development of security policy in the Indo-Pacific, affecting the naval development and actions of the other three states. India's ambition is to be a leading power in the Indo-Pacific, and has become increasingly active through military exercises with other states, not least the United States. At the same time, India faces financial and defence industrial challenges that may hamper the pace of its naval development. Japan is also developing its naval capabilities and strengthening its operations in the Indo-Pacific, but is limited by its constitution and sluggish economic growth. Russia's operations in the region have been gradually strengthened and are supported by improved logistical conditions, a new division of responsibilities and the modernisation of its high-seas fleet. The Indo-Pacific is expected to become an even more central arena for naval strategic and global security policy development in the coming ten years.

Keywords: Naval capability, strategy, doctrine, capacity, military exercises, naval bases, sea power, China, Russia, India, Japan, Indo-Pacific.

Innehållsförteckning

1	Inledning	9
1.1	Syfte och forskningsfrågor	12
1.2	Antaganden.....	12
1.3	Urval, avgränsningar och definitioner	13
1.4	Metod och material.....	14
1.5	Disposition	16
2	Kina – en växande stormakt även till sjöss	19
2.1	Marinens historiska roll.....	19
2.2	Strategier och doktriner	21
2.3	Kinas marin i dag	23
2.4	Kinas marin i ett tioårsperspektiv	30
2.5	Slutsatser	34
3	Indien – ambitiös, aktiv men akterseglad?	37
3.1	Geografiska förutsättningar och det historiska arvet	37
3.2	Strategier och doktriner	38
3.3	Indiens marin i dag	40
3.4	Indiens marin i ett tioårsperspektiv	47
3.5	Slutsatser	49
4	Japan – den tvekande sjömakten.....	53
4.1	Säkerhet och marina strategiska utgångspunkter	53
4.2	Japans marina visioner och strategier för Indopacifiska regionen.....	59
4.3	Förmågor och ambitioner i ett tioårsperspektiv	66
4.4	Slutsatser.....	68
5	Ryssland – Sovjetnostalgi och opportunism	71
5.1	Ryska maritima strategier och doktriner.....	71
5.2	Förmågor och agerande i dag	73
5.3	Förmågor i ett tioårsperspektiv	76
5.4	Slutsatser.....	80
6	Sammanfattning och avslutande diskussion	81
6.1	Fyra marina makter i Indopacifiska regionen	81

6.2	Säkerhetspolitiska implikationer	90
6.3	Vidare studier och analyser.....	95
7	Appendix	97
8	Referenslista	109

Figurer

Figur 1.	Antalet kinesiska ytstridsfartyg och ubåtar, 2000–2020.	28
Figur 2.	Modernitet bland kinesiska ytstridsfartyg och ubåtar, 2000-2020 ...	29
Figur 3.	Framtida kinesiska ytstridsfartyg och ubåtar, 2020–2030.	31
Figur 4.	Kinas militära utgifter 2000–2019, fast pris 2018.	32
Figur 5.	Antalet indiska ytstridsfartyg och ubåtar, 2000–2020.	42
Figur 6.	Modernitet bland indiska ytstridsfartyg och ubåtar, 2000-2020.....	43
Figur 7.	Framtida indiska ytstridsfartyg och ubåtar, 2020–2030.....	47
Figur 8.	Indiens militära utgifter 2000–2019, fast pris 2018.	48
Figur 9.	Japans militära utgifter 2000–2019, fast pris 2018.	58
Figur 10.	Antalet japanska ytstridsfartyg och ubåtar, 2000–2020.....	64
Figur 11.	Modernitet bland japanska ytstridsfartyg och ubåtar, 2000–2020.	66
Figur 12.	Framtida japanska ytstridsfartyg och ubåtar, 2020-2030.....	67
Figur 13.	Rysslands militära utgifter 2000–2019, fast pris 2018.....	77
Figur 14.	Antalet kinesiska, indiska, ryska och japanska ytstridsfartyg och ubåtar, 2000-2020.	83
Figur 15.	Modernitet bland kinesiska, indiska, ryska och japanska ytstridsfartyg och ubåtar, 2000-2020.	84
Figur 16.	Framtida kinesiska, indiska, ryska och japanska ytstridsfartyg och ubåtar, 2020-2030.....	87

Kartor

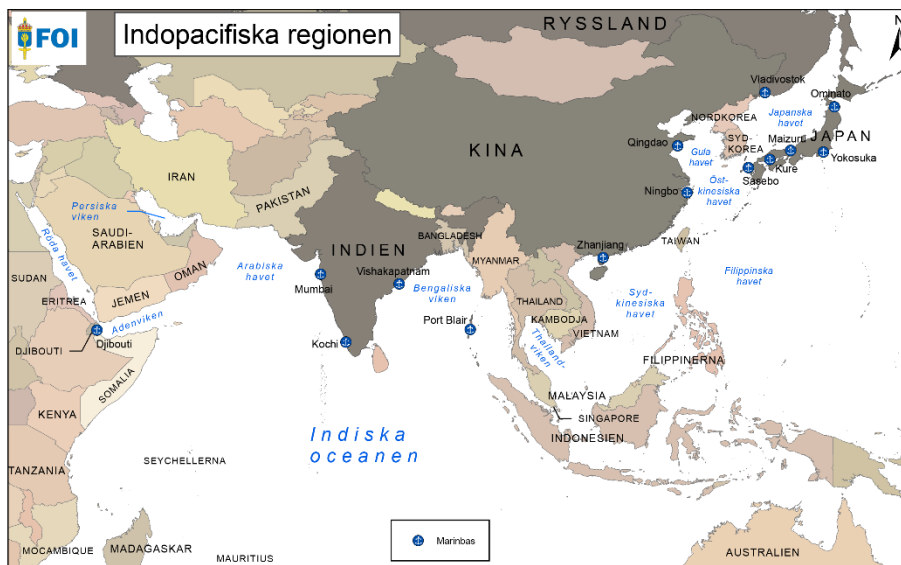
Karta 1.	Indopacifiska regionen.	9
Karta 2.	Kinas flotthögkvarter och territoriella anspråk i närliggande hav. ...	20
Karta 3.	De fem ökedjorna samt Kinas deltagande i utveckling av hamnar i Indopacifiska regionen.	23
Karta 4.	Indiens primära maritima intresseområde samt oljehandel genom regionen	38
Karta 5.	Japanska havsområden.	56
Karta 6.	Ryska militära samarbetsavtal (2014–19) samt örlogsbesök (2018–20) i Indopacifiska regionen..	74

Förkortningar

A2AD	Anti-Access Area Denial
ADMM+	ASEAN Defense Ministerial Meeting Plus
AIP	Air Independent Propulsion
ARF	Asian Regional Forum
ASEAN	Association of Southeast Asian Nations
AUKUS	Australia, United Kingdom, United States
BRICS	Brazil, Russia, India, China, South Africa
FOIP	Free and Open Indo-Pacific
ISR	Intelligence, Surveillance, Reconnaissance
JMSDF	Japan Maritime Self Defence Forces
JSDF	Japan Self Defense Forces
PLAN	People's Liberation Army Navy
QUAD	Quadrilateral Security Dialogue
SCO	Shanghai Cooperation Organization
SLOC	Sea Lines of Communications
WPNS	Western Pacific Naval Symposium

1 Inledning

Sjömakt är en central del av den säkerhetspolitiska dynamiken i Indopacifiska regionen (*Indo-Pacific*) där Kinas utveckling som marin stormakt är den drivande faktorn. Den 16 september 2021 tillkännagav Australien, USA och Storbritannien den nya säkerhetspakten Aukus.¹ Samarbetet innebär bland annat att Australien ska bygga kärnenergidrivna ubåtar med amerikanskt och brittiskt stöd. Det underförstådda syftet med pakten är att balansera Kinas ökande militära makt i Indopacifiska regionen och skydda den nuvarande USA-ledda säkerhetsordningen. Trots att USA i dag är den stat i regionen med störst marin förmåga innebär Kinas höga ambitioner, snabba upprustning och framväxt som stormakt till sjöss att nuvarande säkerhetsordning och internationella normer inte kan tas för givna.² Utöver Kina stärker även andra större makter, Indien, Ryssland och Japan, sina marina förmågor i regionen, både för att hantera den kinesiska upprustningen och för att uppnå andra nationella ambitioner. Dessa fyra staters mariner har stor betydelse för det militärstrategiska landskap som nu växer fram i Indopacifiska regionen. Rapporten väljer därför att fokusera på kinesisk, indisk, rysk och japansk sjömakt snarare än på västerländska staters mariner.

Karta 1. Indopacifiska regionen.

¹ Australia, United Kingdom, United States

² För beskrivning av marina styrkeförhållanden mellan USA och Kina, se exempelvis Olsson et al. (2020).

Det geostrategiska konceptet Indopacifiska regionen, som förenar Stilla havet med Indiska oceanen, har under senare år blivit centralt inom global säkerhetspolitik. Indopacifiska regionen har av ekonomiska och geografiska skäl stor marinstrategisk betydelse. Omkring 60 procent av världens maritima handel passerar genom regionen och dess strategiska sund.³ Dessutom är Indopacifiska regionen rik på såväl olja som gas och har ett betydande fiskbestånd (se Karta 1).

Spridningen av Indopacifiska regionen som koncept har skett parallellt med att Kinas ambitioner på världshaven stärkts och att konflikter med stater såsom USA, Japan och Indien förvärrats. Den snabba och storskaliga moderniseringen av Kinas försvarsmakt har ett tydligt marint fokus. Syfte är att få ökad förmåga att agera på långa avstånd samtidigt som marinens förmåga att föra krig i närliggande havsområden ökar. Kina genomgår således ett skifte från att i första hand vara en landmakt med fokus på sitt närområde till att också bli en sjömakt med förmåga att projicera makt i Indiska oceanen och längre ut i Stilla havet. Kina är känsligt för störningar av sjöburen handel och har därför ett nationellt intresse av att skydda sjötransportleder. En majoritet av Kinas handel med omvärlden sker via Indiska oceanen och passerar ett fåtal strategiskt viktiga sund (s.k. *choke points*) såsom Malacka, Hormuz och Bab al-Mandab. Som en del av sin marina ambition har Kina byggt såväl militära installationer i Syd kinesiska havet som en första marinbas utomlands, i Djibouti, vid Indiska oceanen.

Kina är inte den enda icke-västliga staten i Indopacifiska regionen som stärker sina ambitioner och utvecklar sina marina förmågor. Indien, Japan och Ryssland moderniserar också sina marinstridskrafter i syfte att stärka sina positioner i såväl Stilla havet som Indiska oceanen. Indien har ambitionen att vara en ledande sjömakt, främst i Indiska oceanen, men också i västra Stilla havet. I dagsläget har Indien en mycket aktiv försvarsdiplomati, till exempel genom en allt mer omfattande övningsverksamhet med *Quad*-staterna och Frankrike. Japan, som delvis gjort avkall på sin strategiska försiktighet, stärker samtidigt sin marina förmåga och ökar sin närvaro i Indiska oceanen. Japan deltar i antipirateroperationer och multilaterala militärövningar och har etablerat sin första militärbas utomlands sedan andra världskriget (i Djibouti). Ryssland investerar också i marin förmåga och har gradvis stärkt sin närvaro i Indopacifiska regionen, inspirerad av Sovjetunionens omfattande marina närvaro.

Kina, Indien, Japan och Ryssland är således centrala aktörer som har växande marina ambitioner i Indopacifiska regionen. Till skillnad från Indien och Japan accepterar inte Ryssland begreppet Indopacifiska regionen, medan Kina är misstänksam, eftersom landet förknippar beteckningen med USA:s geopolitiska ambitioner. Skepticismen till trots har kinesiska ledare och akademiker gradvis börjat anamma begreppet för att proaktivt forma Kinas roll i regionen.⁴

³ U.S. Department of Defense, 2019-06-01: 1.

⁴ Denisov et al. (2021); Ministry of Foreign Affairs of the People's Republic of China, 2019-07-31.

För att förstå den säkerhetspolitiska dynamiken i Asien, på världshaven och globalt, är det viktigt att analysera staternas ambitioner, kapaciteter och agerande i Indopacifiska regionen – i dag och på längre sikt. Dessa tre begrepp – ambitioner, kapaciteter och agerande – är centrala för att förstå den säkerhetspolitiska dynamiken i regionen. *Ambitioner* indikerar statliga intentioner och nationella intressen, medan *kapaciteter* är de militära medel som finns att tillgå, samtidigt som *agerande* påvisar hur kapaciteterna används.

Regionens alltmer centrala roll internationellt belystes i september 2021 då USA, Storbritannien och Australien överraskade världen genom att deklarera försvarspakten Aukus. Pakten innebär inga försvarsgarantier, men att samverkan blir mer intensiv inom de säkerhetspolitiska, försvarspolitiska och försvarsindustriella områdena. Aukus bildande följer på ett allt större behov av formaliserade försvarssamarbeten i Indopacifiska regionen för att motverka Kinas maktambitioner och förmågeuppbyggnad.

Den säkerhetspolitiska situationen som lett till formandet av Aukus understryks av de policyförändringar som pakten innebär, framför allt för Australien och Storbritannien. Australien frångår sin balanseringsstrategi, där politiskt och ekonomiskt samarbete med Kina skulle sökas samtidigt som Kinas aggressiva säkerhetspolitik skulle motverkas. Canberra gör nu gemensam sak med Washington på alla politikområden för att hindra Kina från att utmana den rådande internationella ordningen. För Australien var kursändringen så viktig att en gigantisk ubåtsaffär med Frankrike revs upp till förmån för amerikanska kärnkraftsdrivna attackubåtar. För Storbritannien skapar pakten tryck på att genomföra den strategiska omdisponeringen som innebär att fler resurser baseras ”East of Suez”, det vill säga i Indiska oceanen och Stilla havet.

För USA signalerar pakten att den egna förmågan i samverkan med befintliga allierade inte bedöms räcka för att stå emot Kina. USA har nu inget annat val än att söka utökat samarbete i Indopacifiska regionen. Amerikanska företrädare uttrycker sedan flera år oro över att den militära maktbalansen riskerar skifta till Kinas fördel.⁵ Den marina utvecklingen ger en indikation på USA:s dilemma. Under de senaste åren har Kinas marina uppbyggnad kommit ifatt och enligt vissa källor växt om USA både avseende tonnage och antal fartyg.⁶

USA har länge funnits i, verkat och haft nära allierade i Indopacifiska regionen. Men i takt med att maktskiftet österut har accelererat har även andra utomstående aktörer, såsom Storbritannien, men även Frankrike och Tyskland allt större vikt vid regionen. I april 2021 formulerade Europeiska rådet slutsatser om en EU-

⁵ Garamone, 2021-03-09.

⁶ Lague och Kang Lim, 2019-04-30.

strategi för Indopacifiska regionen, vilken åtföljdes av en strategi av Europeiska kommissionen i september.⁷

Aukus-samarbetet utgör ett tydligt tecken på den snabba regionala förändringen. Det kommer att komplettera, och kanske inom vissa områden överta funktioner som konstellationen *Quad* – USA, Indien, Japan och Australien – har fyllt. *Quad* är ett mer löst formulerat strategiskt samarbete än vad som ser ut att vara fallet med Aukus, men har hittills varit det mest konkreta samarbetet, vid sidan av USA:s bilaterala allianser, för att balansera Kina politiskt och militärt. Moskva anser att syftet med *Quad* är att begränsa (*contain*) Kina, medan Peking på liknande sätt menar att samarbetet avser att bibehålla och främja ett amerikanskt hegemoniskt system.⁸

1.1 Syfte och forskningsfrågor

Denna studie syftar till att översiktligt beskriva Kinas, Indiens, Rysslands och Japans marina ambitioner, kapaciteter och agerande i Indopacifiska regionen i dag, men också till att föra en diskussion kring den marina utvecklingen i ett tioårs-perspektiv, fram till 2030. De huvudfrågor som studien ämnar besvara är: Hur ser Kinas, Indiens, Rysslands och Japans marina ambitioner, kapaciteter och agerande ut i Indopacifiska regionen i dag? Hur kan staternas sjömakter komma att utvecklas i Indopacifiska regionen fram till 2030? Underordnade syften är att jämföra utvecklingen mellan de fyra marinerna och föra resonemang kring den framtida säkerhetspolitiska utvecklingen i Indopacifiska regionen. Studien syftar också till att bygga upp kompetens i Sverige om marina frågor.

1.2 Antaganden

Denna rapport utgår från fyra antaganden. För det första antar rapporten att sjömakten fortsatt har central betydelse för global säkerhetspolitik, bland annat för diplomati, skydd av maritim handel, informationsinhämtning, genomförande av expeditionära insatser och upprätthållande av nukleär andraslagsförmåga. Genom historien har marinstridskrafter utgjort avgörande verktyg för stater att i fred, kris och krig säkerställa intressen och uppnå politiska mål. I Indopacifiska regionen är det uppenbart att sjömaktens betydelse tilltar.

För det andra antar studien att USA:s dominans på världshaven utmanas av icke-västliga aktörer. Under 1800- och 1900-talet dominerades världshaven överlag av västerländska stater, först av Storbritannien och därefter av USA. Efter Sovjetunionens sammanbrott blev USA:s hegemoni som global sjömakt oomtvistad.

⁷ Europeiska unionen, Europeiska rådet, 2021-04-16; Europeiska unionen, Europeiska kommissionen, 2021-09-16.

⁸ Ministry of Foreign Affairs of the Russian Federation, 2020-01-15; Wuthnow, 2021-04-07.

Sedan 2010-talet har dock *Pax Americana* allt mer kommit att ifrågasättas genom att icke-västliga och tidigare främst landorienterade makter som Kina, Indien och Ryssland höjt sina marina ambitioner.

För det tredje utgår studien från att Indopacifiska regionen är en av de mest centrala arenorna där USA med allierade möter Kinas, Rysslands och Indiens växande ambitioner. I Indopacifiska regionen korsas således stormakters ambitioner och intressen, som i tider av ökad spänning riskerar att kollidera. Diskursen om Indopacifiska regionen har sina rötter i den tyske forskaren Karl Haushofers skrifter om geopolitik under mellankrigstiden.⁹ De senaste årens säkerhetspolitiska användning av Indopacifiska regionen går däremot tillbaka till en artikel från 2007 av Gurpreet Khurana, en indisk forskare, som lyfte fram Indiens och Japans gemensamma intresse av att skydda de maritima handelsleder som sträcker genom Indiska oceanen och Stilla havet.¹⁰ Begreppet fick därefter spridning bland japanska, amerikanska, australiska och indiska forskare och beslutsfattare, och har efterhand börjat användas av regeringar och myndigheter. Under de senaste åren har bl.a. USA, Frankrike, Japan, EU och Sydkorea lanserat strategier om Indopacifiska regionen medan begreppet har blivit centralt i Indiens säkerhetspolitik.

För det fjärde antar rapporten att samtliga fyra stater i olika grad har genomgått mentalitetsförändringar avseende synen på både nationella intressen och marinens roll i att värna dessa, vilket i sin tur har påverkat ambitioner och agerande på den maritima arenan. Länderna har blivit allt mer nationalistiska och i flera fall revanschistiska. Kina, Indien och Ryssland hänvisar till historiska oförrätter och stormaktsroller för att stärka sitt inflytande globalt och skapa en multipolär ordning som inte domineras av ”Väst”. Politiskt ledarskap i Tokyo vill att Japan frigörs från de konstitutionella begränsningar som ockupationsmakten USA ålade landet efter andra världskrigets slut och som i dag inskränker japansk uppbyggnad och användning av militär makt. Samtliga stater har dessutom genomgått förändringar genom att traditionellt fokus på landmakt kompletterats av ny eller återfunnen sjömaktsmentalitet. Det gäller de euroasiatiska stormakterna Kina och Ryssland men också Indien och Japan, som trots sina maritima arv under en längre tid har haft fokus på armén snarare än på marinen.

1.3 Urval, avgränsningar och definitioner

Rapporten har valt att studera Kina, Indien, Japan och Ryssland då dessa är de fyra mest inflytelserika regionala makterna med kust mot Indopacifiska regionen och som dessutom lägger allt större tonvikt vid sjömakt. Samtliga stater har betydande politisk, ekonomisk och militär kapacitet och kan potentiellt påverka den nuvarande USA-ledda säkerhetsordningen i regionen. Rapporten studerar inte USA, den dominerande marina aktören i Indopacifiska regionen, eller andra viktiga

⁹ Li, 2021-07-04.

¹⁰ Khurana (2007).

västerländska mariner, såsom Frankrike och Storbritannien. Studien har även avgränsat bort andra mindre mariner i regionen.

Rapportens fokus är analys av marinernas större ytstridsfartyg och ubåtar. Kustbevakning, marina miliser, hjälpfartyg, miniubåtar, marinkårer och marinflyg behandlas endast ytligt, om alls, i de olika landkapitlen. Vidare diskuterar rapporten kapacitet i form av tonnage och bestyckning. I detta avseende tas särskild hänsyn till att Rysslands marinstridskrafter, till skillnad från de tre andra staterna, är delvis baserad i Europa. Rapporten bedömer inte hur framväxande och omvälvande teknologier eller nästa generations vapensystem kommer att påverka marinstridskrafternas kapacitet. Marinernas relativa styrkebalans diskuteras inte heller. Dessa frågor ligger bortom syftet med studien och bör analyseras vidare.

Någon allmängiltig definition av Indopacifiska regionen (*Indo-Pacific*) finns inte. Olika stater använder konceptet på olika sätt. I rapporten definieras Indopacifiska regionen som den maritima region som inkluderar Indiska oceanen, inklusive Persiska viken och östra Afrikas hav, liksom västra Stilla havet. Västra Stilla havet sträcker sig från Malackasundet till den så kallade "andra ökedjan" och innefattar Thailandviken, Syd kinesiska havet, Öst kinesiska havet, Gula havet, Filippinska havet och Japanska havet.

För att beskriva synen på marin förmåga och verksamhet använder länderna olika termer, såsom *sea power* (sjömakt), *sea control* (kontroll till sjöss) och *sea denial* (avregling). Begreppen används i de olika kapitlen utifrån hur staterna definierat dem i sina strategier och doktriner.

1.4 Metod och material

Denna studie analyserar information från såväl texter som kvantitativa data. Rapporten använder sig av primärdata och förstahandsinformation från ländernas respektive regeringar, departement och myndigheter. I detta ingår strategi- och policydokument och officiella uttalanden från statliga företrädare, liksom dokument från forskningsinstitut med nära statlig koppling. Studien använder sig även av sekundärkällor, såsom akademiska artiklar, rapporter från tankesmedjor och medier. Rapporten analyserar källor på engelska, ryska och kinesiska.

Rapporten använder sig av statliga policydokument och offentliga uttalanden, men intar ett kritiskt förhållningssätt eftersom de kan vara vinklade. En kritisk inställning tillämpas även för inhämtning av information och för analys generellt.

Marinstridskrafternas kapacitet och utveckling bedöms i ljuset av militära utgifter, kvantiteter av ytstridsfartyg och ubåtar samt klassificering av dessa enligt grad av modernitet. Även marin kapacitet i termer av tonnage och bestyckning diskuteras. Militära utgifter indikerar hur mycket resurser de studerade staterna allokerar till sina försvar, även om de inte ger en fullständig bild av militär kapacitet eller hur

stor andel som går till marina stridsstyrkor. Data för militära utgifter 2000–2019 har hämtats från Stockholms internationella fredsforskningsinstituts (SIPRI) databas för militärutgifter.¹¹

Denna studie fokuserar på konventionella marina kapaciteter. Ytstridsfartyg inkluderar plattformar såsom hangarfartyg, amfibiefartyg, kryssare, jagare, fregatter och korvetter. Definitionen av ytstridsfartyg inbegriper däremot inte kustkorvetter som deplacerar under 500 ton, även om dessa ibland kan benämnas som korvetter. Studien inkluderar inte heller robotbåtar, attackbåtar eller lätt beväpnade patrullbåtar eller patrullfartyg. Studiens definition av ubåtar inkluderar strategiska ubåtar med kärnvapen, atomdrivna attackubåtar samt konventionella, diesel-elektriskt drivna ubåtar. Dock exkluderas specialbyggda ubåtar för exempelvis vapentest eller forskning samt miniubåtar och obemannade farkoster. Kvantiteter av ytstridsfartyg och ubåtar för åren 2000–2020 är hämtade från *The Military Balance*, som publiceras av *International Institute for Strategic Studies* (IISS) och listas i detalj i Appendix. Även antalet marinflygplan och fartyg som tillhör kustbevakningen kommer från denna källa.

För att bedöma marinernas modernitetsgrad klassificerar rapporten ytstridsfartygs- och ubåtsklasser utifrån det år som den första enheten i en given klass togs i aktiv tjänst. Rapporten klassificerar fartygs- och ubåtsklasser i tre kategorier: ”äldre” (från 1960- och 1970-talen), ”medel” (från 1980- och 1990-talen) och ”nya” (från år 2000 och framåt).¹² Studien tar dock inte hänsyn till uppgraderingar av fartyg och ubåtar, vilket riskerar att underskatta moderniteten hos vissa mariner, framförallt Ryssland. En sådan redogörelse skulle kräva en detaljerad genomgång av enskilda plattformar, vilket faller utanför ramen för denna studie. För Kina har information om klassernas ålder hämtats från öppna källor såsom forskningsinstitut och media.¹³ Vad gäller Indien utgår rapporten från marinens officiella hemsida, medan information om Ryssland och Japan främst hämtats från *Russianshipsinfo.org* respektive *Seaforces.org*.¹⁴ Då denna insamlade data kommer från en stor mängd olika källor hänvisas de kollektivt till ”FOI” i rapportens figurer och tabeller.

Att enbart redogöra för antalet fartyg och ubåtar samt modernitet ger dock en ofullständig bild av marina styrkeförhållanden eftersom plattformarnas specifikationer, beväpning och kapacitet kan variera betydligt mellan stater. För att få en

¹¹ SIPRI (2020a).

¹² Metoden för klassifikation är densamma som i Olsson et al. (2020), men kategoriseringen i denna studie skiljer sig med ett årtionde. I denna studie räknas till exempel fartyg från år 2000 som ”nya” istället för fartyg från år 1990. Anledningen är att de flesta mariner i Indo-Pacific påbörjade sin modernisering senare än exempelvis USA.

¹³ Årtal har hämtats från exempelvis från Janes, *Navaltechnology.com*, *Navyrecognition.com* och *Military-today.com*, men även från kinesiska statliga media såsom CGTN, Xinhua eller Global Times. Informationen har inhämtats och behandlats av författarna.

¹⁴ I enstaka fall har informationen kompletterats med uppgifter från *Navalnews.com*, *Navyrecognition.com* och ryska *Sputniknews*.

mer nyanserad bild av de olika marinernas kapacitetsutveckling beskrivs även deras samlade tonnage samt antalet robotar som deras ytstridsfartyg har kapacitet att bära. Syftet med denna beskrivning är att illustrera breda trender snarare än att försöka ge en detaljerad bild av de olika marinernas förmågeutveckling. Data för fartygs och ubåtars tonnage har främst hämtats från ovan nämnda källor, men även från Jane's, IISS, och medierapportering.¹⁵ Data för antalet robotar kommer främst från *The Military Balance 2020*, med enstaka kompletteringar för historiska eller nya fartygsklasser från öppna nyhetskällor.¹⁶ Även dessa kompletterande uppgifter hänvisas i rapporten som "FOI".

För att göra en rimlig uppskattning av framtida kvantiteter för åren 2025 och 2030 (se Appendix) har rapporten antagit att de fartyg och ubåtar som har sjösatts fram till och med slutet av 2020 kommer att tas i aktiv tjänst fram till 2025. Data för antalet sjösatta fartyg år 2020 har hämtats från en rad öppna källor, främst nyhetsartiklar eller pressmeddelanden.¹⁷ Uppskattningar av kvantiteter för 2030 innehåller en högre osäkerhetsgrad, men vilar på approximativa bedömningar utifrån nuvarande inriktning eller planering, historisk produktionstakt samt antaganden om framtida försvarsekonomisk utveckling. Avvecklingstakter fram till 2025 och 2030 utgår från klassernas ålder, baserat på året då fartygsklasserna först togs i tjänst (se ovan för källor rörande årtal för tjänstgöring). Bedömningar av marinernas framtida kapacitet baseras på en omfattande mängd olika källor och hänvisas i rapporten som "FOI".¹⁸

1.5 Disposition

Rapporten analyserar Kinas, Indiens, Japans och Rysslands marina ambitioner, kapaciteter och agerande i Indopacifiska regionen i fyra på varandra följande kapitel. De landspecifika kapitlen följer en liknande struktur, även om geografiska och tematiska skillnader mellan länderna gör att rubriksättning och fokus varierar. Samtliga landkapitel inleder med en historisk överblick följt av avsnitt om strategier och doktriner. Därefter diskuteras bland annat organisationsstruktur, plattformar, internationella samarbeten och agerande, såsom militärövningar och annan verksamhet. Varje kapitel spanar även mot framtiden, till exempel genom att presentera nyckeltal för marinernas grad av modernitet, tonnage och robotkapacitet över tid. I varje kapitel förs också diskussion om faktorer som kan påverka

¹⁵ Tonnage för ytstridsfartyg anges vid full last och tonnage för ubåtar anges vid undervattensläge. Källor för tonnage inkluderar Janes, IISS, Naval-technology.com, Military-today.com och South China Morning Post. Informationen har inhämtats och behandlats av författarna.

¹⁶ Information om robotkapacitet har hämtats från IISS samt exempelvis Navaltechnology.com och Seaforces.org har inhämtats och behandlats av författarna.

¹⁷ Exempelvis från Janes, Navalnews.com och The Diplomat.

¹⁸ Bedömningarna baseras på samma metod som användes i Olsson et al. (2020) där information har inhämtats från exempelvis IISS, Jane's, IISS, Naval-technology.com, Military-today.com. Däremot har uppdaterade och kompletterande uppgifter tillförts, baserade på samma eller liknande källor.

marin utveckling på längre sikt, såsom försvarsekonomi och försvarsindustri. Rapportens avslutande kapitel jämför de fyra marinernas utveckling och diskuterar säkerhetspolitiska konsekvenser.

2 Kina – en växande stormakt även till sjöss

Kinas ambition är att bli en maritim stormakt av rang. Landets marinstridskrafter genomgår en betydande modernisering som ska göra Kina till en stark och ledande sjömakr med förmåga att hävda Kinas intressen i såväl närliggande som fjärran hav. Den kinesiska varvsindustrin är i dag världens största och dess militära del har under senare år nått en substantiellt förbättrad kapacitet. Vissa brister kvarstår dock alltjämt, exempelvis i utvecklingen av atomubåtar. Den kinesiska flottans primära fokus kretsar fortsatt kring närliggande hav, men Kinas intressesfär har tydligt utvidgats till att även inbegripa fjärran hav. Därmed väntas den kinesiska marinen spela en central roll för den säkerhetspolitiska dynamiken i en mer politiskt laddad Indopacifisk region under de kommande tio åren.

2.1 Marinens historiska roll

Fram till mitten av 1980-talet hade Folkets befrielsearmés flotta (中国人民解放军海军, på engelska *People's Liberation Army Navy*, PLAN) en begränsad roll i Kinas nationella försvar. Kinesiska marinstridskrafter agerade utifrån det strategiska konceptet ”kustnära försvar” (近岸防御), vilket inbegrep försvar av Kinas kustlinje mot ett anfall från USA och Taiwan men också stöd till markstridskrafterna vid en eventuell invasion från Sovjetunionen i norr.¹⁹ Under 1980-talet omformulerades marinens inriktning till ”aktivt försvar i närliggande hav” (近海积极防御).²⁰ Marinens geografiska operationsområde vidgades väsentligt till Kinas närliggande hav: Gula havet, Östkinesiska havet och Sydkinesiska havet. Samtidigt skärptes fokus på försvar av territorium som Kina gör anspråk på och ekonomiska intressen i det maritima närområdet (se Karta 2).²¹

Kinas modernisering av marinstridskrafter tog ett stort steg framåt under mitten av 1990-talet med hjälp av importerad teknologi och utländsk anskaffning, såsom av ryska ubåtar och jagare.²² Kinas marin har sedan dess genomfört en ambitiös expansion av marinstridskrafterna, vilket har ökat marinens verksamhet inom den första respektive andra ökedjan. Samtidigt har PLAN ökat sin närvaro i hav längre bort från Kinas fastland, framför allt i Indiska oceanen. I mitten av 2000-talet framkom det strategiska konceptet ”operationer i fjärran havsområden” (远海作战),

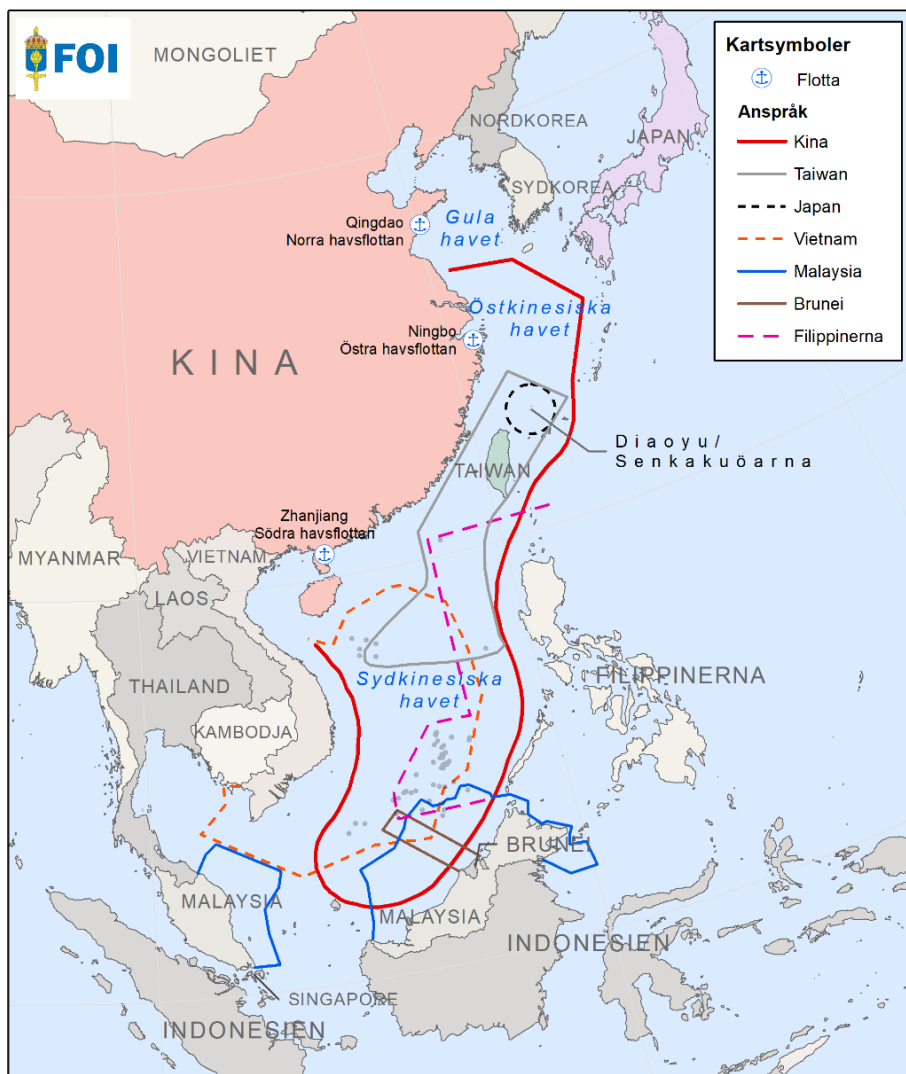
¹⁹ Nan Li (2009): 144, 146; Office of Naval Intelligence (2015): 7; Nan Li (2017).

²⁰ Nan Li (2009): 144, 146.

²¹ Nan Li (2009): 150-151.

²² Khurana (2016): 2.

vilket understryker flottans växande roll för att skydda kinesiska intressen även utanför sitt närområde.²³ I dag opererar Kinas marinstridskrafter inom hela Indopacifiska regionen.

Karta 2. Kinas flotthögkvarter och territoriella anspråk i närliggande hav.

²³ Nan Li (2009): 144, 160; White (2020).

2.2 Strategier och doktriner

Kina har det explicita målet att bli en maritim stormakt (海洋强国). Officiella dokument och tal understryker vikten av att den kinesiska marinen ska bli en stark högsjöflotta, liksom sjömaktens centrala betydelse för att tillgodose Kinas nationella säkerhets- och utvecklingsintressen inom ramen för landets globala stormaktsambitioner.²⁴ 2015 års försvarspolitiska vitbok konstaterar att Kina måste överge sin traditionella mentalitet att prioritera landstridskrafter, och öka fokus på att skydda maritima intressen.²⁵

Ett ökat fokus på marinen följer av att Kina identifierar sina största säkerhetshot i maritim miljö, såsom handelsflöden och sjöterritoriella dispyter, samt att Kinas säkerhetsintressen inte bara växer utan även befinner sig längre bort från kinesiskt territorium.²⁶ Enligt vitboken från 2015 skiftar marinen fokus från ett så kallat ”försvar i närliggande hav” (近海防御型) till en kombination av ”försvar i närliggande hav” med ”skydd i fjärran hav” (远海护卫型).²⁷ I 2019 års vitbok om försvarspolitik beskrivs att PLAN ska skynda på denna övergång.²⁸ Således har marinens uppgifter och betydelse för säkerställande av Kinas intressen ökat markant. I den inflytelserika skriften ”Läran om strategi” (战略学), utgiven 2013 av forskare från Folkets befrielsearmés Akademi för Militärvetenskap (中国人民解放军军事科学研究院), stipuleras strategiska roller för marinen. I dessa ingår försvar mot invasion från havet samt skydd av territoriell integritet och maritima rättigheter och intressen, av sjötransporter, samt skydd av kinesiska medborgares rättigheter och intressen utomlands. Därutöver ska marinen bidra till kärnvapenavskräckning och koordinering med markstridskrafterna.²⁹

Därmed inbegriper Kinas maritima strategi ett uppgiftsmässigt och geografiskt bredare perspektiv än tidigare. Enligt ”Läran om strategi” måste Kina utvidga sina strategiska frontlinjer, i form av en bågformad strategisk zon, som täcker västra Stilla havet och norra Indiska oceanen.³⁰ Kina bör utveckla så kallade ”strategiska stödjepunkter” (战略支点) och förmågor som utgår från Kinas fastland och sträcker sig till närliggande hav (Gula havet, Sydkinesiska havet och Östkinesiska havet), och slutligen rör sig mot ”de två haven” (Stilla havet och Indiska

²⁴ The State Council of the Information Office of the People's Republic of China, 2013-04-16; The State Council of the Information Office of the People's Republic of China, 2015-05-26; The State Council of the Information Office of the People's Republic of China, 2019-07-24; Central Committee of the Communist Party of China, 2016-03-17; Xinhua, 2013-07-31; Xinhua, 2017-05-24; Office of Naval Intelligence (2015): 7; Burns (2016): 25.

²⁵ The State Council of the Information Office of the People's Republic of China, 2015-05-26.

²⁶ The State Council of the Information Office of the People's Republic of China, 2015-05-26; The State Council of the Information Office of the People's Republic of China, 2019-07-24; Academy of Military Science (2013): 209.

²⁷ The State Council of the Information Office of the People's Republic of China, 2015-05-26.

²⁸ The State Council of the Information Office of the People's Republic of China, 2019-07-24.

²⁹ Academy of Military Science (2013). 100, 211.

³⁰ Academy of Military Science (2013).

oceanen).³¹ De marina stödjepunkter som avses är infrastruktur såsom hamnar, flygplatser och marinbaser som bistår kinesiska styrkor utomlands.³² Kinas 13:e femårsplan (2016-2020) har sedermera lanserat dessa ”strategiska stödjepunkter” som en del av den så kallade ”maritima sidenvägen” (海上丝绸之路).³³ Flottans modernisering stämmer överens med strategin om ökade krav på operativ förmåga i fjärran hav där Kinas marinstridskrafter i dag huvudsakligen består av moderna och större multiroll-plattformar med oceangående kapacitet.³⁴

Kinas närliggande hav är av omedelbar betydelse för att kunna hävda territoriella anspråk och kontrollera transportleder, medan Indiska oceanen främst är av betydelse för att skydda maritima transportleder och expandera förmågan att projicera sjömakt.³⁵ En allt vanligare bedömning är att konceptet för ökedjor innebär att Kina vill ha förmåga till avregling inom den första ökedjan under konflikt och bestrida kontroll inom den andra ökedjan samt agera som en högsjöflotta inom den tredje ökedjan (se Karta 3).³⁶ Konceptet om ökedjor används framför allt av utländska bedömare, och understödjer argumentet att Kina betraktar ökedjor som markerande riktmärken för Kinas potentiella åtgärder mot framför allt USA och dess allierade i regionen.³⁷ Under senare år menar somliga bedömare att ytterligare en fjärde och femte ökedja har tillkommit. Den fjärde ökedjan skär genom mitten av Indiska oceanen, inom vilken Kina vill kunna utmana Indien, medan den femte ökedjan sträcker sig längs den afrikanska östkusten, där Kina ämnar skydda sina växande intressen.³⁸

Formellt använder inte Peking begreppet ökedjor i sina offentliga strategidokument, men kinesiska analytiker och strateger har gradvis börjat anamma konceptet, där definitionen och synen på ökedjor kan variera, om än inom ramen för att konceptet om ökedjor alltjämt är betydelsefullt.³⁹ Kinesiska analytiker framhäver ofta det strategiska värdet av nyckelnoder inom ökedjorna, snarare än ökedjorna i sig. Framför allt lyfts Taiwans geografiska roll fram som en strategisk punkt för handelsleder och möjligheten att kontrollera viktiga navigationsrutter mellan första och andra ökedjan, vilket exponerar Kina för utländska makter.⁴⁰ Andra omnämnda nyckelnoder är Japan och Filipinerna inom den första ökedjan, och Guam inom den andra ökedjan. Under senare år har också betydelsen av marinen för Kinas intressen i fjärran havsområden tilltagit. I 2014 års så kallade ”Blåbok

³¹ Academy of Military Science (2013): 254.

³² Academy of Military Science (2013).

³³ Central Committee of the Communist Party of China, 2016-03-17.

³⁴ U.S. Department of Defense, 2020-09-01: 44.

³⁵ You Ji (2016): 13.

³⁶ Vorndick (2018).

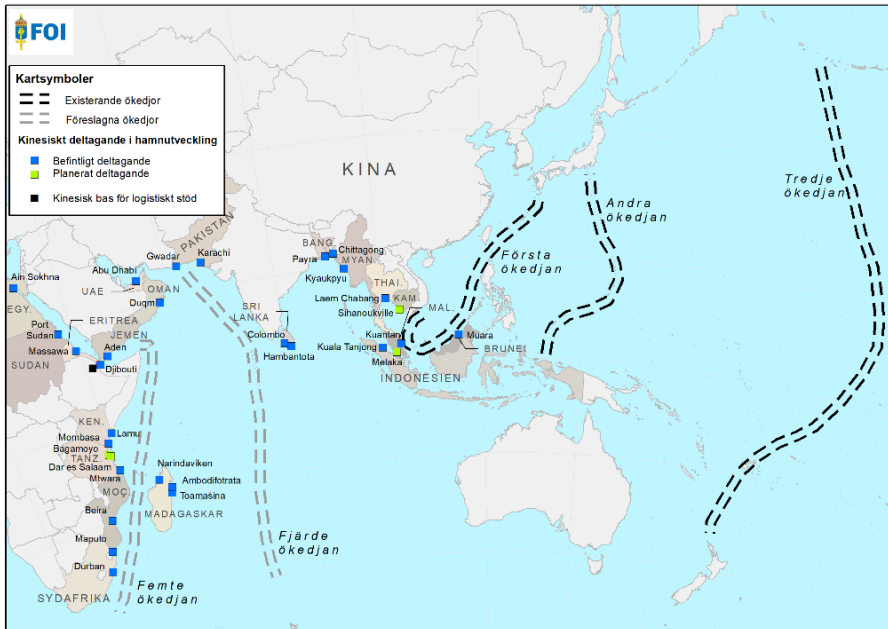
³⁷ Erickson och Wuthnow (2016): 1-3.

³⁸ Vorndick (2018); Scott (2019): 106.

³⁹ För ingående beskrivning av dessa variationer, se Erickson och Wuthnow (2016): 6-11.

⁴⁰ Erickson och Wuthnow (2016): 9.

för Kinas ekonomi” (经济蓝皮书), publicerad av Kinas Akademi för Samhällsvetenskaper (中国社会科学院), betonas vikten av flottans närvaro i Indiska oceanen med anledning av Kinas ekonomiska intressen och ambition att höja sin globala stormaktsstatus.⁴¹

Karta 3. De fem ökedjorna samt Kinas deltagande i utveckling av hamnar i Indopacifiska regionen.

2.3 Kinas marin i dag

Kinas marinstridskrafter har expanderat avsevärt, avseende såväl kvantitet som kvalitet. Samtidigt har flottans aktiviteter i Indopacifiska regionen också ökat under senare år. Kina har kommit en bra bit på vägen mot att bli självförsörjande, vilket återspeglas i landets materielsamarbeten med andra länder. Detta avsnitt ger en översikt av marinens organisationsstruktur, närvaro och agerande, materielsamarbeten och plattformar.

2.3.1 Organisation

IPLAN ingår sjöstyrkor, marina flygstyrkor samt den kinesiska marinkåren. Sedan 2018 ingår landets kustbevakning – Asiens största kustbevakningsstyrka – i Kinas

⁴¹ China News Agency, 2015-03-27.

Centrala militärkommission, vilket möjliggör närmare koordinering mellan kustbevakningen och flottan.⁴² Därtill finns även regeringens maritima milis som tillsammans med kustbevakningen inte avhandlas inom ramen för denna rapport.

De marina styrkorna är baserade i tre av Kinas fem geografiskt orienterade militärkommandon, och består av tre flottor som är uppdelade efter geografisk inriktning (se Karta 2): Norra havsflottan (北海舰队), Östra havsflottan (东海舰队) och Södra havsflottan (南海舰队).⁴³ Norra havsflottan organiseras under PLA:s norra militärkommando och har sitt högkvarter i Qingdao. Norra havsflottans operationsområde täcker Gula havet och den norra delen av Östkinesiska havet. Östra havsflottan faller in under det östra militärkommandot och har sitt högkvarter i Ningbo, med ansvar för huvuddelen av Östkinesiska havet samt Taiwansundet. Södra havsflottan har Zhanjiang som sitt högkvarter och är organiserad under det södra militärkommandot med ansvar för Syd-kinesiska havet.⁴⁴ Samtliga tre flottor har ett antal omkringliggande flottbaser i respektive stridsområde. I Södra havsflottan har flottbasen i Yulin på ön Hainan expanderat avsevärt, från en konventionell ubåtsbas till en bas som även inhyser atomubåtar, och utgör en central del i Kinas maktprojicering i Syd-kinesiska havet och vidare ut till västra Stilla havet och Indiska oceanen.⁴⁵

2017 etablerade Kina sin första militära bas utomlands i Djibouti. Basen opereras främst av PLAN och utgör bland annat logistiskt stöd till antipiratverksamheten vid Afrikas horn, men möjliggör även maktprojicering i Indiska oceanen. I Syd-kinesiska havet har Kina även byggt ut militära installationer på Woody Island, Subi Reef, Fiery Cross Reef och Mischief Reef.⁴⁶

2.3.2 Närvaro och agerande i Indopacifiska regionen

Kinas marina aktiviteter i Indopacifiska regionen har ökat avsevärt under senare år.⁴⁷ Detta involverar uppgifter såsom antipiratinsatser, regelbunden och alltmer omfattande övningsverksamhet, örlogsbesök, patrullering och undervattensforskning.

Kinas marin genomför övningar i samtliga hav inom Indopacifiska regionen, såväl på egen hand som med andra stater. Övningarna med Ryssland har fått mest uppmärksamhet, däribland den årliga övningsserien *Joint Sea*⁴⁸ som bl.a. har ägt rum i Japanska havet och Syd-kinesiska havet. År 2019 samövade flottorna i Gula havet

⁴² Fanell (2019): 6.

⁴³ Begreppet "militärkommandon" är en översättning från kinesiskans 战区, som ofta översätts till *theater commands* på engelska. Detta kan jämföras med den äldre indelningen i militärregioner, 军区, som vanligtvis översätts till *military regions* på engelska.

⁴⁴ U.S. Defense Intelligence Agency, 2019-01-15: 69.

⁴⁵ Scott (2019): 99; Jennings, 2021-01-15.

⁴⁶ Patalano (2018): 821; Huang, 2020-12-06.

⁴⁷ White (2020): 5.

⁴⁸ Kinesisk titel är 海上联合.

och Östkinesiska havet.⁴⁹ Samma år genomförde de två länderna även trilaterala övningar tillsammans med Sydafrika utanför Kapstaden i övningen *Mosi*,⁵⁰ samt med Iran i övningen *Exercise Marine Security Belt*,⁵¹ i Omanbukten och norra Indiska oceanen.⁵² Andra utländska stater som PLAN eller kustbevakningen har övat med i närtid i Indopacifiska regionen inkluderar bland andra Malaysia, Thailand, Filippinerna, Singapore, Bangladesh, Pakistan, Sri Lanka, Tanzania. Därutöver deltar marinen i multilaterala övningar inom ramen för Asean.⁵³

I närliggande hav genomför den kinesiska marinen regelbunden maktprojicering, patrullering och övningsverksamhet. I synnerhet har flottan ökat frekvensen av genomseglingar och genomfört skarpare övningar i Taiwansundet, men likaså i Syd kinesiska havet och Östkinesiska havet, samt i västra Stilla havet, där Kina sedan 2013 regelbundet har passerat genom Miyakosundet för att genomföra övningar.⁵⁴ Kinas marin patrullerar Taiwansundet regelbundet och genomför storskaliga och skarpa övningar i de Syd kinesiska och Östkinesiska haven som involverar landstigningsmoment.⁵⁵ Den kinesiska kustbevakningen och regeringens maritima milis⁵⁶ har därtill en betydande roll i Kinas gråzonstaktik, med omfattande närvaro omkring omstridda öar.⁵⁷

Sedan 2008 bidrar Kina med militära fartyg till FN:s antipiratsats i Adenviken, vilket har förstärkt Kinas marina närvaro i västra Indiska oceanen. På senare år har Kinas marin regelbundet verkat med ubåtar och ytstridsfartyg i såväl västra som östra Indiska oceanen, ofta genom transit av fartyg som deltar i den regelbundet roterande antipiratsatsen.⁵⁸

Därtill utvecklar Kina sannolikt ett stödnätverk i regionen – från Afrikas östra kust via Indiska oceanen till Syd kinesiska havet – genom investeringar i flera länders hamninfrastruktur, vilket på sikt kan leda till nya avtal och potentiellt möjliggöra

⁴⁹ Gady (2019); Guo and Liu, 2019-05-05; Paul (2019); The Nation, 2018-10-26; Xinhua, 2018-10-14.

⁵⁰ Kinesisk titel är 莫西。

⁵¹ Kinesisk titel är: 海上安全地帶; rysk titel är: Пояс морской безопасности – 2019.

⁵² Mastro, 2020-12-16.

⁵³ Storey (2019); Farnell (2019): 22; CGTN, 2018-10-27; Li Wenfang, 2018-10-23; Nur Duz, 2020-01-15; Erickson (2019): 272; Liu Xuanzun, 2020-01-07; White (2020): 6; Defence Web, 2014-11-18; Parameswaran (2019).

⁵⁴ Scott (2019): 105; Legarda (2020a); Legarda (2020b); Office of Naval Intelligence (2015): 28-29.

⁵⁵ Fanell (2019): 9; Global Times, 2020-11-16; Huang, 2020-08-24; Zhao Lei, 2020-08-25.

⁵⁶ Regeringens maritima milis (The People's Armed Forces Maritime Militia, PAFMM) är en del av Kinas nationella milis, vilken är en beväpnad reservstyrka bestående av civila. PAFMM spelar en viktig roll i Kinas mer hårdföra aktiviteter i Syd kinesiska havet, som syftar till att uppnå politiska mål genom operationer som ligger under gränsen för konventionell militär krigsföring. Se t.ex. U.S. Department of Defense, 2020-09-01: 71.

⁵⁷ U.S. Department of Defense, 2020-09-01: 71; Fanell (2019): 8; Asia Maritime Transparency, 2020-12-04; Legarda (2020a).

⁵⁸ Fanell (2019): 18; Scott (2019): 106.

logistisk användning även för flottan (se Karta 2).⁵⁹ I många av dessa hamnar har kinesisk marin i olika omfattning redan haft visst tillträde och under senare år har flottan ökat antalet genomförda örlogsbesök.⁶⁰ Majoriteten av marinens besök i Indiska oceanen har haft Pakistan som destination, men under senare år har även ett stort antal andra länder i Indopacifiska regionen besökts.⁶¹

Enligt amerikanska tankesmedjan *Center for Strategic and International Studies* (CSIS) är Kina det land som har flest antal verksamma havsforskningsfartyg i Indopacifiska regionen för oceanografi och undervattensforskning.⁶² Kinesiska forskningsfartyg och sjömätare samarbetar utan tydlig uppdelning med flottan, och fyller både militära och civila syften. Fartygen har på senare år blivit alltmer aktiva i regionen, i synnerhet i Indiska oceanen och i västra Stilla havet.

2.3.3 Materielsamarbeten med andra stater

Till följd av historiskt bristande försvarsindustriell förmåga samt USA:s och EU:s vapenembargo mot Kina,⁶³ har kinesisk militär länge varit beroende av Ryssland för import av avancerade vapensystem. Från omkring år 2000 har dock Kinas inhemska försvarsindustri genomgått en avsevärd transformering och står i dagsläget för merparten av de väpnade styrkornas materielförsörjning. Med egen produktion av alltifrån vapensystem och elektroniska system till gasturbiner och dieselmotorer är Kina i det närmaste självförsörjande beträffande marina system.⁶⁴ Även om större delen av kinesiska fartyg, ubåtar och komponenter produceras i Kina, är dock deras grunddesign ofta av ryskt ursprung. Dessutom bygger många av Kinas mest avancerade delsystem fortfarande på utländsk teknologi, vilket innebär att det trots avsevärda framsteg finns frågetecken rörande landets förmåga till egenutveckling av nästa generations system. Kina har därtill få direkta materielutvecklingssamarbeten som kan lyfta statens försvarsindustriella kapacitet, med undantag

⁵⁹ Kina har investerat i hamnar i exempelvis Djibouti, Tanzania, Mauritius, Pakistan, Sri Lanka, Bangladesh, Myanmar, Indonesien, Malaysia och Kambodja. Se t. ex: U.S. Department of Defense, 2020-09-01: 128; Scott (2019): 102; Fanell (2019): 18, 22, 23, 25-26, 28; Erickson (2019): 272-275; Balasubramaniam och Murugesan (2020): 98, 105; Poling (2018): 4-6; Kardon m.fl. (2020): 23; Gunawan, 2019-11-22; CGTN, 2018-12-16; Hutchinson and Tham, 2020-12-07; Devermont et al (2019).

⁶⁰ China Power Team, 2020-08-26.

⁶¹ Länder som mottagit örlogsbesök från kinesiska flottan under senare år inkluderar bl.a. UAE, Mocambique, Tanzania, Kenya, Mauritius, Maldiverna, Oman, Seychellerna, Jemen, Sri Lanka, Bangladesh, Myanmar, Singapore, Thailand, Kambodja, Malaysia, Brunei. Timor-Leste, Papua Nya Guinea, Australien, Filippinerna och Japan. Se t.ex: Erickson (2019): 272-275; White (2020): 5-6; Legarda (2020a); Legarda (2020b); Legarda (2019); Fanell (2019): 23, 28; China Power Team, 2020-08-26; Myers, u.å.

⁶² Asia Maritime Transparency Initiative, 2020-04-16.

⁶³ USA och EG/EU har haft vapenembargo gentemot Kina sedan massakern på Himmelska fridens torg 1989.

⁶⁴ U.S. Department of Defense, 2020-09-01: 143.

för enstaka samarbeten med Ryssland.⁶⁵ Teknologiöverföring vid export från Kina tycks heller inte vara omfattande. En förklaring kan vara att Kina främst exporterar till länder med en svagare försvarsindustriell bas. Den senaste tidens export av exempelvis fregatter till Pakistan och Sri Lanka, ubåtar till Thailand och patrullfartyg till Malaysia, verkar inte innefatta någon lokal produktion eller samutveckling.⁶⁶

Vid sidan om materielsamarbeten så eftersträvar Kina att intensifiera andra försvars- och säkerhetssamarbeten i Indopacifiska regionen, i synnerhet med sydostasiatiska länder. Detta innefattar bland annat nya avtal, utbildning och institutionaliserade dialoger.⁶⁷ Dessa aktiviteter är ofta relevanta för marinstridskrafterna. 2019 slöt Kina ett uppmärksammat avtal med Singapore om fördjupat försvarssamarbete, däribland övningar mellan ländernas flottor.⁶⁸

2.3.4 Förbandssatta plattformar

Antal ytstridsfartyg och ubåtar

Antalet kinesiska ytstridsfartyg och ubåtar har ökat med 47 procent mellan 2000 och 2020 (se Figur 1).⁶⁹ Antalet jagare har ökat från 20 till 31 samtidigt som antalet fregatter har gått från 43 till 50 under denna period. Innan 2013 hade den kinesiska flottan inga korvetter, men har sedan dess tillfört ett stort antal, 43 stycken, fram till 2020. Från 2000 till 2020 har fokus gradvis skiftat från kustnära försvar till oceangående förmågor. Moderna kinesiska örlogsfartyg är dessutom i högre grad flerfunktionsfartyg, till skillnad från äldre fartygsklasser som ofta var specialiserade, exempelvis för ytstrid. Mellan 2000 och 2020 har Kina minskat antalet ubåtar i takt med att ubåtsflottan har moderniserats, från 66 till 58.⁷⁰

⁶⁵ Kina och Ryssland utvecklar exempelvis nya gasturbiner gemensamt. Business Insider (2018).

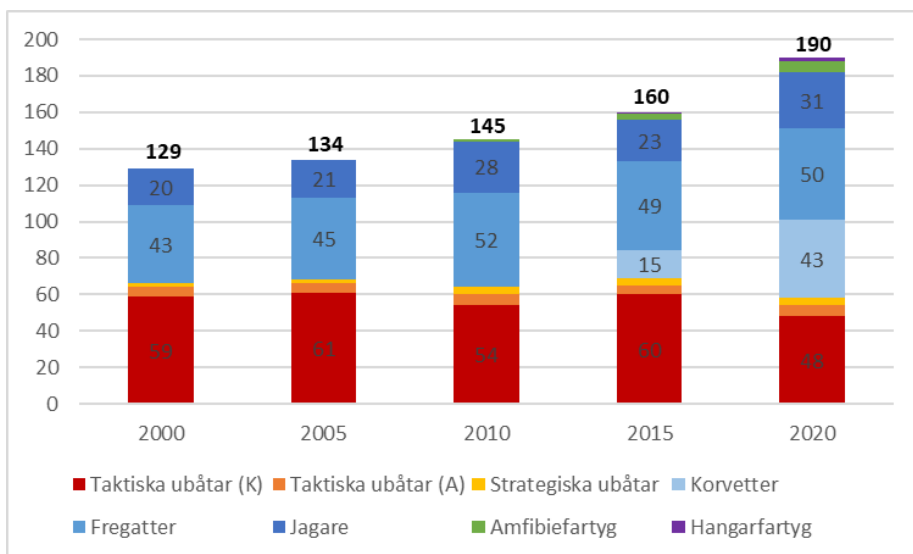
⁶⁶ Storey (2019); Fanell (2019): 22; White (2020): 5-6; Legarda (2020a).

⁶⁷ Parameswaran (2019).

⁶⁸ Jaipragas, 2019-05-29.

⁶⁹ Till skillnad från andra studier, exempelvis U.S. Department of Defense, 2020-09-01, som estimerar PLAN:s fartygsbestånd till över 350, inkluderar denna studie inte stödfartyg, patrullfartyg eller robotfartyg, utan endast missilbeväpnade ytstridsfartyg över 500 ton och ubåtar exklusive miniubåtar.

⁷⁰ Notera att ubåtar i denna rapport delas in i kärnvapenbärande strategiska ubåtar, atomdrivna taktiska ubåtar (A) samt konventionella, dieselelektriskt drivna, taktiska ubåtar (K).

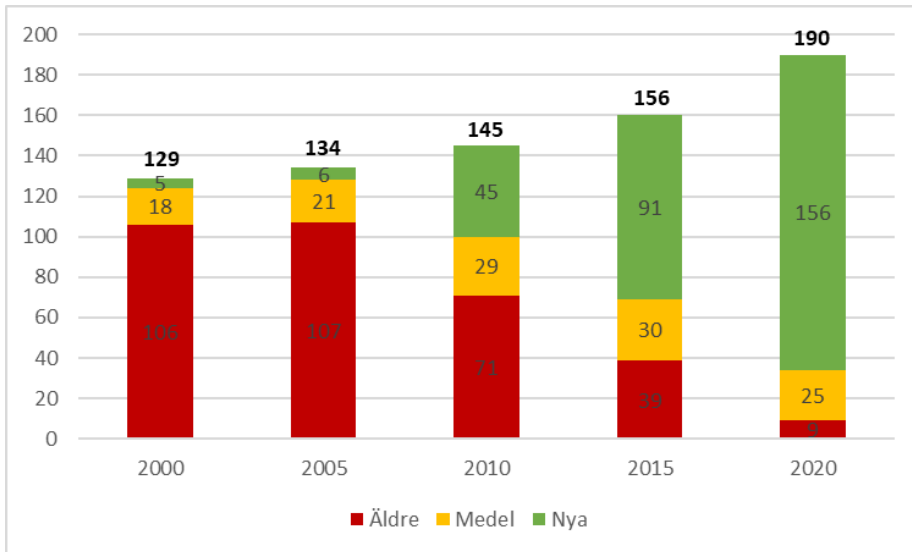

Figur 1. Antalet kinesiska ytstridsfartyg och ubåtar, 2000–2020.⁷¹

Kapacitet bland ytstridsfartyg och ubåtar

Kinas marin består till överväldigande del av nyproducerade fartyg. År 2020 utgjorde andelen ytstridsfartyg och ubåtar som har tagits i aktiv tjänst sedan år 2000 över 80 procent av flottans plattformar (se Figur 2). Medan antalet ytstridsfartyg och ubåtar ökat med 47 procent har den kinesiska flottans tonnage nästan tredubblats, från nära 326 000 ton år 2000 till över 953 000 ton år 2020. Under samma period har den sammanlagda robotkapaciteten för den kinesiska flottans ytstridsfartyg fyrdubblats, från 808 år 2000 till 3 368 år 2020. Detta tyder på att den genomsnittliga storleken och kapaciteten för kinesiska plattformar har ökat avsevärt under de senaste tjugo åren.

⁷¹ IISS (2020), IISS (2015), IISS (2010), IISS (2005), IISS (2000).

Figur 2. Modernitet bland kinesiska ytstridsfartyg och ubåtar, 2000-2020.⁷²

Kina tog sitt första hangarfartyg, *Liaoning*, i aktiv tjänst år 2012 och det andra, *Shandong*, år 2019. Deras kapacitet avseende antal och varianter av flygplan är avsevärt lägre än sina amerikanska motsvarigheter och hangarfartyg utgör ännu en förmåga under utveckling. Likväl tillför de en ny förmågedimension till den kinesiska marinen. Mellan 2000 och 2020 avvecklade Kina merparten av sina äldre ytstridsfartyg och ubåtar av sovjetisk design. Kinas ytstridsfartyg använder luftvärnsrobotar såsom korträckviddiga HHQ-10, medelräckviddiga HHQ-16 och långräckviddiga HHQ-9.⁷³ PLAN har även långräckviddiga supersoniska sjömålsrobotar såsom YJ-12 och YJ-18 i sin arsenal. Kinas senaste jagare, Typ 052D och Typ 055, har även kapacitet att bära kryssningsrobotar och ubåtsjaktrobotar. Kina har historiskt haft en begränsad ubåtsjaktförmåga, men tillskott av flera Typ 056A-korvetter, nya marina spaningsflygplan tillsammans med att de senaste Typ 052DL- och Typ 055-jagarna kan bära de nyligen utvecklade Z-20-ubåtsjakt-helikoptrarna, är tänkta att avhjälpa dessa brister. Kinesiska marinens senaste jagare har även utrustats med förbättrade lednings- och sensorsystem. Typ 052D och Typ 055 är utrustade med stridsledningssystem med modern datalänk, samt skrofvast sonar, släpsonar och AESA-radar.⁷⁴

Jagarklasserna Typ 052C och Typ 052D är åtminstone på pappret jämförbara med europeiska jagare i termer av storlek och kapacitet, medan de betydligt större Typ

⁷² IISS (2020), IISS (2015), IISS (2010), IISS (2005), IISS (2000), FOI.

⁷³ IISS (2020): 262.

⁷⁴ Caldwell, et al. (2020): 7-8.

055 med samma mått är jämförbara med amerikanska jagare. Det är dock mycket svårt att bedöma den verkliga förmågan hos dessa oprövade system.

De inhemskt utvecklade konventionella ubåtsklasserna Song och Yuan, delvis baserade på den ryska Kilo-klassen, har förmåga att avfyra sjömålsrobotar från sina torpedtuber. Dessutom bedöms Yuan-klassen ha luftoberoende drift. Kina har tio atomubåtar i aktiv tjänst, varav fyra är kärnvapenbärande strategiska ubåtar och sex är attackubåtar. Dessa har bedömts vara mindre tysta och mer lättupptäckta än exempelvis sina ryska motsvarigheter, men nya klasser är under utveckling.⁷⁵

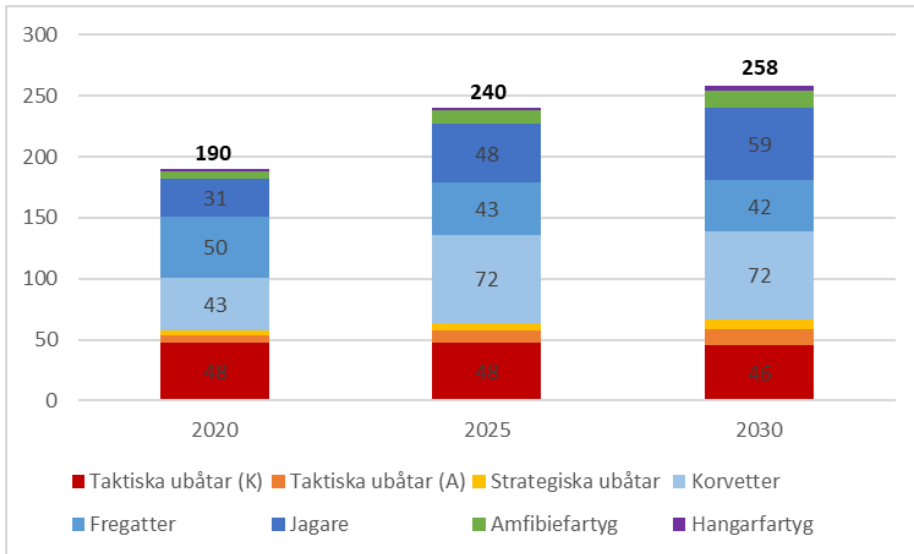
2.4 Kinas marin i ett tioårsperspektiv

Den kinesiska marinen har blivit såväl modernare som större. Denna trend bedöms fortsätta fram till 2030, varav den större delen av den kvantitativa ökningen antas ske fram till 2025. Fokus bedöms ligga på större flerfunktionsplattformar.

2.4.1 Trender mot 2030

Denna studie bedömer att antalet ytstridsfartyg och ubåtar i den kinesiska marinen kommer att öka från 190 till 258 mellan 2020 och 2030. Antalet ytstridsfartyg och ubåtar som har sjösatts vid slutet av 2020 bedöms ha tagits i tjänst till 2025 medan uppskattningar fram till 2030 bygger på antaganden om framtida produktion. Fokus under kommande årtionde bedöms ligga på produktion av större ytstridsfartyg som hangarfartyg, amfibiefartyg och jagare. Den numerära ökningen av de redan byggda korvetterna Typ 056 kan, tillsammans med införandet av allt fler amfibiefartyg, få omfattande konsekvenser för Kinas förmåga att genomföra operationer i närliggande hav, inklusive på och kring Taiwan. Inom undervattensområdet bedöms fokus skifta från konventionella ubåtar till större atomubåtar. Merparten av den kvantitativa ökningen bedöms ske 2020–2025, en ökning som är relativt säker då det handlar om fartyg som redan har sjösatts (se Figur 3).

⁷⁵ Office of Naval Intelligence (2009).

Figur 3. Framtida kinesiska ytstridsfartyg och ubåtar, 2020–2030.⁷⁶

Mellan 2025 och 2030 bedömer denna studie att ökningen av antalet plattformar kommer att avta. Det beror delvis på att ökningstakten av militära utgifter bedöms avta och delvis för att det stora antalet moderna plattformar som anskaffats fram till 2025 kommer ta en allt större del av materielbudgeten i anspråk, vilket lämnar en mindre andel resurser till nyanskaffningar.⁷⁷

Givet att antaganden om kvantiteterna i Figur 3 stämmer så kommer den kinesiska flottans ytstridsfartyg och ubåtar år 2030 nå 1 826 000 ton, nära en fördubbling sedan 2020. På samma sätt bedöms antalet robotar nästan fördubblas från 3 368 år 2020 till 6 064 år 2030, vilket skulle innebära en fortsatt ökad storlek och kapacitet för det genomsnittliga fartyget i den kinesiska flottan.

2.4.2 Långsiktiga materielplaner

Denna studie bedömer att de senaste tjugo årens trend med kvantitativa och kvalitativa förstärkningar av PLAN sannolikt kommer att fortsätta under de kommande tio åren, även om expansionstakten sannolikt kommer att avta något. Kina offentliggör inga materielplaner eller någon annan lista över framtida anskaffningar, varken för marinen eller för någon annan vapengren. Uppskattningarna av PLAN:s

⁷⁶ IISS (2020), FOI.

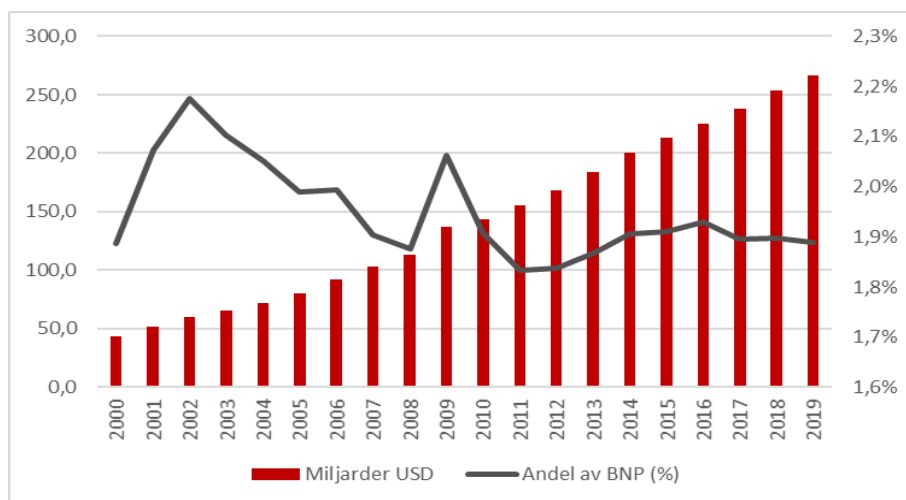
⁷⁷ Bedömningen vad gäller avtagande budget baseras på att BNP-tillväxten avtar och att Kina hittills alltid rättat försvarsbudget därefter. Förbehåll bör därför medges för att det kan komma att förändras.

framtida numerär som presenteras ovan bygger istället på observationer av antalet fartyg under byggnation.

Givet att produktionen av korvetter och fregatter avtar så antas att fokus framgent kommer att ligga på större flerfunktionsplattformar såsom större jagare, medan vissa uppskattningar pekar på att flottan kan ha fyra hangarfartyg i aktiv tjänst 2030.⁷⁸ Utöver redan existerande hangarfartyg, uppskattas Kina producera två konventionella hangarfartyg av Typ 003 på cirka 85 000 ton (jämfört med Liaonings 65 000 ton) som är gasturbindrivna och eventuellt inbegriper elektromagnetiska katapulter.⁷⁹ Detta skulle möjliggöra snabbare flygsortier, större vapenlast och användning av övervakningsflygplan likt de amerikanska hangarfartygen.

2.4.3 Försvarsekonomiska förutsättningar

Kina allokerade 261 miljarder dollar till militära utgifter år 2019, näst mest globalt efter USA. Landets militära utgifter har femdubblats mellan 2000 till 2019 och motsvarade 45 procent av regionens sammanlagda utgifter år 2019. Kinas militärutgifter motsvarar 1,9 procent av BNP, en andel som har varit relativt stabil under de senaste decennierna (se Figur 4). Med andra ord beror Kinas kraftigt ökade militära satsningar på landets snabba ekonomiska tillväxt, snarare än på en högre prioritering av försvaret i förhållande till andra utgiftsområden.

Figur 4. Kinas militära utgifter 2000–2019, fast pris 2018.⁸⁰

⁷⁸ Chan, 2018-01-04; Roblin, 2019-12-07.

⁷⁹ O'Rourke, 2021-03-09: 13-15.

⁸⁰ SIPRI (2020a).

Andelen av Kinas försvarsutgifter som allokeras till materielanskaffning publiceras inte i officiell budgetstatistik, men uppskattas till mellan 33 och 41 procent för 2000–2017. Det kan vara värt att notera att andelen för materielanskaffning har ökat stadigt under perioden, men planat ut de senaste åren.⁸¹ I dagsläget finns inga tillförlitliga estimat för hur stor andel av försvarsbudgeten som Kina allokerar till marinen. Det vore däremot inte långsökt att anta att marinen skulle ha prioriterats, givet dess alltmer centrala strategiska betydelse för Kinas militära inriktning, landets säkerhetspolitiska omgivning och marinens snabba expansion.

2.4.4 Försvarsindustriella förutsättningar

Kinas försvarsindustri plågades länge av ineffektivitet, men sedan slutet av 1990-talet har landets försvarsindustriella kapacitet förbättrats i takt med landets snabba militära modernisering.⁸² År 2015 var fyra av världens 25 största försvarsföretag kinesiska, bestående av stora statsägda konglomerat med omfattande civil verksamhet.⁸³ Lönsamheten inom försvarsindustrin har också förbättrats då orderingsångarna vuxit, men till stor del går denna lönsamhet att härleda till de statliga försvarsföretagens civila delar.⁸⁴ Inom varvsindustrin är kopplingen mellan civil och militär produktion viktig, inte minst för att upprätthålla kompetens inom hela varvsindustrin. Här ser förutsättningarna gynnsamma ut. Kina har i dag världens största varvsindustri mätt i tonnage medan dess kapacitet förbättras inom samtliga fartygsklasser.⁸⁵ Sex stora skeppsvarv står för majoriteten av Kinas fartygsproduktion, samtidigt som kommersiella och militära varv uppmanas att samverka.⁸⁶

Landets långsiktiga mål är att utveckla en helt självförsörjande försvarsindustri nära integrerad med den civila industrisektorn. Följaktligen gör Kina substantiella investeringar i strategiska sektorer, samtidigt som universitet och privata företag uppmanas samarbeta med militären inom forskning och utveckling.⁸⁷ Trots betydande framsteg kvarstår vissa brister. Kina har exempelvis länge haft problem att utveckla atomubåtar och landet har ännu inte tagit steget att besluta om ett atomdrivet hangarfartyg. I dagsläget kan den kinesiska försvarsindustrin beskrivas som en ”snabb följare” eller nisch-innovatör snarare än en ”sann innovatör”,⁸⁸ men snabb implementering och viss nisch-teknologi kan ändå vara tillräckligt för att ge Kina en fördel gentemot andra stormakter i Indopacifiska regionen.

⁸¹ Notera att dessa andelar inte baseras på SIPRI:s definition utav militära utgifter, utan på de officiella siffror som rapporterats in till FN. China Power Team (2021).

⁸² Se exempelvis Bitzinger (2016).

⁸³ SIPRI (2020b) “Data for the SIPRI top 25 for 2015–19, incl. Chinese companies (Excel)”, *SIPRI Arms Industrial Database* (Hämtad 2021-02-10).

⁸⁴ Cheung (2013).

⁸⁵ U.S. Department of Defense, 2020-09-01: vii.

⁸⁶ China Power Team, 2020-08-25.

⁸⁷ U.S. Department of Defense, 2020-09-01: xi.

⁸⁸ Bitzinger (2016):785-786.

2.5 Slutsatser

Marinen har fått en central betydelse för Kinas växande stormaktsambitioner. Utvecklingen av PLAN:s nya förmågor syftar till att i första hand etablera dominans inom första ökedjan, liksom till att kunna avskräcka och bestrida inblandning från tredje part i en eventuell militär konflikt med Taiwan. Här ingår bland annat moderna örlogsfartyg med luftvärns- och sjömålsrobotsystem, utveckling av ubåtsjaktförmåga samt nya attackubåtar. Därtill indikerar ett ökande antal större oceangående örlogsfartyg som hangarfartyg, amfibiefartyg och jagare ett växande fokus på regionala och globala operationer i hav bortom första ökedjan och ut i västra Stilla havet och Indiska oceanen. Flottans materielanskaffning stämmer således överens med ambitionerna i kinesiska officiella dokument och tal.

Kinas strävan efter att bli en dominerande aktör i Indopacifiska regionen återspeglas inte bara av den snabba moderniseringen av marinen, utan även av en alltmer omfattande närvaro i Indopacifiska regionen genom exempelvis övningsverksamhet, hamnutbyggnad och undervattenforskning. I ljuset av Kinas omfattande varvsindustri och snabba modernisering av marinen, inklusive kvalitativ förmågeutveckling och kvantitativ ökning avseende plattformars antal och tonnage, talar mycket för att Kinas marin år 2030 kan ha en substantiell närvaro i hela Indopacifiska regionen med ett flertal flerfunktionsjagare och omkring fyra hangarfartyg. Utbyggnaden av antalet korvetter och amfibiefartyg indikerar dock att närliggande hav kommer att fortsätta vara centralt för marinen under det närmaste årtiondet. Det är i närliggande hav som Kina även fortsättningsvis anser sig ha sina viktigaste säkerhetspolitiska intressen. Samtidigt skapar Kinas växande ekonomiska styrka behov av och förutsättningar för en utvidgad intressesfär till fjärran havsområden, vilket bland annat antyds av det ökade antalet hangarfartyg. Dessa trender står inte i motsatsförhållande, utan är snarare sammankopplade. En konflikt inom det egna närområdet förutsätter säkra försörjningsleder och förmåga att kunna möta en eventuell intervention av tredje part längre ut till havs.

Beträffande Kinas förmåga till självförsörjning av ytstridsfartyg och ubåtar så har en betydande förmåga till egen produktion uppvisats. Det är alltjämt en öppen fråga huruvida Kina kan utveckla nästa generations system utan hjälp av import eller stöd, såsom nästa generations luftvärn och framdrift. Därtill kan även Kinas politiska relationer med omvärlden komma att utgöra betydande utmaningar för marinens maktprojicering. Försämrade relationer och upptrappade konflikter med länder i Kinas omgivning kan innebära att marinen ställs inför skärpta säkerhetshot som kräver uppmärksamhet från flera håll samtidigt. Förvisso har marinstridskrafterna stärkt sina positioner till havs genom gråzonstaktik och ett alltmer hårdfört förhållningssätt i sitt närområde. Men hotbilden för den kinesiska marinen kan komma att kompliceras under kommande tio år genom ett ökat motstånd från framför allt USA och andra mariner i omgivningen. Ett starkare Kina kan således å ena sidan föranleda framflyttade positioner till havs, men kan å andra sidan framkalla ännu större motsättningar med regionens länder och därmed innebära att marinen tvingas in i konfrontationer på ett flertal fronter. Redan i dag har länder i

Indopacifiska regionen reagerat på Kinas växande styrka genom egen flottuppbyggnad och närmare samarbete sinsemellan.

Under kommande tio år bedöms den kinesiska flottan anta en alltmer central roll och höja sin profil inom hela det maritima området i Indopacifiska regionen. Inom närliggande hav bedöms den kinesiska flottan fortsätta anamma ett kraftfullt förhållningssätt för att hävda sina anspråk och intressen. I fjärran havsområden såsom Indiska oceanen väntas Kinas marina stridskrafter öka sin närvaro inom de närmaste tio åren för att bevaka och skydda sina intressen, men undvika konfrontativa upptrappningar. Därmed väntas marinens nuvarande förmåga att agera kustnära tillsammans med dess framväxande förmåga att agera på allt längre avstånd innebära att PLAN inom nästa årtionde kan komma att uppträda över allt större delar av Indopacifiska regionen.

3 Indien – ambitiös, aktiv men akterseglad?

Indien strävar efter att bli ”en ledande makt” globalt och en framstående sjömak i Indopacifiska regionen.⁸⁹ Ambitionen och agerandet på världshaven har stärkts under 2000-talet i takt med att ekonomin vuxit, beroendet av maritim handel ökat och Kinas närvaro i regionen tilltagit. I Indien finns emellertid en obalans mellan höga ambitioner och begränsade resurser. De finansiella medlen för anskaffning av försvarsmateriel är otillräckliga och den inhemska försvarsindustrin har brister, vilket försvårar den pågående försvarsmoderniseringen. Trots att Indien är akterseglad av Kina i fråga om produktionstakt är landet redan i dag en betydelsefull säkerhetsaktör i Indopacifiska regionen. Indien har bland annat stärkt samarbeten med västerländska stater, som USA, Japan och Australien inom *Quad*, liksom med Frankrike.⁹⁰ Trogen sin strategi om *multi-alignment* har Indien även nära militära relationer till Ryssland.⁹¹ Givet nuvarande trender kommer Indien sannolikt att spela en allt större roll på världshaven om tio år, men fortsatt i skuggan av USA och Kina.

3.1 Geografiska förutsättningar och det historiska arvet

Indien har goda geografiska förutsättningar att stärka sin ställning som sjömak. Landets triangelformade territorium sträcker sig i sydlig riktning ut i Indiska oceanen, genom vilken en stor del av världens energi- och varuhandel passerar.⁹² Den geostrategiska positionen förstärks av nästan 1 200 öar, en kust på ca 750 mil och närhet till viktiga sund, såsom Malacka och Hormuz (se Karta 4).⁹³

Indien har också ett marint arv att utgå ifrån. När Storbritannien styrde på den indiska subkontinenten användes geografin för att dominera Indiska oceanen utifrån devisen ”Aden till Malacka”. I samband med självständigheten 1947 ville indiska ledare överta Storbritanniens roll i Indiska oceanen. Som en del av denna strävan kom Indien att bygga upp en inhemsk militär varvsindustri på det brittiska arvet samt anskaffa ett brittiskt hangarfartyg. Men långsam ekonomisk tillväxt och krig med Pakistan och Kina längs de omtvistade landgränserna i norr gjorde att Indien prioriterade armén och flygvapnet framför marinen. Indien utvecklades därmed till en landmakt med en stor armé och en marin vars primära uppgift var kustförsvar. Så sakteliga under 1980-talet, men framför allt från slutet av 1990-

⁸⁹ Ministry of External Affairs (MEA), 2019-11-14.

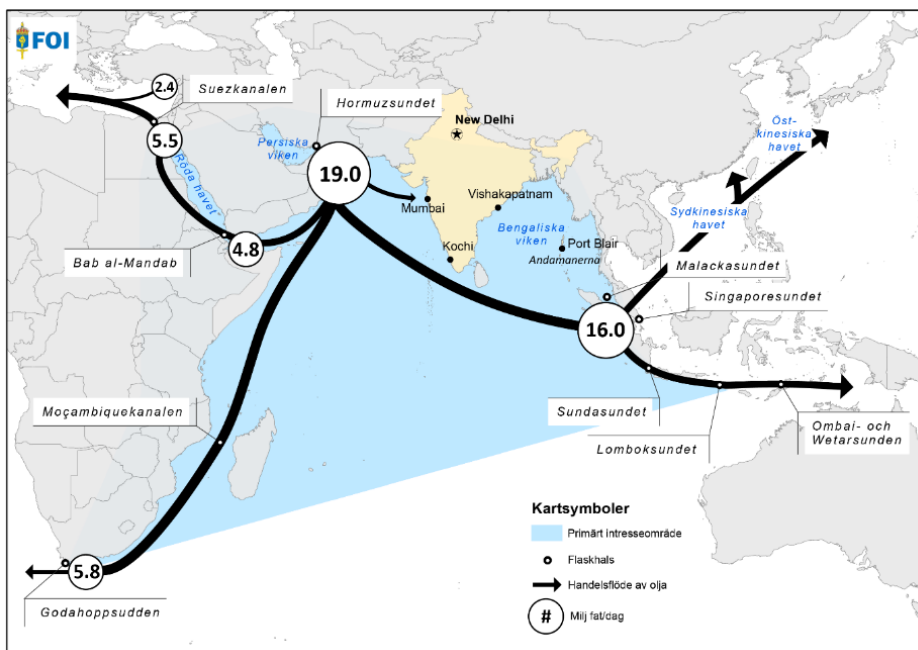
⁹⁰ The Quad (The Quadrilateral Security Dialogue).

⁹¹ Narayanan, 2020-01-28.

⁹² Integrated Headquarters, Ministry of Defence, Government of India (2015a): 62.

⁹³ Integrated Headquarters, Ministry of Defence, Government of India (2015a): 62.

talet, började Indien höja ambitionen för marinen, anskaffa moderna fartyg och publicera nya doktriner och strategier.

Karta 4. Indiens primära maritima intresseområde samt oljehandel genom regionen. Källa: EIA och Indiens maritima säkerhetsstrategi (2015).

3.2 Strategier och doktriner

Indiens marinstridskrafter inriktas genom den försvarsgrensgemensamma doktrinen (2017), den uppdaterade maritima doktrinen (2015) och den maritima militära säkerhetsstrategin (2015).⁹⁴ Utifrån dessa styr- och viljedokument är det tydligt att Indien aspirerar på att vara en ledande sjömakt, framför allt i Indiska oceanen, men även i andra hav, såsom i västra Stilla havet. Indiens geografiska läge uppges kunna bidra till att Indien får "en större roll i den nya världsordningen".⁹⁵ Samtidigt oroas Indien över den ökande närvaron av externa aktörer i Indiska oceanen i en tid när "global geopolitik skiftar från Atlanten till Asien och Stilla havet."⁹⁶

⁹⁴ Integrated Headquarters, Ministry of Defence, Government of India (2017); Integrated Headquarters, Ministry of Defence, Government of India (2015a); Integrated Headquarters, Ministry of Defence, Government of India (2015b).

⁹⁵ Integrated Headquarters, Ministry of Defence, Government of India (2017): 7.

⁹⁶ Integrated Headquarters, Ministry of Defence, Government of India (2017): 8.

Enligt marindoktrinen är Indiens primära maritima intresseområden större delen av Indiska oceanen, inklusive Röda havet, Persiska viken samt de sund och farleder som binder samman Indiska oceanen med övriga hav (se Karta 4). Marindoktrinen identifierar även sekundära maritima intresseområden: södra och sydöstra Indiska oceanen, Sydkinesiska och Östkinesiska haven, västra Stilla havet, Medelhavet och Afrikas västkust. Indiens primära och sekundära maritima intresseområden sträcker sig sammantaget ungefär från Gibraltar i väst till Fiji i öst, från Berings sund i norr till Antarktis i söder – ett område som täcker in hela Indopacifiska regionen.⁹⁷

Marinens förmåga ska inbegripa ett stort antal uppgifter i hela konfliktspektrumet – från fred till kärnvapenkrig. Flottan har därför fyra roller: militär, diplomatisk, polisär och ”vänskaplig” (*benign*). I den militära rollen ska marinen bland annat bidra till avskräckning, territorialförsvar, liksom till skydd av medborgare, tillgångar och handel. Marinen ska ha förmåga till såväl kontroll till sjöss (*sea control*) och avregling (*sea denial*) som att upprätthålla trovärdig nukleär andraslagförmåga, att införa blockader och att genomföra expeditionära insatser. I den diplomatiska rollen ska marinen uppvisa militär förmåga, stärka politiska relationer och bidra till regional och global säkerhet.⁹⁸ Det innebär hamnbesök, evakueringsoperationer, deltagande i FN:s fredsbevarande insatser och stöd till andra regeringar, till exempel genom tekniskt bistånd, utbildning och militära insatser. I den polisära rollen ska marinen bidra till lag och ordning på haven och skydda ekonomiska zoner. Uppdragen inkluderar allt ifrån antipiratoperationer till agerande för att motverka terrorism och vapensmuggling. Den fjärde, ”vänskapliga”, rollen överlappar delvis med andra funktioner, och syftar främst till att projicera mjuk makt. I rollens uppdragsbeskrivning ingår bland annat humanitära insatser och sjömätning.⁹⁹

Marinen har strategier för fem områden: avskräckning, konflikt, kustförsvar, maritim omgivning och förmågeutveckling. För det första ska marinen ha förmåga till såväl konventionell som strategisk avskräckning. För det andra ska marinen i händelse av krig kunna ha förmåga till kontroll till sjöss, avregling och till exempel kunna skydda handelsleder. För det tredje behöver samverkan öka mellan marin, kustbevakning och andra relevanta institutioner för att skydda kustområden och territorialvatten. För det fjärde ska marinen utgå från visionen om att vara *a net security provider* och forma en för Indien fördelaktig säkerhetsmiljö i regioner där landet har nationella intressen. För det femte, vad gäller förmågeutveckling,

⁹⁷ Integrated Headquarters, Ministry of Defence, Government of India (2015a): 32.

⁹⁸ “Sea control denotes a condition where one is able to use a defined maritime space (including surface, underwater and air), for a specific period of time, for one’s own purpose, whilst simultaneously denying its use to the adversary. Sea control is not equal to ‘control of the sea’, and is not an end in itself. It is, rather, an enabling condition that needs to be established, so as to provide the necessary freedom of action, in terms of area, time and nature, which is required for achieving the main operation and purpose.” Integrated Headquarters, Ministry of Defence, Government of India (2015a): 169-170.

⁹⁹ Integrated Headquarters, Ministry of Defence, Government of India (2015b): 91-122.

strävar marinen bland annat efter tre hangarfartyg och ökad förmåga att genomföra operationer på långa avstånd genom fler amfibiefartyg, en stärkt marinkår, lång-räckviddiga precisionsvapen och fler militära satelliter.¹⁰⁰

Sammantaget tycks doktrinerna och strategin vara medvetet luddiga i frågor om *var* marinen ska kunna utföra sina uppgifter och *när* efterfrågad militär förmåga ska vara uppnådd. Dokumenten kan ses som signaler till omvärlden att Indiens ambitioner är stora men också som inlagor i en intern debatt om Indiens säkerhetsstrategi, försvarsmaktens inriktning och marinens uppgifter. För närvarande pågår en debatt om huruvida Indien bör fokusera på att först anskaffa ett tredje hangarfartyg eller fler ubåtar.¹⁰¹

3.3 Indiens marin i dag

Den politiska ledningen i Indien under premiärminister Narendra Modi betonar havens strategiska betydelse, bland annat genom koncepten Indopacifiska regionen och Sagar.¹⁰² Samtidigt påverkas marinstridskrafterna av att ekonomin drabbats hårt av Covid-19, att gränskonflikten med Kina eskalerat, att samarbeten med västmakter stärkts och att försvarsmakten genomgår en omfattande omorganisation. I denna brytningstid ger avsnittet nedan en översikt av marinens organisation, kapaciteter, agerande och samarbeten.

3.3.1 Organisation

Indien har i dagsläget 17 försvarsgrensspecifika militärkommandon.¹⁰³ Tre av dem tillhör marinen och är geografiskt inriktade – mot väst, syd och öst, och med högkvarter i Mumbai, Kochi respektive Vishakapatnam (se Karta 4). Indien har också ett försvarsgrensgemensamt men i praktiken marint orienterat militärkommando i Port Blair på Andamanerna, nära Malackasundet (se Karta 4).¹⁰⁴ Satellitbilder tyder också på att Indien bygger en flyg- och marinbas på den mauritiska ön Norra Agalega, strategiskt belägen i Indiska oceanen.¹⁰⁵

Indiens försvarsmakt är på väg att omorganiseras, vilket kommer att påverka marinens förmåga att operera. Doktrinen från 2017 pekade ut en inriktning mot ökad försvarsgrensgemensam integration och 2020 tillsattes en försvarsstabschef med ett övergripande ansvar för försvarsmakten.¹⁰⁶ Planer finns även på att de 17 försvarsgrensspecifika militärkommandona ska integreras i fem geografiska och funktionella militärkommandon senast 2022. Ett nytt kommando för den maritima

¹⁰⁰ Integrated Headquarters, Ministry of Defence, Government of India (2015b).

¹⁰¹ Tarapore, 2021-02-09; Goldrick och Shrikhande, 2021-03-10; Singh, 2021-03-17.

¹⁰² Sagar betyder ocean på hindi och är även en engelsk akronym för *Security And Growth for All in the Region*.

¹⁰³ Armén och flygvapnet har sju militärkommandon vardera medan marinen har tre.

¹⁰⁴ Indian Navy, u.å. (a).

¹⁰⁵ Bashfield, 2021-03-02.

¹⁰⁶ The Economic Times, 2019-12-31.

arenan ska etableras och kan komma att inkludera flottans tre nuvarande militärkommandon liksom kommandot på Andamanerna. Därutöver finns förslag på att det nya kommandot för den maritima arenan även ska ansvara för och kunna nyttja stridskrafter som i dag lyder under armén och flygvapnet. Två av arméns expeditionära infanteribrigader, med totalt över 6 000 soldater, kan komma att inordnas under det nya militärkommandot. Detsamma gäller diverse transport- och stridsflygplan, inklusive en nyetablerad skvadron med Su-30MKI bestyckade med den supersoniska sjömålsroboten Brahmos.¹⁰⁷ Om dessa organisatoriska förändringar realiserar får Indien sannolikt en ökad förmåga att agera i Indopacifiska regionen.

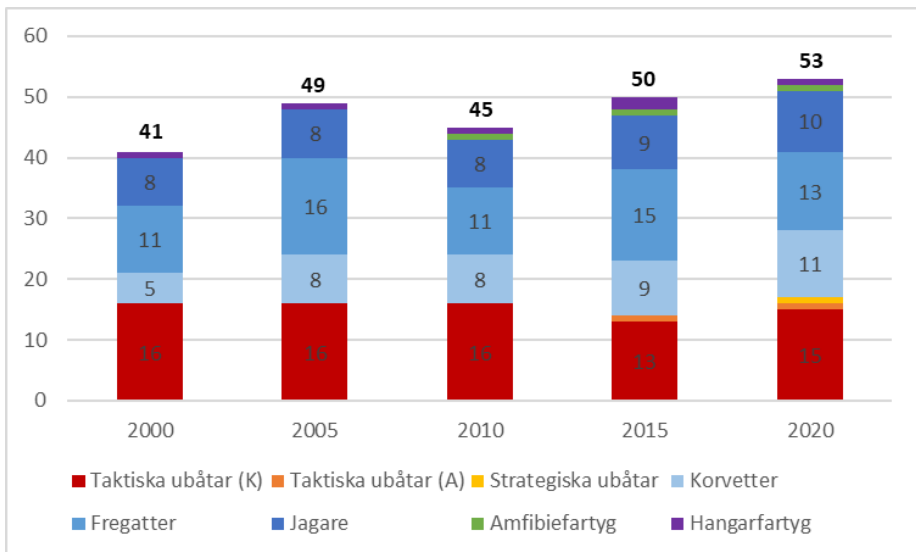
3.3.2 Kapaciteter

Indien har moderniserat sina sjöbaserade förmågor, men har ännu inte nått sina mål. Enligt Indiens försvarsdepartement förfogar marinen över ca 150 fartyg samtidigt som 50 stycken håller på att byggas vid indiska varv.¹⁰⁸ Enligt rapportens definition av ytstridsfartyg och ubåtar hade Indien 53 fartyg år 2020; den övriga flottan bestod då framför allt av mindre attack- och patrullfartyg, landsstigningsplattformar och hjälpfartyg. Därutöver har Indien ett marinflyg med mellan 100 och 200 plattformar (helikoptrar, flygplan och drönare) avsedda för hangarfartyg, ubåtsjakt, räddning, transport och havsövervakning. Indien har också en marinkår med uppskattningsvis ett par tusen elitsoldater.

Från 2000 till 2020 har antalet ytstridsfartyg och ubåtar i den indiska flottan ökat med nästan 30 procent, från 41 till 53 plattformar (se Figur 5). Nya jagare, fregatter och korvetter har kompletterat och ersatt äldre generationer. Moderniseringen av ubåtsflottan har gått långsammare, men tog fart i slutet av 2010-talet, genom att nya franska attackubåtar (Scorpène) började tas i aktiv tjänst.

¹⁰⁷ Pandit, 2020-12-16; Singh, 2021-02-17.

¹⁰⁸ Ministry of Defence, Government of India, u.å.

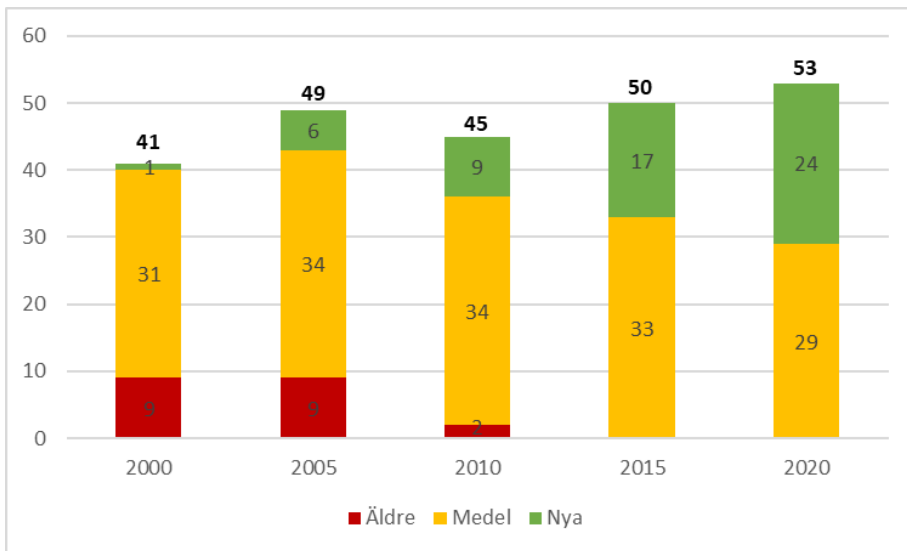

Figur 5. Antalet indiska ytstridsfartyg och ubåtar, 2000–2020.¹⁰⁹

Andelen indiska ytstridsfartyg och ubåtar som tagits i aktiv tjänst efter 2000 har ökat stadigt, till 44 procent av det totala antalet år 2020 (se Figur 6). Under samma period ökade marinens samlade tonnage med 57 procent, från uppskattningsvis 153 000 ton år 2000 till 240 000 ton år 2020. Samtidigt har antalet robotar som Indiens ytstridsfartyg bedöms kunna bära mer än fördubblats, från 404 till 883.¹¹⁰ Med andra ord har den genomsnittliga storleken ökat sedan 2000, samtidigt som robotkapaciteten bland den indiska flottans ytstridsfartyg ökat avsevärt.

¹⁰⁹ IISS (2020), IISS (2015), IISS (2010), IISS (2005), IISS (2000).

¹¹⁰ Jagarna och fregatterna använder luftvärnsrobotar, såsom israeliska Barak-8, ryska Shtil-1 eller rysk-indiska sjömålsroboten Brahmos. De franska attackubåtarna bär tyska torpeder och franska Exocet-sjömålsrobotar medan atomubåten Chakra har rysk beväpning.

Figur 6. Modernitet bland indiska ytstridsfartyg och ubåtar, 2000-2020.¹¹¹

Indien lägger stor vikt vid utveckling av en sjöbaserad andraslagsförmåga. År 2018 tog marinen officiellt i tjänst den första kärnvapenbestyckade atomubåten (Arihant). Ytterligare en strategisk ubåt av samma klass har sjösatts och förväntas bli operativ under 2021. I dagsläget uppges det finnas planer på totalt fyra strategiska ubåtar.¹¹² Arihant är för närvarande utrustad med ballistiska robotar (K-15 Sagarika) med en räckvidd på ca 75 mil. Dessa robotar kan med lätthet nå Pakistans största stad Karachi från Indiska oceanen, men inte huvudstaden Islamabad eller Kinas territorium. En nyubåtsbaserad robot (K-4) med en räckvidd på ca 350 mil är under utprovning. När den blir operativ kan andraslagsförmågan täcka in hela Pakistan liksom större delen av Kina, inklusive Peking. En efterföljare (K-5) med en räckvidd på 500 mil uppges vara på väg att börja testas.¹¹³ I nuläget har dock Indien en begränsad sjöbaserad avskräckningsförmåga till följd av antalet strategiska ubåtar och robotarnas räckvidd.

Den konventionella ubåtsflottan har ännu inte önskad numerär eller kapacitet. Det totala antalet ubåtar är i dag 16, majoriteten äldre plattformar av ryskt fabrikat (Kilo-klassen). Två nya franskt utvecklade attackubåtar (Scorpène-klassen) med luftoberoende drift har tagits i tjänst och ska åtföljas av fyra ytterligare inom de närmaste åren. Därefter planerar Indien att i nästa steg bygga fler konventionella ubåtar med diesel-elektrisk framdrivning liksom taktiska atomdrivna ubåtar. I dagsläget har dock Indien bara en taktisk atomdriven ubåt, leasad från Ryssland.

¹¹¹ IISS (2020), IISS (2015), IISS (2010), IISS (2005), IISS (2000), FOI.

¹¹² Bedi, 2020-12-22.

¹¹³ Lundin (2020): 8.

Moderniseringen av ytstridsflottan har gått något snabbare. Ett uppdaterat sovjetiskt hangarfartyg togs i aktiv tjänst 2013.¹¹⁴ Ett andra hangarfartyg, som produceras i Indien, väntas vara klar för tjänstgöring 2022.¹¹⁵ Ytstridsflottan har sedan år 2000 stärkts med ett tjugotal nya fregatter, jagare och korvetter, liksom diverse hjälp-, patrull-, forsknings- och amfibiefartyg samt en mängd luftburna plattformar.¹¹⁶ Ambitionen avseende maktprojicering på långa avstånd avspeglas i materielanskaffningen, men det är samtidigt fortfarande långt kvar tills visionen om en marin med tre hangarfartyg har realiserats.

3.3.3 Agerande och samarbeten

Indien har ambitionen att vara en *net security provider* i Indopacifiska regionen. Marinen deltar i ett stort antal geopolitiskt signifikanta militärövningar och bedriver en mycket aktiv försvarsdiplomati.

3.3.3.1 Militärövningar

Indiens militärövningar med andra stater i Indopacifiska regionen har ökat i antal och storlek. Mest iögonfallande är de allt närmare försvarssamarbetena med USA, Japan och Australien inom *Quad*, liksom med Frankrike. Dessa stater delar oron för Kinas framväxt och har anammat Indopacifiska regionen som koncept. Samtidigt fortsätter Indien att odla de militära relationerna till Ryssland och Iran.

Efter det kalla krigets slut började USA och Indien, som länge stod Sovjetunionen nära, närma sig varandra diplomatiskt. Den årliga marinövningen Malabar lanse-rades 1992 och har under 2000-talet utvecklats till att bli en hörnsten i de allt djupare amerikansk-indiska relationerna. 2007 utvidgades Malabar till att inkludera Australien, Japan och Singapore samtidigt som det politiska forumet *Quad* etablerades. Det kvadrilaterala samarbetet föll dock snart samman av inrikespoli-tiska skäl och kinesiskt missnöje. Japan kom emellertid att fortsätta sitt deltagande i Malabar och började dessutom öva bilateralt med Indien. Efter *Quads* åter-uppståndelse 2017 har Australien åter börja delta i Malabar och övningarna har vuxit i storlek.¹¹⁷ År 2020 inbegrep Malabar-övningen exempelvis hangarfartyg från såväl USA som Indien.¹¹⁸ Det indisk-franska samarbetet har följt en liknande positiv utvecklingskurva; marinövningen Varuna, som etablerades 2001, har i sin senaste version, 2019, beskrivits vara den största hittills, och bland annat innefattat hangarfartyg och ubåtsbekämpning.¹¹⁹ I april 2021 övade dessutom Frankrike tillsammans med de fyra *Quad*-staterna för första gången, inom ramen ”La

¹¹⁴ Indian Navy, u.å. (b).

¹¹⁵ The Indian Express, 2020-12-03; Peri, 2019-07-08.

¹¹⁶ Se Appendix.

¹¹⁷ Kaushik, 2020-11-03.

¹¹⁸ Ministry of Defence, Government of India, 2020-11-20.

¹¹⁹ ANI, 2019-06-06.

Perouse” i Bengaliska viken.¹²⁰ Även Storbritanniens bilaterala motsvarighet, Konkan, har fått ökad relevans; den planerade indisk-brittiska övningen 2021 uppges kunna bli den mest komplexa någonsin.¹²¹ Sammantaget är det tydligt att Indiens allt mer intensiva övningsverksamhet med USA, Japan, Australien, Frankrike och Storbritannien sker i ljuset av Kinas marina försvarsmodernisering och agerande i Indopacifiska regionen.

Indien har även utvecklat övningsverksamheten med andra i säkerhetspolitiskt hänseende USA- och/eller västorienterade asiatiska länder, såsom Singapore och Thailand, och har genomfört mindre övningar med Kinakritiska Vietnam.¹²² En första mindre övning genomfördes även med EU 2017.¹²³ Indien har också stärkt de marina banden till arabiska gulfstater som står USA nära; långvarig övningsverksamhet med Oman har på senare år kompletterats av bilaterala övningar med Förenade Arabemiraten och Qatar.¹²⁴

Den alltmer västorienterade lutningen i Indiens övningsmönster förstärks av en rad nya bilaterala avtal om ömsesidigt förenklad tillgång till varandras marinbaser. Efter det att Indien skrev under ett avtal med USA 2016, har liknande överenskommelser undertecknats med Singapore (2017), Frankrike (2018), Oman (2018), Sydkorea (2019), Australien (2020) och Japan (2020).¹²⁵ Enligt medieuppgifter för Indien även samtal med Storbritannien, Vietnam, och Ryssland om liknande avtal.¹²⁶ Därmed kan marinens logistiska förutsättningar för att agera på längre avstånd komma att öka.

Indien övar även med icke-västliga aktörer, till exempel Ryssland. Sedan 2003 genomför Indien och Ryssland marinövningen Indra vartannat år. Indien genomför också övningar med icke-västliga stater som Brasilien, Sydafrika och Indonesien, samt deltar i diverse multilaterala övningar med ett stort antal länder.

De marina kontaktytorna med Kina är samtidigt få. Ländernas flottor möts vid övningar anordnade av Aseans utvidgade försvarsministermöte och inom ramen för den Indonesien-ledda multilaterala marinövningen Komodo. Men spänningen mellan Indien och Kina tycks ha bidragit till att BRICS inte utvecklat egen övningsverksamhet utan splittrats upp i mindre format. Noterbart är även att Indien 2020 ställde in en försvargrensgemensam kontingents deltagande i den rysk-ledda övningen Kavkaz-20.¹²⁷ Det är tydligt att Indien inte uppskattar Rysslands allt djupare militära samarbete med Kina och deras gemensamma övningar i Indiska

¹²⁰ Pandit, 2021-03-15.

¹²¹ Press Trust of India, 2019-11-15.

¹²² Press Trust of India, 2020-12-27.

¹²³ EU Naval Force, 2017-10-05.

¹²⁴ Gulf News, 2018-03-18; Press Trust of India, 2019-11-18.

¹²⁵ Torbati och Ali, 2016-08-29; Press Trust of India, 2018-03-19; Laskar, 2018-03-10; The Wire, 2020-10-10; The Hindu, 2019-09-06; Karanbir Gurung, 2018-09-12; Roy Chaudhury, 2018-02-13.

¹²⁶ Peri, 2020-09-12.

¹²⁷ Peri, 2020-08-29.

oceanen. För Indiens realpolitiska balanseringskonst är det därför en utmaning att kombinera de starkare banden till USA och hanteringen av Kina med de nära militära relationerna till Ryssland.

3.3.3.2 Polisiär och försvarsdiplomatisk verksamhet

Indiens marin har expanderat sin polisiära och handelsskyddande roll, bland annat genom antipiratoperationer i Adenviken sedan 2008.¹²⁸ Marinen övervakar även Mauritius och Seychellernas ekonomiska zoner och patrullerar regelbundet kring Malackasundet, bland annat tillsammans med Indonesien, Myanmar, Singapore och Thailand. I samband med det spända säkerhetspolitiska läget i Persiska viken 2019 och 2020 sände Indien dessutom ut ytstridsfartyg för att ledsaga indisk-flaggade handelsfartyg.¹²⁹

Som del av den mjukare försvarsdiplomatin är upprättandet 2008 av Indian Ocean Naval Symposium (IONS), ett forum baserat i Port Blair genom vilket representeranter från flottor kring Indiska oceanen för dialog kring maritim säkerhet. Indiens marin bidrar även med militär utbildning och försvarsmateriel till säkerhetspolitiskt närstående stater, samt genomför frekventa vänskapliga hamnvisiter runt om i Indopacifiska regionen. Dessutom bygger Indien ut ett system för regional sjölägesbild i Indiska oceanen, bland annat genom samarbeten med Sri Lanka, Bangladesh och Maldiverna, samt genom att ha upprättat radarstationer på Seychellerna, Madagaskar och Mauritius.¹³⁰ Indien genomför också sjömätning på uppdrag av andra stater i regionen.¹³¹

Marinen har också blivit allt mer aktiv vad gäller evakueringsoperationer och humanitärt bistånd i enlighet med konceptet *first responder*.¹³² Marinen har evakuerat tusentals indiska och utländska medborgare från konfliktzoner, t.ex. Libanon (2006) och Jemen (2015).¹³³ Flottan har också bidragit med nödhjälp till andra stater i samband med naturkatastrofer, till exempel vid tsunamin i Indiska oceanen (2004), eller när cykloner slagit till mot Myanmar (2007), Bangladesh och Sri Lanka (2017), Moçambique (2018) och Madagaskar (2019).¹³⁴ Sedan Covid-19 började spridas år 2020 har Indien evakuerat medborgare från och levererat matbistånd till länder kring Indiska oceanen. Indiens marin har under 2020 även bidragit med humanitärt bistånd till översvämningsdrabbade Kambodja och Vietnam vid Sydkinesiska havet.¹³⁵ Indiens marin agerar således i flera spår

¹²⁸ Ministry of Defence, Government of India, "FAQ", u.å.

¹²⁹ Karanbir Gurung, 2019-06-20.

¹³⁰ Singh, 2021-01-08.

¹³¹ Pareek och Ramanathan, 2021-02-08.

¹³² Xavier, 2017-09-18.

¹³³ Press Trust of India, 2019-06-16; Xavier, 2016-12.

¹³⁴ Xavier, 2017-09-18.

¹³⁵ Bhalla, 2020-12-25; Roy Chaudhury, 2020-12-30.

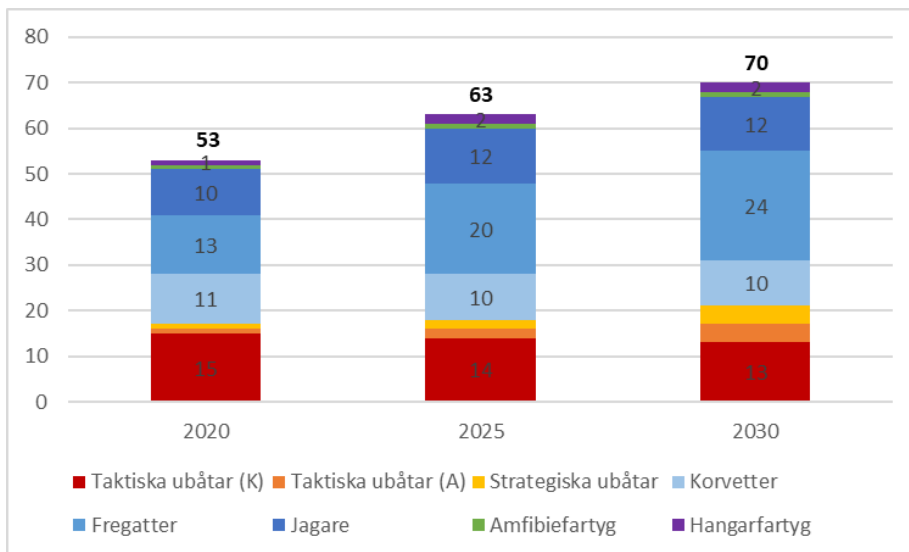
samtidigt för att projicera såväl mjuk som hård makt och för att stärka sin säkerhetsroll i Indopacifiska regionen.

3.4 Indiens marin i ett tioårsperspektiv

Indiens flotta har blivit allt modernare, tillsammans med ökningar i fråga om numerär, tonnage och robotkapacitet. Denna rapport bedömer att trenden kommer att hålla i sig fram till 2030, men att försvarsekonomiska och industriella faktorer kan komma att utgöra hinder.

3.4.1 Trender mot 2030

Givet antalet fartyg som produceras eller har sjösatts fram till 2020 är en numerär expansion av den indiska flottan sannolik fram till 2030 (se Figur 7). Den indiska försvarsindustrin kännetecknas emellertid av förseningar; såväl jagare som hangarfartyg har fördröjts med flera år. Men även om de mest ambitiösa planerna inte skulle realiseras fullt ut bedöms att antalet ytstridsfartyg och ubåtar kan komma att öka från 52 år 2020 till 70 år 2030, motsvarande en ökning från omkring 240 000 ton till 388 000 ton. Robotkapaciteten bland den indiska flottans ytstridsfartyg bedöms öka från 883 till ca 1 300.

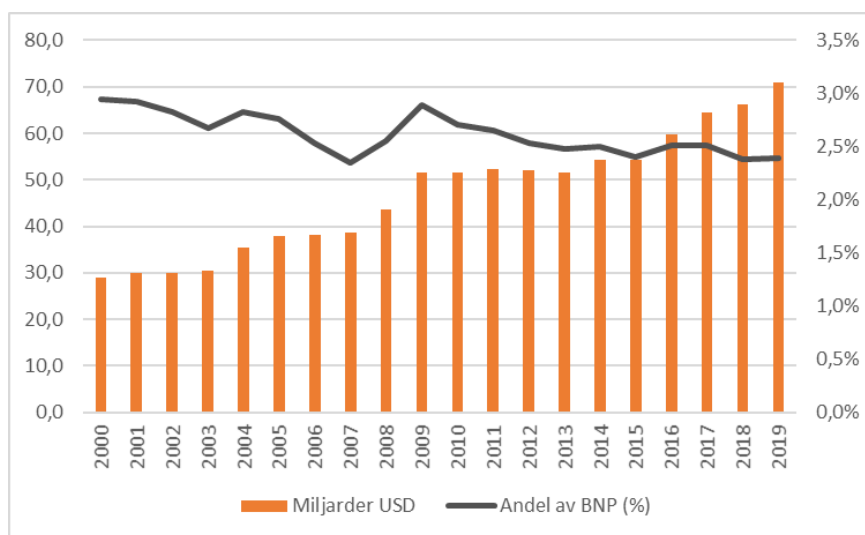
Figur 7. Framtida indiska ytstridsfartyg och ubåtar, 2020–2030.¹³⁶

¹³⁶ IISS (2020), FOI.

3.4.2 Försvarsekonomiska förutsättningar

Indiens militära utgifter har ökat med 144 procent mellan 2000 och 2019. År 2019 hade Indien världens tredje högsta militära utgifter (efter USA och Kina) med 71 miljarder dollar (se Figur 8). Till följd av arméns personalkostnader (löner, förmåner och pensioner) och omfattande behov av modernisering av flygvapnet, spenderar Indien endast 15 procent av sin försvarsbudget på marinen. Samtidigt ökar marinens budget med ca 22 procent för året 2021–2022, men medlen för anskaffning är fortfarande för små för att kunna finansiera önskade materielköp.¹³⁷

Indiens försvarsdepartement har haft en uttalad ambition att öka den indiska marinen storlek från 130 fartyg och ubåtar till 200 fram till 2027. På grund av budgetnedskärningar justerades dessa ambitioner år 2020 ned till 175.¹³⁸

Figur 8. Indiens militära utgifter 2000–2019, fast pris 2018.¹³⁹

3.4.3 Försvarsindustriella förutsättningar

Trots att Indien strävar efter att bli självförsörjande på försvarsmateriel är marinen beroende av utländska plattformar och teknologier. I synnerhet är materielberoendet av Ryssland stort och tycks inte avta; utöver befintliga fartyg, ubåtar och luftburna plattformar planerar Indien att leasa ytterligare en atomdriven ubåt av Ryssland samt samproducera fregatter, flygplan och helikoptrar.¹⁴⁰ Men även

¹³⁷ Singh, 2021-02-01.

¹³⁸ Notera att summan 130 innefattar fler fartyg än de örlogsfartyg som inkluderas i denna studie, sannolikt även patrullfartyg och transportfartyg. För storleken på den nuvarande flottan om 130 fartyg, se: Karanbir Gurung, 2019-12-03. För den reducerade siffran 175, se: Soni, 2019-12-04.

¹³⁹ SIPRI (2020a).

¹⁴⁰ Shukla, 2019-03-07; The Week, 2019-04-27; Press Trust of India, 2020-02-06.

andra stater har stärkt sina försvarsmaterielsamarbeten med Indien, framför allt Israel (robotar och drönare), Frankrike (attackubåtar) och USA (marint flyg, helikoptrar och ett landstigningsfartyg).

Indiens försvarsindustri domineras av statligt ägda företag inom vilka en rad varv ingår. Dessa varv är i stort sett skyddade från konkurrens och har länge präglats av låg produktivitet samt bristande investeringar i forskning och utveckling. Trots att merparten av nuvarande skrov kölsträcks i lokala varv är Indien fortfarande beroende av samproduktion och import av plattformar, nyckelsystem och komponenter. Genom ”Make in India” försöker Indien öka andelen inhemskt producerade plattformar genom att öppna upp försvarsmarknaden för privata företag och bjuda in internationella aktörer. Detta under förutsättning att de internationella aktörerna genom partnerskap med inhemsk industri bidrar med teknologi- och kunskapsöverföring.¹⁴¹ Såväl Ryssland som Frankrike producerar i dag försvarsmateriel i Indien, och nya avtal med USA gör det möjligt för Indien att få tillgång till avancerad amerikansk teknologi. Det är dock tveksamt om de internationella samarbetena är tillräckliga för att lösa de utmaningar som den indiska försvarsindustrin står inför.¹⁴²

3.5 Slutsatser

Utifrån doktriner, strategier och agerande är det uppenbart att Indien har ambitionen att vara en ledande sjömacht i Indopacifiska regionen. Förmågeutveckling och agerande drivs på av oron för Kinas militära uppbyggnad och ökade närvaro i Indiska oceanen. Trots att försvarsmoderniseringen går framåt sker den i ett med kinesiska mått mätt långsamt tempo. Risker finns att gapet mellan ambition och förmåga lever kvar även på sikt, i synnerhet om försvarsmaktens omorganisation drar ut på tiden, politiskt känsliga beslut om försvarsbudgeten uteblir och försvarsindustrin inte reformeras.

Som vågmästare i det internationella systemet befinner sig Indien samtidigt i ett potentiellt fördelaktigt geopolitiskt läge. Indien är i dag en eftertraktad strategisk partner för såväl USA och EU som Ryssland samtidigt som Kina vill undvika att Indien närmar sig ”Väst” ytterligare och *Quad* utvecklas till något som kan påminna om en allians. Indiens strategi generellt och för den maritima arenan i synnerhet tycks ske i linje med utrikesminister S. Jaishankars ord: “This is a time to engage America, manage China, cultivate Europe, reassure Russia, [and] bring Japan into play.”¹⁴³ Om den realpolitiskt orienterade vågmästaren Indien spelar sina kort väl kan det geografiska läget och den geopolitiska positionen användas för att understödja ambitionerna att bli en ledande makt såväl i Indopacifiska regionen och att etablera en multipolär världsordning där Kina kan hanteras.

¹⁴¹ Behera (2020): 523.

¹⁴² White, 2021-01.

¹⁴³ Jaishankar (2020): 10.

Navigationsrätt och internationella sund

Den hävdvunna rätten till fri rörlighet på haven ger länder långtgående rättigheter att med skepp passera andra staters territorialvatten och ekonomiska zoner. I länders territorialvatten och ekonomiska zoner kan ett annat land passera med skepp, även örlogsfartyg om passagen är en direkt transit mellan internationella vatten och den görs under "oskadlig genomfart" (eng. innocent passage). Det innebär att fartyg inte får uppträda hotfullt genom att ha aktiverat vapensystem eller målsökningsradar, att i förekommande fall visa flagg och att ubåtar måste passera i ytläge. Rättigheten gäller i teorin även i krig även om en stat tillfälligt kan häva rätten eller hävda hotfullt beteende.

Sund som förbinder olika havsområden med varandra omfattas också av rättigheter kodifierade i Förenta nationernas havsrättskonvention (United Nations Convention on the Law of the Sea, UNCLOS). Särskilt starka rättigheter gäller i strategiskt viktiga sund, sådana som historiskt och av hävd anses vara avgörande för transit av sjö- och luftfartyg mellan stora havsområden.

I sådana av hävd och vana definierade så kallade internationella sund har alla aktörer rätt till transit. Transiträtten ger havs- och luftskepp från alla stater rätt att passera i normalt operativt läge. Det innebär till exempel att ubåtar får genomföra transit i undervattensläge. Däremot så gäller bara rätten till oskadlig genomfart om fartygen på snabbaste sätt passerar sundet utan att göra uppehåll och utan att uppträda hotfullt. Transiträtten kan inte hävas av angränsande stat oavsett situation, det vill säga den skall fortsätta gälla även i krig. Slutligen finns sund som under lång tid har ansetts så viktiga att de omfattas av särskilda traktat med särskilda regler. Öresund som leder in i Östersjön och Bosporos som förbinder Medelhavet med Svarta havet är exempel på ett sådana sund.

Geografi i Indopacifiska regionen

Operativa förutsättningar, havsrätt och strategiska sund

Geografin i den Indopacifiska regionen utgörs av stora djuphavsområden. En vidsträckt räckvid av arkipelager sträcker sig från nordöstra till sydöstra Asien och avgränsar olika havsområden i den Indopacifiska regionen. Vattnen utanför Ostasiens fastland avgränsas av den långa så kallade "första ökedjan", ett band av öar från ryska Sakhalin, via Japan, till Filippinerna och vidare söderut. Den långsträckta arkipelagen är i stora delar grund med undantag för Syd kinesiska och Japanska haven, två innanhav med djupområden på flera tusen meter. De operativa förutsättningarna som denna geografi skapar innebär utmaningar och osäkerheter vad gäller bedömning av framtida konflikters karaktär.

Den operativa miljön påverkas också av att ett fåtal strategiska sund hindrar rörligheten ut genom ökedjans norra och södra delar. Sunden mitt emot Kinas östkust är bredare och djupare, i synnerhet runt Okinawa-öarna. De sund som finns utgör flaskhalsar (så kallade choke points) som fartyg på väg ut i Stilla havet behöver passera. Eftersom sund och skärgårdar går genom Rysslands, Japans, Sydkoreas, Taiwans, Filippinernas, Malaysias, Indonesiens eller Singapores territorialvatten kan inte länder som Kina nyttja dem hur som helst.

Strategiska sund och konflikt i Indopacifiska regionen

Behov kopplade till marina operationer och havsrätten står delvis i konflikt med varandra när det gäller den Indopacifiska regionen. Även om rätten till passage genom territorialvatten eller sund är svåra att häva, så kan länder som befinner sig i väpnad konflikt söka definiera transit som ett hot mot sin nationella säkerhet för att motivera stängning av sund eller bekämpning av en motståndares krigsfartyg. Japan, USA och andra motståndare till Kina bygger delar av sin marina strategi på att i krig och konflikt söka blockera sund de kan kontrollera för att hindra den kinesiska eller ryska flottan från att passera ut i Stilla havet eller Indiska Oceanen. Sensorer under och över ytan, flygplan, krigsfartyg, ubåtar och eventuell minering kommer att användas för blockadoperationer.

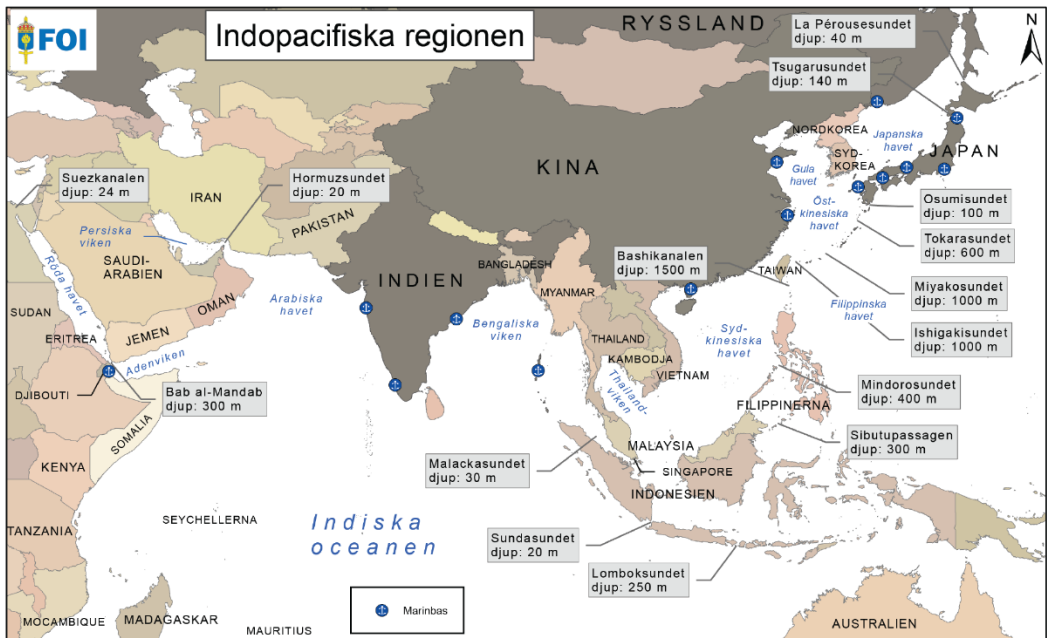
Kina och i förekommande fall Ryssland kommer att bygga förmågor och öva doktriner som går ut på att häva dylika blockader och öva för att kunna smyga eller slå sig igenom sunden och genomföra operationer på djupet, i Indiska oceanen eller Stilla havet. Ubåtsvapnet har särskilda fördelar och möjligheter att smita igenom en blockad, särskilt i de stora arkipelagområden som finns mellan Taiwan och de japanska huvudöarna.

Kombinationen av sundkontroll och nya teknologier kanske kan ge önationer som Japan marina och militära fördelar. Men utmaningarna med att skapa fullt transparenta och uppdaterade lägesbilder under krigs- eller ensfredsförhållanden skall inte underskattas. Sensorer måste täcka och spana av enorma havsområden flera tusen kilometer i diameter i realtid. I konflikt kommer marina enheter söka dölja sig samtidigt som den stora mängden handelsfartyg inte försvinner från haven. Det kommer att skapa förvirring och osäkerhet i identifiering av fartyg och vid målföljning.

Nya precisionsvapen garanterar inte heller enkel bekämpning av ytstridsfartyg. Vid bekämpning måste identifiering och måldata vara mycket precisa och uppdaterad i tid och rum. Fiendens uppträdande och motmedel skapar ytterligare hinder, liksom det faktum att egna förmågor kan behöva exponeras för risk för att bidra till bekämpning. Det kan gälla vapenbärare eller sensorplattformar som måste flyttas närmare motståndarstyrkor och därmed själva kan bli föremål för bekämpning. Ubåtsjakt är omvittnat svårt. Havsområdenas storlek och karaktär kommer att bidra till utmaningen, vilket i sin tur gör ubåtsvapnet till en viktig marin resurs för bekämpning, men även för informationsinhämtning nära fientlig gruppering.

Sammantaget är det osannolikt att marina stridskrafter i händelse av krig snabbt slås ut. De förblir därmed en viktig del av försvarsförmågan och påverkar konfliktodynamiken även i en utdragen konflikt.

Sammantaget gör den geografiska och operativa komplexiteten det svårt att på förhand försöka sia om hur framgångsrika respektive sidor kommer att vara i sin marina krigföring i olika delar av den Indopacifiska regionen. Osäkerheten kan i sin tur bidra till att det finns utrymme för olika aktörer att skruva upp tilltro till att en konflikt som utspelar sig över de stora havsområdena i Indopacifiska regionen är möjlig att vinna.

Viktiga strategiska sund i Indopacifiska regionen

- **La Pérousesundet** mellan ryska Sakhalin och Hokkaido, 40m djupt men brett
- **Tsugaru-sundet** mellan Hokkaido och Honshu i Japan, 140 m djupt
- **Osumi-sundet** söder om Kyushu
- **Tokara-sundet** och andra farleder genom Ryokyo-arkipelagen norr om Okinawa, 600m djupa
- **Miyako-sundet** söder om Okinawa, 1000m djupt
- **Ishigaki-sundet** i södra delen av Ryokyo-ökedjan nära Taiwan, 1000 m djupt
- **Östtaiwanesiska-kanalen**, nordost om Taiwan, 700m djupt
- **Bashi-kanalen** i Lombok-sundet mellan Taiwan och Filipinerna, 1,500m djupt
- **Mindoro-sundet** mellan de filippinska öarna Luzon och Palawi, 400m djupt
- **Sibutu-passagen** mellan malaisiska Borneo och Sulu-öarna i Filipinerna, 300m djupt
- **Lombok-sundet** mellan Bali och Lombokön i Indonesien, 250m djupt
- **Sunda-sundet** mellan Sumatra och Java. Grunt, ca. 20 meter med svåra strömförhållanden
- **Malacka-sundet** mellan Singapore, Indonesien och Malaysia, Ca. 30 meter djupt som grundast
- **Hormuz-sundet** som förbinder Persiska viken, Ca. 20 meter som grundast
- **Suez-kanalen** som förbinder Medelhavet med Indiska oceanen. Kanal med slussar. Ca 24 meter

4 Japan – den tvekande sjömakten

Japan har en allt tydligare marin närvaro i farvattnen runt Sydkinesiska havet och Indiska oceanen. De marina ambitionerna har utvecklats i skärningspunkten mellan tre huvudsakliga frågekluster: nationella säkerhetsöverbäganden, den pacifistiska konstitutionen som skapar begränsningar, samt den japansk-amerikanska alliansen.

Skydd av maritima transporterleder samt hotet från Kina är de huvudsakliga drivkrafterna för det ökande engagemanget. Amerikanska krav på ökade bidrag till maritim säkerhet i Indopacifiska regionen inom ramen för den bilaterala alliansen påverkar också japansk marinpolitik.

För den japanska marinen har det inneburit en utökad verksamhet i Indopacifiska regionen som kan beskrivas som marindiplomatisk respektive stabilitetsstärkande. Japanska marinens engagemang i krigsförberedande verksamhet är fortfarande begränsad i Indopacifiska regionen. Det är osäkert om det kommer att finnas politiska, legala eller operationella möjligheter att expandera marinens roll i krig bortom Japans närområde och för uppgifter som inte direkt kopplar till försvaret av Japan.

Detta kapitel diskuterar först hur marin strategi är kopplad till Japans övergripande nationella säkerhetsintressen. I kapitlets andra avsnitt granskas Japans intressen för och verksamhet i Indopacifiska regionen ur ett marint perspektiv. Sist blickar kapitlet framåt och ställer frågor om hur Japans marina politik och strategi gentemot Indopacifiska regionen kan se ut de närmaste tio åren. Vilka materiella och försvarspolitiska förmågor kommer Japan att kunna dra på för sin närvaro i Indopacifiska regionen framöver?

4.1 Säkerhet och marina strategiska utgångspunkter

Japan innehar en internationell särställning när det gäller nationellt försvar. Den så kallade fredskonstitutionen förkastar till exempel Japans rätt att bedriva krig.¹⁴⁴ För att främja sina nationella intressen har Japan under lång tid förlitat sig på diplomatiska och ekonomiska verktyg samt försvarsgarantier från sin allierade, USA. Den japansk-amerikanska försvarsalliansen är avgörande för Japans säkerhet. Den

¹⁴⁴ Texten i sin helhet är kort och återfinns i kap. 2, para. 9 i konstitutionen och lyder i officiell översättning: ”RENUNCIATION OF WAR, Article 9 - Aspiring sincerely to an international peace based on justice and order, the Japanese people forever renounce war as a sovereign right of the nation and the threat or use of force as means of settling international disputes. In order to accomplish the aim of the preceding paragraph, land, sea, and air forces, as well as other war potential, will never be maintained. The right of belligerency of the state will not be recognized.” Se: Prime Minister of Japan and His Cabinet (1946).

ger Japan försvarsgarantier i händelse av ett väpnat angrepp.¹⁴⁵ USA erbjuder också Japan utsträckt kärnvapenavskräckning.¹⁴⁶ I utbyte får USA driva militärbaser (över 80 stycken) och stationera personal och resurser i Japan.¹⁴⁷

Eftersom Japan vill fortsätta att upprätthålla bilden av ett fredssträvande land publiceras inga sammanhållna militärstrategiska texter och ingen marindoktrin. Ambitioner och planer får i stället sökas i publikationer såsom 2013 års Nationella säkerhetsstrategi, 2018 års försvarsbeslut, *National Defense Programme Guidelines*, med tillhörande långsiktiga materielplan *Mid-term Defense Program*.¹⁴⁸ Japan publicerar också en årligt återkommande försvarsvitbok, *Defense of Japan*.¹⁴⁹ Alla dokumenten redovisar ambitioner, planer och utvecklingsprogram på aggregerad nivå. Däremot är Japan förteget om faktisk försvarsverksamhet och agerande.

4.1.1 Försvarspolitik, fredskonstitutionen och marinstrategi

Trots att fredskonstitutionen förkastar krig som metod har Japan en av världens största försvarsmakter, eller självförsvarsstyrkor (*Self Defense Forces* – SDF) som de egentligen heter. I praktiken begränsas också den japanska försvarsmaktens verksamhet till strikta självförsvarsuppgifter. Bara om Japan, japanska medborgare eller japanska tillgångar angrips, får försvarsmakten gå i strid. Under det kalla kriget avsåg sig Japan också den FN-stadgade rätten till kollektivt självförsvar vilket påverkade möjligheten att inom ramen för alliansen med USA förbereda och öva krigshandlingar.

För marinen (*Japan Maritime Self Defence Forces* – JMSDF) innebar det i praktiken att Japan inte fick gå i strid om en allierad eller partner angreps och inte heller bedriva samordnad strid med en allierad om Japan angreps.¹⁵⁰ Under lång tid begränsades också marinens operationsområde och verksamhet långt bort från Japan. Till exempel sattes gränsen för användandet av japansk vapenmakt för skydd av maritima transportvägar (så kallade SLOC, Sea Lines of Communications) under 1970- och 80-talen till 1 000 nautiska mil (nm).¹⁵¹

Efter årtionden av politiska diskussioner ändrade Japan 2015 sin tolkning av fredskonstitutionen så att kollektivt självförsvar tillsammans med USA är tillåtet i händelse av angrepp mot Japan. De praktiska konsekvenserna av revisionerna för JMSDF diskuteras i avsnittet om Japans strategiska och doktrinära ambitioner för Indopacifiska regionen.

¹⁴⁵ Ministry of Foreign Affairs of Japan (1960).

¹⁴⁶ Ministry of Foreign Affairs of Japan (2015a): 1.

¹⁴⁷ Chanlett-Avery, Campbell, Williams (2019): I.

¹⁴⁸ Prime Minister of Japan and His Cabinet (2013); Ministry of Defense of Japan (2018:1); Ministry of Defense of Japan (2018b).

¹⁴⁹ Se senaste vitboken: Ministry of Defence of Japan (2021a).

¹⁵⁰ Bergenwall, Korkmaz och Rydqvist (2016).

¹⁵¹ Bradford (2018).

Fredskonstitutionen fortsätter att vara en avgörande politisk fråga för utvecklingen av nationell strategi och försvarsdoktrin. Två huvudsakliga politiska läger dominerar debatten, ett som argumenterar för ett ”Japan-först”-fokus och ett som vill se ett mer ”globalt Japan”.¹⁵² Dessa läger tar inte bara avstamp i konstitutionsfrågan utan gör olika nationella säkerhetsöverbälganden kopplade till säkerhetssituationen. Förespråkare för ”Japan först” menar att Japan inte är stort och kapabelt nog att sprida ut sina begränsade försvarsresurser bortom närområdet. Förespråkare för ett mer globalt Japan menar att bibehållen fred, säkerhet och fortsatt amerikanskt försvarsengagemang i Japan kräver ökat militärt bidrag internationellt.

4.1.2 Marinstrategiska förutsättningar

Japans geografi och brist på råvaror påverkar den japanska marinens uppgifter och roller. Eftersom en motståndare måste ta sig över hav för att invadera Japan är marin förmåga avgörande för att försvara landet. Japan är ett råvarufattigt land och är helt beroende av sjötransporter för sitt välbälgand. Därför är sjösäkerhet och transportskydd en viktig marin uppgift.

De japanska öarnas läge betyder att det finns ett antal sund som leder ut i det Stilla havet. Bara några av dem är djupa och breda nog för att i krig vara militärt användbara (se s. 52). Den japanska ökedjan utgör därför ett fysiskt hinder som marina förmågor från Asiens fastland måste passera för att nå Stilla havet.¹⁵³ Det kan Japan nyttja både i fred och krig för att överbäka motståndare, begränsa dess militära rörelsefrihet eller hindra och dess marina resurser.¹⁵⁴

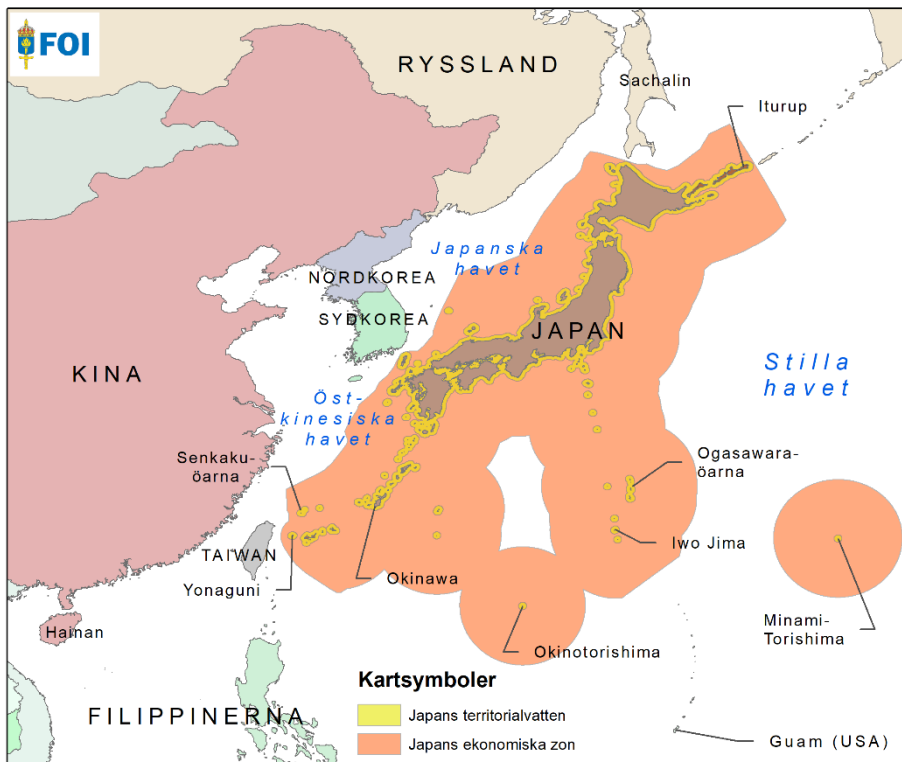
Havsresurser såsom fiskebestånd och naturresursfyndigheter är också av stor vikt för Japan som trots territorialkonflikterna med Kina, Ryssland och Sydkorea, innehar en vidsträckt exklusiv ekonomisk zon (*exclusive economic zone*, EEZ), världens åttonde största (se Karta 5).¹⁵⁵ Den måste Japan kunna patrullera och skydda.

¹⁵² Tsuruoka (2020).

¹⁵³ De japanska öarna benämnas ofta ”den första ökedjan”.

¹⁵⁴ Patalano (2015): 119-146.

¹⁵⁵ Rydqvist (2017); Ministry of Foreign Affairs of Japan (2021); United Nations (2008).

Karta 5. Japanska havsområden. Kartan bygger på information från den japanska kustbevakningens. (Bild: Per Wikström – FOI)

4.1.3 Hotbilder och uppgifter som format dagens marin

Marin utveckling och strategi var en central del av Japans transformering från insulärt feodalsamhälle till ledande regional makt i slutet av 1800-talet. Därför påverkar den historiska utvecklingen av marinens förmåga på ett tydligt sätt marint tänkande och prioriteringar än i dag. Japan är en maritim makt och försvarsförmåga till havs har i alla tider varit garanten för Japans rikedom och självberoende.

Under det kalla kriget var Sovjetunionen den huvudsakliga antagonisten både i ljuset av territorialkonflikten länderna emellan och den globala stormaktskampen. På den marina sidan fanns tre uppgifter kopplade till Sovjet. Japan skulle spåra den sovjetiska StillaHavsflottans kärnvapen- och attackubåtar. De som utgick från Vladivostok skulle spåras förbi den första ökedjan, och de som utgick från baser på Kamtjatka, en bit ut i Stilla havet.¹⁵⁶ Därefter skulle den amerikanska marinen

¹⁵⁶ Patalano (2015); intervjuer i Tokyo 2011 och 2014.

överta ansvaret. En kombination av fasta sensorer i strategiska sund, ubåtar, ubåtsjaktflyg och ytfartyg nyttjades för uppgiften.

I krig skulle JMSDF kunna hindra sovjetiska marinstridskrafter tillträde till Stilla havet genom att blockera och minera sund. Innanför ökedjan skulle Japan kunna försvåra för den sovjetiska Stilla havsmarinen i väntan på att USA tillförde resurser för bekämpning. JMSDF skulle också kunna slå mot invasionsstyrkor under över skeppning.¹⁵⁷ För skydd av SLOC byggde JMSDF:s doktrin på förmågan att i fred, kris och krig kunna säkra handelsvägarna i en sydost- respektive en sydvästriktad korridor ut till den yttre gränsen på 1 000 sjömil.¹⁵⁸

4.1.4 Hot, utmaningar och marinen i dag

Trots förbättrade bilaterala relationer har territorialkonflikten om öar norr om Hokkaido inte lösts och Ryssland utgör därför fortfarande ett potentiellt hot. Men de nya dimensionerande hoten för Japan i dag är Kinas snabbt ökande militära förmåga och missilhotet från Nordkorea.¹⁵⁹ För JMSDF har det inneburit en successiv tyngdpunktsförskjutning mot verksamhet och uppgifter söder- och västerut i operationsområden närmare Kina.¹⁶⁰ Japan lägger därtill särskild vikt vid nya hot, särskilt i rymd-, cyber- och telekrigsdomänerna.¹⁶¹

Enligt försvarsbeslut och vitboken finns tre huvudmål för det japanska försvaret: att bidra till ett fördelaktigt internationellt säkerhetspolitiskt klimat, att avskräcka fiendtligheter av alla slag och att kunna försvara mot aggression och invasionsförsök. Särskild vikt läggs vid förmåga till försvargrensgemensam samordning i och nyttjande av resurser i multipla domäner.¹⁶²

Som försvarsgren bidrar JMSDF till japansk försvarsförmåga och nationell säkerhet genom att upprätthålla förmåga dimensionerad mot ett antal huvuduppgifter. Dessa är: a) bidrag till internationell ordning, till exempel insatser vid naturkatastrofer eller värnandet av internationella normer och regler; b) att skydda marin trafik till och från Japan; c) att upprätthålla ordning, värna japanska intressen och utöva effektiv kontroll av japanskkontrollerade vatten i fred (genom ISR); d) att leverera avancerat missilförsvar; e) att försvara Japan i krig; f) att inom ramen för den japansk-amerikanska alliansen bidra till fred-, kris- och krigstida uppgifter kopplade till försvaret av Japan.

¹⁵⁷ Patalano (2015).

¹⁵⁸ Samuels (2007): 38-60.

¹⁵⁹ Se det senaste försvarsbeslutet: Ministry of Defense of Japan (2018a).

¹⁶⁰ Ministry of Defense of Japan (2018a): 8.

¹⁶¹ Ministry of Defense of Japan (2018b): 1.

¹⁶² Ministry of Defense of Japan (2018b): 10.

Huvuddelen av JMSDF:s verksamhet genomförs unilateralt och fokuserar på närområdet kring Japan. Marinens roller och uppgifter är i huvudsak dimensionerade mot *försvarsförmågan* i kris och krig och har bara begränsad bäring på flottans verksamhet i Sydkinesiska havet eller Indiska oceanen. Även om Japan tekniskt sett ligger i Indopacifiska regionen är försvaret av Japan i sig inte i fokus för kapitlet eller rapporten, varför JMSDF:s roller kopplat till dessa uppgifter inte vidare behandlas.

4.1.5 Försvarsekonomiska förutsättningar

Japan har de fjärde högsta militära utgifterna av alla länder i Indopacifiska regionen och den nionde högsta globalt sett, 47,6 miljarder dollar år 2019. Detta motsvarar 8,2 procent av regionens totala militära utgifter. Japans militära utgifter har legat relativt stabilt, runt 45 miljarder dollar under de senaste tjugo åren. De militära utgifterna som andel av BNP har legat stabilt. Formellt har de inte överstigit den politiskt satta gränsen på 1,0 procent under perioden 2000–2019, men Japan räknar konservativt och inkluderas utgiftsposter andra länder rapporterar så hamnar utgifterna på 1,1-1,3 procent.¹⁶³

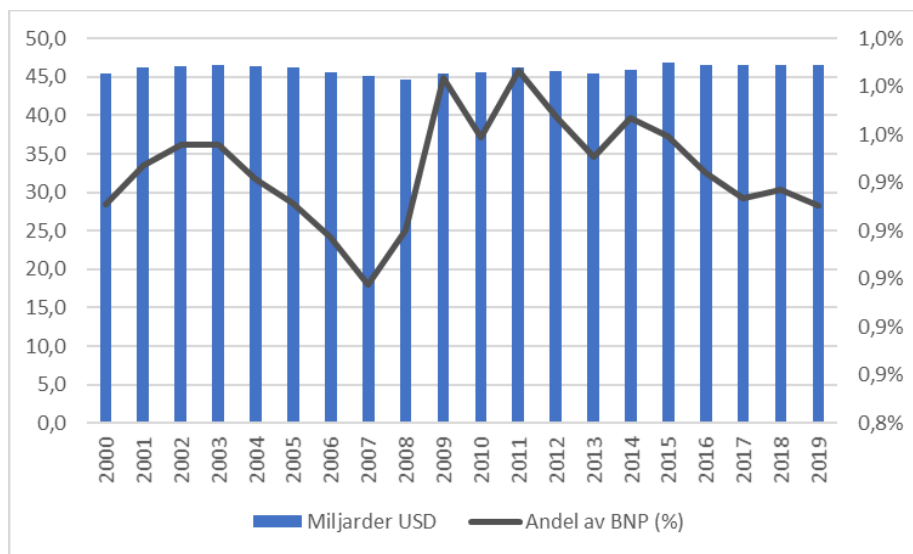

Figure 9. Japans militära utgifter 2000–2019, fast pris 2018.¹⁶⁴

¹⁶³ Bosack 2021-02-20.

¹⁶⁴ SIPRI (2020a).

4.1.6 Försvarsindustriella förutsättningar

Japans försvarsindustri domineras av ett fåtal privatägda konglomerat som Mitsubishi Heavy Industries (MHI), Kawasaki Heavy Industries (KHI), Fuji Heavy Industries (FHI) och Toshiba, företag som huvudsakligen sysslar med civil produktion. Samverkan med andra länder har varit begränsad på grund av konstitutionen. Företagen har också varit försiktiga med att blanda civil och militär verksamhet.¹⁶⁵ Resultatet är en relativt avancerad, om än inte världsledande, och samtidigt insulär försvarsindustri. Den kan tillgodose stora delar av det egna försvarets materielbehov, men vissa nyckelsystem importeras, främst från USA.¹⁶⁶ Denna nationellt inriktade försvarsindustriella modell har framför allt lett till höga priser.¹⁶⁷ Till exempel kostar en japanskutvecklad version av F-16, som kallas F2, fyra gånger mer än vad en importerad F-16 skulle ha kostat.¹⁶⁸

Fram till för fem år sedan var USA det enda landet som Japan kunde ha gemensam forskning och utveckling (FoU) med inom försvarsindustrin. USA och Japan utvecklar exempelvis den avancerade missilförsvarsroboten SM-3 sedan mitten av 00-talet. Efter försvarsexportreformer från 2014 har Japan sökt ingå nya samarbeten med exempelvis Storbritannien gällande luftförsvarsroboten Meteor samt Frankrike gällande obemannade ubåtar.

Japan har även tagit steg mot att exportera försvarsmateriel. Bland annat har man erbjudit marinspaningsflygplan till Storbritannien och ubåtar till Australien, upphandlingar som Japan dock förlorade.¹⁶⁹ Planer på export av fartyg, flygplan och radarsystem till länder i Sydostasien planeras också.

4.2 Japans marina visioner och strategier för Indopacifiska regionen

De marina roller och uppgifter som JMSDF bidrar med i de havsområden i Indopacifiska regionen som inte direkt gränsar till Japan kan i huvudsak sammanfattas som *marindiplomatiska* och *stabilitetsskapande*. *Marindiplomatiska* är ett sätt att öka Japans inflytande, bygga partnerskap för säkerhet, fred och för att gemensamt värna internationella lagar och normer. *Stabilitetsskapande* insatser bygger förmågor att värna handelssjöfarten mot terrorism, pirater och andra hot mot den civila sjöfarten i fred och är nära kopplad till Japans övergripande farledsskydd.¹⁷⁰

¹⁶⁵ Bergenwall, Korkmaz och Rydqvist (2016).

¹⁶⁶ Hughes (2019): 424.

¹⁶⁷ Hughes (2019): 428-429.

¹⁶⁸ Axe 2020-07-09.

¹⁶⁹ Hughes (2019): 431-432.

¹⁷⁰ Bradford 2020-09-21.

I takt med att Kina söker ändra status quo genom att hävda rätten till avlägset belägna japanskkontrollerade öar och hela Sydkinesiska havet, har också *försvarsrelaterade* roller och uppgifter fått viss betydelse i Indopacifiska regionen. Kinas militära beteende är tillsammans med ökade amerikanska krav på bördefördelning en huvudanledning till det ökade japanska marina engagemanget i Indopacifiska regionen. Det driver i sin tur på den inrikespolitiska diskussionen om konstitutionella omtolkningar.¹⁷¹

4.2.1 En fri och öppen indopacifisk region

Det japanska strategiska intresset för och beroendet av säkerhetsförhållanden längs sjövägarna genom Sydkinesiska havet, sunden in i och farlederna genom Indiska oceanen sträcker sig tillbaka minst hundra år. Hotet om att USA skulle slå in en marin kil och skära av olje- och gummitransporterna från Sydostasien var till exempel en av de avgörande faktorerna till att Japan anföll Pearl Harbor 1941.¹⁷² Öppna och fria handelsvägar genom Indopacifiska regionen fortsätter att vara avgörande för Japans ekonomi, försörjningstrygghet och samhällssäkerhet. Japan importerar till exempel drygt 99 procent av sin olja, varav 79 procent kommer från Mellanöstern.¹⁷³ För naturgas gäller ungefär samma siffror.

Den nuvarande nationella strategin för regionen går under namnet *Free and Open Indo-Pacific*, FOIP, och lanserades 2016 av dåvarande premiärminister Abe.¹⁷⁴ Visionen vilar på tre ben: att värna internationell lag, rätt och rådande normer; att gynna ekonomisk utveckling; och att säkra fred och stabilitet. Marina förmågor och verksamhet i Indopacifiska regionen utgör en viktig del i att förverkliga FOIP.

4.2.2 Marin diplomati

Eftersom militärt samarbete länge varit och fortfarande är en känslig politisk fråga, är försvarsdiplomati det minst kontroversiella sättet för den japanska statsmakten att bredda och fördjupa sina säkerhets- och försvarspolitiska samarbeten.

De utökade försvarsdialogerna som Japan deltog i från mitten av 00-talet föranleddes i hög utsträckning av Kinas snabba maktillväxt och de hotbilder som kom därav.¹⁷⁵ Japan stödde tidigt bredare amerikanska initiativ för ökad marin multilateral samverkan, till exempel Bush-administrationens nu bortglömda ”1000 ship navy” som syftade till att förmå flera stater att ge starkare bidrag till att värna fria och öppna hav.¹⁷⁶ Senare uppstod initiativet i en mer inkluderande, samarbetsinriktad form, kallad *Global Maritime Partnership Initiative*, ett koncept om gemensam värnande av havssäkerhet och rätt som fortfarande ligger till grund för

¹⁷¹ Bradford 2020-09-21.

¹⁷² Willmott (1982).

¹⁷³ Koda (2019).

¹⁷⁴ Ministry of Foreign Affairs of Japan (2021).

¹⁷⁵ Katagiri 2019-05-16.

¹⁷⁶ Rahman (2008).

marina samarbetskoncept. Så kallade trilateraler, till exempel Japan-USA-Indien, Japan-USA-Australien fungerade länge som de viktigaste forumen för säkerhetspolitisk dialog utanför den japansk-amerikanska alliansen.¹⁷⁷

På den japanska regeringens initiativ etablerade Japan, USA, Indien och Australien den så kallade *Quad* 2007.¹⁷⁸ Men oenighet om hur gruppen skulle se på och hantera Kina hindrade framsteg. 2017 revitaliserades konceptet i ljuset av Kinas allt mer offensiva säkerhetspolitiska agerande och i början av 2021 hölls det första högnivåmötet i *Quad*-formatet med ledarna för de fyra länderna.¹⁷⁹

Ur det japanska perspektivet har de olika dialogerna syftat till att skapa gemensamma koncept för hur den fria handeln och rörligheten på haven skulle värnas. Det normstärkande perspektivet, särskilt arbetet att i fred motverka Kinas försök att rucka på normer och regler, har varit viktigt.

Den marina verksamheten som JMSDF genomfört för att befästa Japans engagemang och beslutsamhet att förverkliga de försvarsspecifika dialogernas innehåll har i första hand bestått av hamnbesök. Den japanska kustbevakningen har också deltagit i enklare övningar som organiserats bilateralt eller inom ramen för multilaterala fora såsom Western Pacific Naval Symposium (WPNS), Asian Regional Forum (ARF) eller ASEAN Defense Ministerial Meeting Plus (ADMM+).¹⁸⁰ JMSDF ha också haft militärnärvaro och genomfört så kallade Freedom of navigation-passager i Sydkinesiska havet, till exempel med ubåtar och det marina spaningsflyget, sedan åtminstone mitten av 00-talet.¹⁸¹

Slutligen ger de utökade försvarssamarbetena bättre möjligheter till informations- och underrättelsedelning. Åtgärderna har i sig operativt värde för parterna både kopplat till Kina och irreguljära hot, men skapar samtidigt starkare band och ensar hotbilda-bedomningen länderna emellan. Det utgör i sin tur en god grund att bygga gemensamma målsättningar och strategier utifrån, något som Japan lagt stor vikt vid att främja.

4.2.3 Stabilitetsskapande insatser

Det uppblossande hotet från pirater och terrorister samt behovet att kunna hantera effekterna av naturkatastrofer har varit viktiga orsaker för Japan att engagera sig i stabilitetsskapande verksamhet i Indopacifiska regionen. Det är inte bara egna intressen kopplade till skydd av SLOC och reciprocitet när det gäller stöd vid naturkatastrofer som föranlett expanderande av denna typ av verksamhet. Press från

¹⁷⁷ Harold et al (2019): 19 ff.

¹⁷⁸ Ministry of Foreign Affairs (2007).

¹⁷⁹ Bhatnagar 2021-03-12.

¹⁸⁰ ASEAN Defence Ministers' Meeting, 2017-02-06.

¹⁸¹ Kato 2018-09-17; Radio Free Asia 2021-01-23.

USA om ökat japanskt ansvarstagande har varit en avgörande orsak till ett expanderande japanskt militärt engagemang i Indopacifiska regionen.¹⁸²

JMSDF är den försvarsgren som bidragit mest till utökad närvaro, vilket också inneburit att nya uppgifter och roller tillförts marinen. Japan genomför nu regelbundet patrullverksamhet i högriskområden i samverkan med partner. Japanska flottan genomför också kapacitetsbyggande övnings- och utbildningsverksamhet med Japans samarbetspartner i regionen.¹⁸³ Vissa av dessa har kopplats till donationer av försvarsmateriel med tillhörande utbildningsinsatser, till exempel JMSDF-flygplan till Filippinerna.¹⁸⁴

De senaste tio åren har Japan också deltagit i anti-piratoperationen i Adenviken.¹⁸⁵ Bidraget har över tid bestått av två jagare och två maritima spaningsflygplan av typen P-3C Orion.¹⁸⁶ 2011 öppnade Japan en bas i Djibouti för att stödja insatsen, den första och enda japanska basen i ett annat land sen krigsslutet 1945.¹⁸⁷

4.2.4 Försvaret av Japan närområdet och Indopacifiska regionen

Trots att Japan under de senaste åren reviderat sin försvarspolitik förblir principen om strikt självförsvar stark. Det innebär att det är få omständigheter i Indopacifiska regionen som skulle leda till att Japan använde vapenmakt eller avsatte större resurser i krig. Japan har därför varit restriktiv med sitt deltagande i övningar och annan verksamhet som är krigsförberedande.

Sjöfartsskydd är ett undantag. Vid direkta angrepp på japanska civila fartyg skulle JMSDF kunna gå i strid. Att hålla SLOC öppna i krig skulle troligen kräva att vissa resurser avsattes för konvojverksamhet. Minröjning kan också bli aktuellt. Även om den övervägande delen av JMSDF:s förmåga kommer att koncentreras till Japans närområde skulle därför viss stridsaktivitet kunna förekomma i Indopacifiska regionen. Men samordnad strid med andra länder än USA skulle, såsom försvarspolitiken hittills utformats, sannolikt inte vara aktuellt under rådande lagstiftning.¹⁸⁸

Samtidigt har Japan på senare tid deltagit i krigsövningar med partnerländer såsom Australien och Indien, vilket antyder att Japan, åtminstone under vissa förhållanden skulle kunna överväga att bidra till en militär insats också i samverkan eller parallellt med dessa stater. År 2014 började Japan till exempel på regelbunden

¹⁸² Bradford (2018): 26-27.

¹⁸³ Bradford (2018).

¹⁸⁴ Nepomuceno, 2019-03-18.

¹⁸⁵ Voss (2016).

¹⁸⁶ Combined Maritime Forces, 2015-06-02.

¹⁸⁷ Gunnarson (2019): 54-55.

¹⁸⁸ Kotani (2017).

basis delta i den årligen återkommande indisk-ledda övningen Malabar.¹⁸⁹ Övningarna sägs ha ökat i svårighetsgrad och under Malabar 2020 övades ett krisscenario mot en kvalificerad motståndare.¹⁹⁰ Exakt vilka förmågor och uppgifter Japan har bidragit med eller om det i skarpt läge skulle ha inneburit japansk vapenverkan är oklart.

Under första halvan av 2021 tog Japan ytterligare ett steg mot signalerad och kanske faktisk beslutsamhet att bidra till kollektiva försvarsåtgärder i närområdet bortom försvaret av det japanska hemlandet. Då gjorde seniora japanska företrädare, med vice premiärminister Taro Aso i spetsen, uttalanden vilka tolkats som att Japan kan tänkas att tillsammans med USA intervensera i händelse av ett kinesiskt anfall mot Taiwan.¹⁹¹ Nyckelformuleringen i talet var att ett kinesiskt anfall mot Taiwan kan komma att tolkas som ett existentiellt hot mot Japan givet den geografiska närheten och de militära implikationerna ett sådant skulle medföra. Därmed skulle militära försvarsinsatser möjligen kunna rättfärdigas. Aso backade senare och förtydligande att han menade att Japans svar och försvarsåtgärder borde och skulle ske på det diplomatiska planet, med resultatet att signalerna blev tvetydiga.¹⁹² Men uttalandet väckte ändå uppmärksamhet och kopplar till frågan om Indopacifiska regionen. Kan Japan komma att ändra sin konstitutionstolkning så att inte bara ett angrepp på hemlandet, medborgare eller tillgångar tolkas som existentiella, utan även andra indirekta hot, och därmed rättfärdiga japanska krigshandlingar?

Vissa analytiker pekar på att Asos tal hölls i ett semi-officiellt sammanhang och menar att det inte signalerar vare sig en förändring av den politiska hållningen i Taiwan-frågan eller en förskjutning av krigslagstolkningarna. Istället ingår den i den tvetydighet om hur Japan kan komma att agera i ett krig om Taiwan, som japanska beslutsfattare i årtionden signalerat, i syfte att stärka avskräckningen gentemot Kina.¹⁹³ Andra menar att oaktat hur just Asos uttalande skall tolkas så har Japan flyttat fram sina försvarspolitiska positioner för att underlätta en mer offensiv tolkning av kriser och konflikter i närområdet när de väl sker.¹⁹⁴ Därmed, menar dessa, har Japan förstärkt den politiska möjligheten att definiera konflikter om till exempel Taiwan eller Sydkinesiska havet som ett existentiellt hot vilket legitimerar våldsanvändning i en kollektiv försvarsinsats. I slutändan kommer ett japanskt beslut vara situationsberoende och avhängigt den hotuppfattning som formeras under konfliktens gång.

¹⁸⁹ Japan hade sporadiskt deltagit i tidigare övningar.

¹⁹⁰ Kaushik 2020-11-03.

¹⁹¹ Osawa 2021-08-26

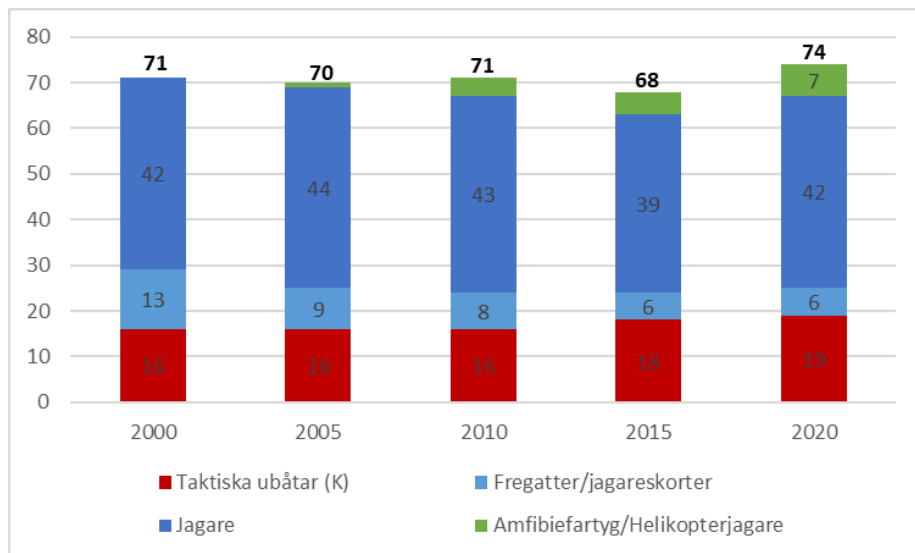
¹⁹² Ryall 2021-07-06.

¹⁹³ Liff (2021).

¹⁹⁴ Klingner, 2021-07-28

4.2.5 Marina förmågor för Indopacifiska regionen

JMSDF har betydande förmågor. Antalet ytstridsfartyg har varit förhållandevis stabilt de senaste tjugo åren, men andelen tyngre fartygsklasser har ökat. Trots att antalet plattformar varit stabilt har den japanska marinens tonnage ökat med 53 procent sedan 2000, från 311 000 ton till 476 000 ton, vilket reflekterar att mindre jagarklasser har bytts mot större. Det har även inneburit att andelen moderna plattformar och system ökat. Antalet robotar som japanska ytstridsfartyg kan bära har under samma period ökat med 37 procent, från 1 251 till 1 716.

Figur 10. Antalet japanska ytstridsfartyg och ubåtar, 2000–2020.¹⁹⁵

JMSDF kan delas upp i några funktionella huvudkategorier.¹⁹⁶ För skydd av SLOC och andra operationer längre bort från Japan har JMSDF fyra eskortflottiljer om vardera åtta skepp. Flottiljerna består av två divisioner om fyra skepp. De har hemmahamnar på västra, sydvästra, södra respektive västra Honshu, den japanska huvudön.¹⁹⁷ Japan bygger sina ytstridskrafter utifrån två huvudprinciper: alla enheter skall kunna gå i 30 knop och alla större fartyg skall ha möjlighet att basera ubåtsjaktshelikoptrar på permanent eller tillfällig basis.

Eskortflottiljerna har fortfarande ett tydligt förmågefokus mot ubåtsjakt. Luftförsvarsförmågan anses vara en svaghet i den japanska flottan. Japan har också fyra så kallade helikopterjagare, en i varje eskortflottilj. I praktiken är dessa små

¹⁹⁵ IISS (2020), IISS (2015), IISS (2010), IISS (2005), IISS (2000).

¹⁹⁶ Japan offentliggör bara övergripande information om JMSDF:s sammansättning och basering. Nedanstående bedömning bygger på officiell information samt japanska engelskspråkiga bedömningar. Se: Koda (2012); Ministry of Defence of Japan (2021b).

¹⁹⁷ Flottbaserna i Yokosuka, Sasebo, Kure och Maizuru.

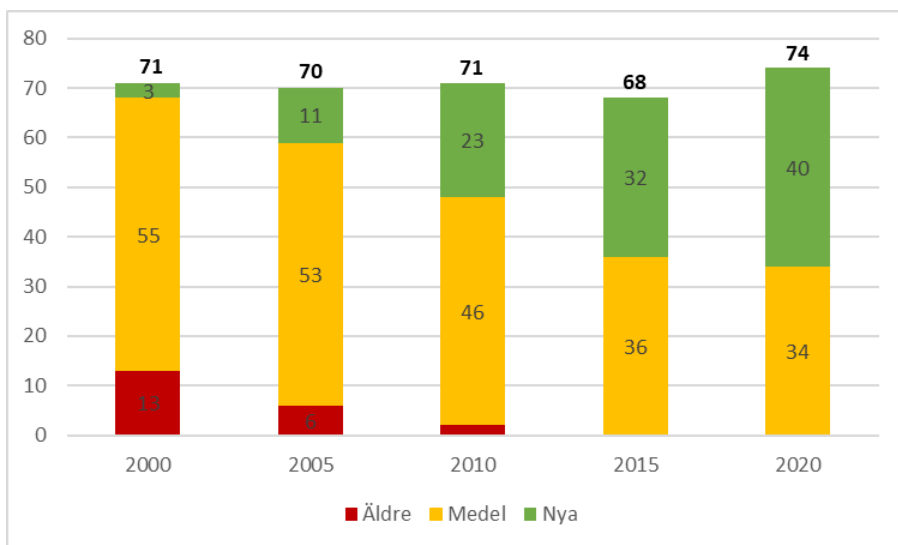
hangarfartyg som i dagsläget är utrustade med sju stycken ubåtsjaktshelikoptrar vardera. 2018 beslutade Japan att modifiera de två nyaste helikopterjagarna för att möjliggöra basering av F-35:or, ett kontroversiellt beslut i ljuset av konstitutionen. Modifieringarna kommer att göras under 2020-talet och taktas med leveransen av F-35:or.¹⁹⁸

Japans ubåtsflotta har sedan 00-talet utökats från 16 till 19 båtar. Sedan 2009 har marinen förbandssatt en ubåt av Soryu-klassen varje år. 2021 levereras den sista av de 12 ubåtarna.¹⁹⁹ Det finns en svensk koppling genom att Soryu-klassen använder Kockums Stirlingmotor med *air independent propulsion* (AIP). Jämfört med andra länder har japanska ubåtar kortare livslängd och utrangeras snabbare, efter 20 år jämfört med omkring 30 år för Sverige. Därför har redan den första båten i den nya ubåtsklassen Taigei sjösatts, en klass som får väsentligt förbättrad batterikapacitet och därmed än större undervattensräckvidd.²⁰⁰

¹⁹⁸ Ministry of Defense of Japan (2018b); Takahashi, 2020-10-08

¹⁹⁹ Nuclear Threat Initiative (2021).

²⁰⁰ Suci, 2021-01-11.

Figur 11. Modernitet bland japanska ytstridsfartyg och ubåtar, 2000–2020.²⁰¹

Havsövervakningsflyget är en annan viktig JMSDF-förmåga för Indopacifiska regionen. Japans geografi gör att flygövervakning i många fall är det enda sättet att utöva kontroll över det stora och utspridda territoriet. Därför har Japan en stor flotta sjöövervakningsflygplan med avancerad ubåtsjaktförmåga. Japan hjälper regelbundet till att täcka luckor i havs- och ubåtsövervakning i Sydkinesiska havet. Ett särskilt exempel är JMSDF-flygets insatser för kontroll av Luzon-sundet mellan Taiwan och Filipinerna. På grund av hårt fisketryck trålas fasta sensorer snabbt upp och varken Taiwan eller Filipinerna har full förmåga att kontrollera sundet.²⁰²

4.3 Förmågor och ambitioner i ett tioårsperspektiv

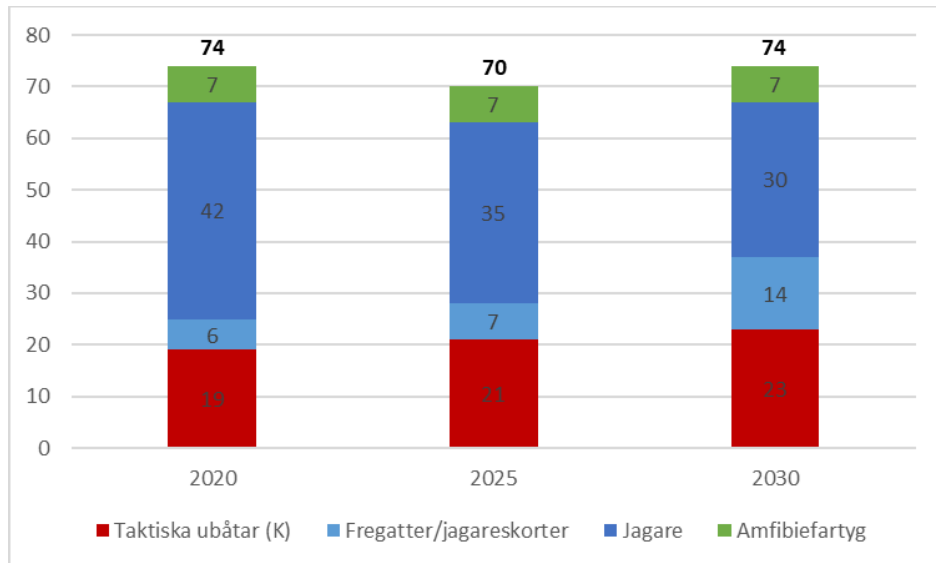
Ur ett kapacitetsperspektiv behåller Japan det nuvarande antalet ytstridsfartyg och ubåtar fram till 2030 (se Figur 12). Det totala antalet jagare kommer att minska, såvida inte produktionen ökar drastiskt för att ersätta äldre jagare som börjar nå slutet av sin operativa livslängd. Dessa förhållandevis små jagare kommer dock ersättas av 14 planerade fregatter av den nya Mogami-klassen. Samtidigt byts gamla ubåtar successivt ut mot nya under loppet av 2020-talet, men antalet ökar något. Under kommande årionde bedöms det samlade tonnaget för japanska ubåtar och ytstridsfartyg öka från 476 000 ton till 533 000 ton och ytstridsfartygens

²⁰¹ IISS (2020), IISS (2015), IISS (2010), IISS (2005), IISS (2000), FOI.

²⁰² Intervjuer i Taipei 2009 och Tokyo 2014.

missilkapacitet från 1 716 till 2 292. Detta innebär att den genomsnittliga storleken och kapaciteten bland den japanska marinens plattformar kommer fortsätta att öka. Japan är också i färd med att ersätta sina nuvarande sjöövervakningsflygplan av typen P-3C Orion med den inhemskt tillverkade Kawazaki P1 som har längre räckvidd och kan ta större vapenlaster.²⁰³ Japan planerar att ha ca 80 P1:or i bruk i slutet av 20-talet. Förmågemässigt finns alltså visst utrymme för ökat engagemang i Indopacifiska regionen. I framtiden får JMSDF också utökad missilförsvarsförmåga. 2021 har Japan åtta AEGIS-jagare med missilförsvarsuppgifter.²⁰⁴ Den förmågan stärks ytterligare till följd av ett beslut som innebär anskaffning av ytterligare två toppmoderna jagare med fartygsburet robotförsvar istället för landbaserad förmåga.²⁰⁵ Det kan kanske innebära att Japan i framtiden kan lösa missilförsvarsuppgifter i Indopacifiska regionen.

Den japanska marinen kommer fortsatt ha betydande resurser för operationer långt borta, men de är långt ifrån heltäckande. I kris och konflikt räcker inte de 32 huvudsakliga fartygen i eskaderflottiljerna till för att både försvara Japan, aktivt skydda sjötransportleder och bidra till operationer längre bort i Indopacifiska regionen.

Figur 12. Framtida japanska ytstridsfartyg och ubåtar, 2000-2020.²⁰⁶

²⁰³ Roblin, 2019-10-18.

²⁰⁴ Vavasseur, 2020-06-24; AEGIS är ett amerikanskt stridsledningssystem som kopplar samman ett fartygs olika radar- och vapensystem.

²⁰⁵ Japan övergav planerna på landbaserat långräckviddigt missilförsvar. Se: Ministry of Defense of Japan, 2020-12-18.

²⁰⁶ IISS (2020), FOI.

Om inga drastiska händelser skiftar den regionala situationen behåller Japan sina ambitioner, planer och strategier för Indopacifiska regionen. De närmaste tio åren kommer det för Japans del istället handla om att stärka sammanhållningen och den gemensamma förmågan bland likasinnade länder. I första hand kommer Japan att fokusera på skydd av handelsleder samt normvärnande och stabilitetsskapande insatser. Att motverka antagonistiskt kinesiskt agerande blir av särskild vikt. Om det kräver ökad japansk marin närvaro i Indopacifiska regionen kommer det att prioriteras i fred.

Japans intressen av ökad förmåga hos partner i Indopacifiska regionen kommer också innebära ökade försvarsmateriella samarbeten, export och de försvarspolitiska närmanden som dessa affärer skapar. I början av 2021 skrev Japan och Indonesien till exempel under ett principavtal som banar väg för export av upp till åtta nyttillverkade fregatter från Japan.²⁰⁷ Fram till 2025 skall Japan också leverera mindre avancerade patrullfartyg till Vietnam.²⁰⁸ Japan har även skrivit avtal med Filippinerna om leverans av luftburna och markbaserade radarsystem för sjöövervakning. I avtalet ingår även delning av data för att skapa en heltäckande lägesbild över Luzon-sundet mellan Taiwan och Filippinerna.²⁰⁹

Samtidigt utvecklas den japansk-amerikanska alliansen från ett snävt fokus på försvaret av Japan till att omfatta bredare uppgifter kopplat till regional säkerhet och stabilitet. Att avskräcka Kina och i krig kunna stänga passagerna genom den första ökedjan samt bekämpa kinesisk marin och A2AD-förmåga ingår i de gemensamma uppgifterna. Det kan leda till allianstryck på Japan att utöka sin närvaro i Sydkinesiska havet och Indopacifiska regionen i stort, men kan också verka i motsatt riktning. Den gemensamma styrkebalansen gentemot Kina kommer att vara avgörande för utvecklingen.

4.4 Slutsatser

Japan har under den senaste femtonårsperioden utvecklat en övergripande säkerhetspolitisk vision för Indopacifiska regionen, FOIP, som syftar till att värna nuvarande rätt och normer, bevara freden, säkra ekonomiska intressen och hindra Kina från att rubba status quo till sin fördel. I takt med att japanska regeringar sedan början av 00-talet omtolkat konstitutionen och öppnat upp för möjligheten att genomföra internationell militär verksamhet har marinen blivit ett viktigt verktyg för Japans FOIP-vision.

Med länderna runt Sydkinesiska havet är det japanska marina samarbetet fortfarande fokuserat på kapacitetsbyggande uppdrag för att stärka partnerländernas förmåga att upprätthålla lag och ordning samt att stärka sjöövervakningsförmågan.

²⁰⁷ Strangio, 2021-04-08.

²⁰⁸ Strangio, 2021-04-08.

²⁰⁹ Strangio, 2021-04-08.

JMSDF genomför också stabilitetsskapande åtgärder i form av patrullering och antipiratoperationer.

Amerikanska krav på ökade japanska bidrag till avskräckning respektive krigsföringsförmåga, särskilt i Sydkinesiska havet, har blivit starkare. Japan har även försiktigt påbörjat övningar för samordnad kris- och krigsförmåga med Australien och Indien. Men eftersom den marina styrkebalansen i västra Stilla havet är på väg att skifta till Kinas fördel finns ett ökat behov av att JMSDF tar en ledarroll i försvaret av Japan. Det är oklart om Japan kommer ha förmåga att avdela resurser till Indopacifiska regionen i händelse av ett regionalt krig, eller ens om USA skulle vilja det. Till det kommer politiska osäkerheter om vilken väg Japans maktbärare kommer att välja i framtiden. Fortsätter Japan på den inslagna internationaliseringen eller blir utmaningarna och hoten i närområdet så svåra att man prioriterar ”Japan först”? Trots vissa politiska signaler om möjligheten att delta i kollektivt självförsvar i flera typer av konflikter förblir de legala och säkerhetspolitiska begränsningarna starka. Det innebär i praktiken att alla kollektiva försvarsinsatser med andra länder än USA, i situationer som inte rör direkta angrepp mot Japan, kommer vara svåra och kontroversiella att ta beslut om.

Man kan också spekulera om vilka faktorer som skulle få Japan att på ett mer fundamentalt sätt omformulera sin nationella syn på försvarsförmåga. Om relationen med USA av någon anledning försämras eller USA:s militära resurser i regionen minskar kommer Japan tvingas ge försvaret än större prioritet. Om Kina fortsätter att eskalera sitt aggressiva beteende mot Japan och i regionen kan Japan till och med komma att formellt överge pacifismen. Det skulle också kunna leda till ett mycket större och obehindrat japanskt marint engagemang bortom det egna närområdet i syfte att mota Kina i fler områden och därmed gynna Japans nationella säkerhet.

Fortsatt utökning av Japans framtida marina närvaro i Sydkinesiska havet och Indiska oceanen är därför inte given. Japan kommer i fred fortsätta manövrera i området för att demonstrera förmåga och bygga diplomatiskt kapital. Att hjälpa och knyta likasinnade nationer till sig genom kapacitetsbyggande och kanske framtida försvarsmaterielstöd- och export förblir en viktig verksamhet för att mota antagonistiskt kinesiskt agerande. Vad som står klart är att visionerna om fria och öppna världshav inte överges och därför kommer det i Japan fortsatt finnas ett politiskt, diplomatiskt och ekonomiskt intresse av att marinen i fred skall bidra till säkerhet i Indopacifiska regionen.

5 Ryssland – Sovjetnostalgi och opportunist

Ryssland har en lång historia av marin närvaro i Indopacifiska regionen, inte minst för att sjövägen som förenar ryska Fjärran Östern och europeiska Ryssland går genom regionen. Stormaktskonkurrensen under kalla kriget ledde till att Sovjetunionen under 1960-talet byggde upp en varaktig marin närvaro i regionen, som i inledningen av 1980-talet utgjordes av permanenta fartygsförband i både Stilla havet och Indiska oceanen.²¹⁰ Dessutom möjliggjorde etableringen 1979 av en sovjetisk marin logistikbas i Cam Ranh Bay, Vietnam, försörjningen av ett tredje fartygsförband i Syd kinesiska havet.

När Sovjetunionen upplöstes 1991 övertog Ryssland huvuddelen av de sovjetiska örlogsfartygen. Rysslands svaga ekonomi under 1990-talet begränsade kraftigt landets möjligheter att vidmakthålla marin närvaro på världshaven. Den marina verksamheten i havsområden fjärran från Ryssland såsom Indiska oceanen och sydvästra Stilla havet avtog därför drastiskt. Logistikbasen i Vietnam, som varit stöddepunkten för Sovjetunionens marina närvaro i Syd kinesiska sjön, avvecklades 2002 efter lågt nyttjande under hela 1990-talet.

Det senaste decenniet har Ryssland återigen vänt blickarna mot Indopacifiska regionen, i synnerhet på grund av regionens generellt ökande politiska och ekonomiska betydelse. Rysslands relationer med regionens stater är generellt goda och säkerhetspolitiska samarbeten är efterfrågade. Samtidigt är också Rysslands intresse för samarbeten med regionens länder större efter den internationella isolering som följde av annekteringen av Krim. Ur ett ryskt perspektiv är regionen avlägsen, och marinstridskrafter är det enda tänkbara alternativet för en regelbunden närvaro. Successivt har Rysslands marina aktivitet i regionen ökat, och mycket talar för att ökningen fortsätter.

5.1 Ryska maritima strategier och doktriner

Den säkerhetspolitiska betydelsen av Indopacifiska regionen för Ryssland återspeglas i en rad officiella dokument, av vilka militärdoktrinen (2014), den maritima doktrinen (2015) samt marindoktrinen (2017) är de viktigaste. Här avhandlas kortfattat ett fåtal, men centrala, aspekter av hur Ryssland ser på regionen.

Militärdoktrinen slår fast att det geopolitiska läget i världen kännetecknas av bland annat en ökad global konkurrens samt att nya centra för ekonomisk tillväxt, och därmed politiskt inflytande, håller på att ta form. För att Ryssland i detta nya läge skall kunna förhindra uppkomsten av militära hot krävs fler samarbetspartners och

²¹⁰ På ryska benämndes fartygsförbanden ”operativa eskadrar” och var tillfälligt sammansatta fartygsförband, men med en permanent stab.

fördjupade befintliga samarbeten, där BRIC-kretsen nämns som särskilt viktig.²¹¹ Att stödja uppkomsten av en ny säkerhetsarkitektur som bygger på multipolära säkerhetssamarbeten snarare än allianser nämns som viktigt i Indopacifiska regionen.²¹²

Den maritima doktrinen anlägger ett perspektiv på utvecklingen av rysk sjöfart som är mer inriktad mot handel och ekonomisk utveckling än säkerhet. Stilla havet och Indiska oceanen nämns som två av sammanlagt sex prioriterade havsregioner där, i likhet med skrivningarna i militärdoktrinen, utvecklingen av vänskapliga relationer till de ledande staterna i regionerna är av mycket stor betydelse.²¹³ Näst efter utveckling av den sparsamt befolkade ryska Fjärran Östern och exploatering av regionens enorma naturresurser, anges vänskapsbanden med Kina och Indien vara särskilt viktiga för utvecklingen av sjöfarten i Stilla havet och Indiska oceanen. Konstruktiva och fördjupade relationer med andra aktörer i Indopacifiska regionen nämns också.²¹⁴

Marindoktrinen tar sin utgångspunkt i militärdoktrinen övergripande beskrivning om en ökad global konkurrens men konkretiserar också uppgifter och mål för Rysslands sjöfart. Däri ingår framför allt värnandet av Rysslands territoriella integritet men även att slå vakt om nationella intressen bortom det egna territoriet. Rysslands tre främsta säkerhetsrisker på världshaven är, i fallande ordning: a) USA:s och dess allierades ambition att dominera världshaven; b) andra staters anspråk på Rysslands territorium; c) ökningen av antal länder som förfogar över en betydande sjöfart.

För att möta detta kan inte Ryssland tillåta att någon stat får ett avgörande marint övertag. Ryssland ska därför också sträva efter att vidmakthålla sin status som världens andra största sjöfart.²¹⁵

Gemensamt för alla tre dokument är att Indopacifiska regionen är av växande betydelse för Ryssland och att relationerna med regionens ledande nationer, framför allt Kina och Indien, är centrala för att Ryssland framgångsrikt skall kunna tillvarata sina intressen i regionen. Samtidigt utgör tillväxten av framför allt Indiens och Kinas marinstridskrafter en utmaning för Rysslands status som en ledande sjöfart. Sannolikt är detta dock underordnat den negativa synen på USA:s marina dominans och delvis även välkommet av Ryssland då det möjliggör skapandet av en ny multipolär säkerhetsarkitektur i regionen.

²¹¹ Brasilien, Ryssland, Indien, Kina och Sydafrika.

²¹² Ryssland använder "Asien-Stillaavsregionen" i Militärdoktrinen, men är här att betrakta som synonym med "Indo-Pacific"; Kremlin (2014): § 5, 9, 10, 12, 14, 21, 44, 54,56.

²¹³ Övriga fyra prioriterade (havs)områden är Atlanten, Arktis, Kaspiska havet och Antarktis.

²¹⁴ Kremlin (2015): § 62, 68.

²¹⁵ Kremlin (2017): § 24, 39.

5.2 Förmågor och agerande i dag

Under perioden 2010–2020 har Ryssland ökat sin marina närvaro på världshaven, i synnerhet i jämförelse med den mycket begränsade verksamheten under 1990-talets andra hälft. Även i Indopacifiska regionen har Rysslands marina närvaro tilltagit, men är alltså låg i jämförelse med den sovjetiska närvaron under mitten av 1980-talet. Vid sidan av den marina närvaron i regionen finns det även andra aktiviteter som tyder på att Ryssland har en ökad ambition att verka med marin-stridskrafter i regionen. Framför allt har Ryssland fördjupat militära samarbeten med ett flertal länder och organisationer, vilket redan 2020 har ökat rysk övnings-verksamhet och förbättrat Rysslands förutsättningar för bunkring och återhämtning för fartygsbesättningar i regionen.

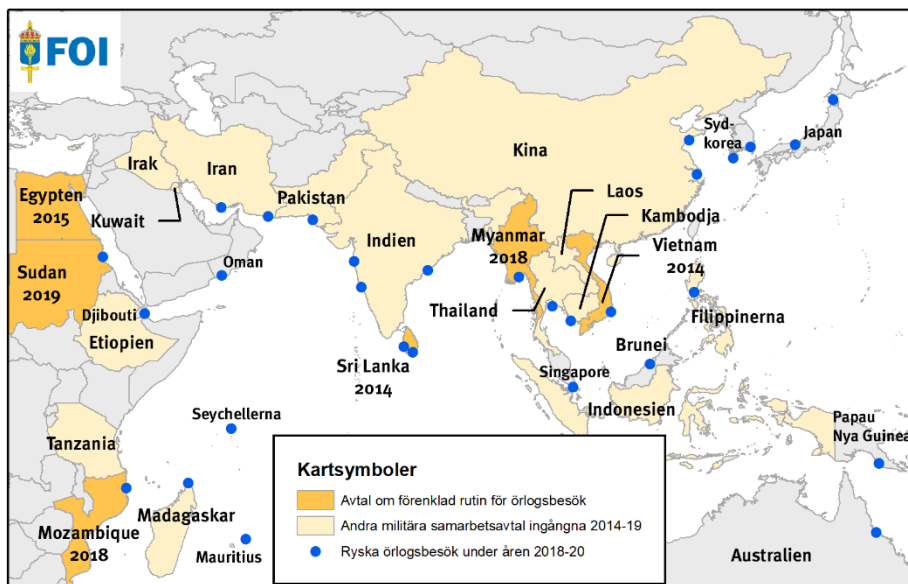
5.2.1 Fördjupade militära samarbeten

Under större delen av 2000-talet har vapenhandel utgjort Rysslands viktigaste militära samsarbetsform med länder i regionen. Indien och Kina är sedan länge de största importörerna av ryska vapen, men Sydostasien (Asean-medlemmar) är ett av få tillväxtområden för rysk vapenexportindustri och stod 2019 för en större marknadsandel än USA och Kina tillsammans.²¹⁶ Vapenexport kommer därför sannolikt att fortsätta vara en viktig beståndsdel i Rysslands militära samarbeten i regionen. Det senaste decenniet har Ryssland även eftersträvat fördjupade samarbeten med större fokus på samverkan, i form av gemensamma övningar och anti-piratoperationer. Den ökade ambitionen märks såväl i bilaterala militära samarbeten med enskilda stater som inom multilaterala samarbeten såsom *The Shanghai Cooperation Organisation* (SCO) samt försvarssamarbetet inom Asean och dess partnerländer.

Antalet militära samsarbetsavtal som Ryssland ingått har på senare år ökat kraftigt. Av sammanlagt 39 avtal som Ryssland ingick under åren 2014–19 var mer än hälften relevanta för marinstridskrafternas verksamhet i Indopacifiska regionen.²¹⁷ Merparten av avtalen är ramavtal med syfte att inleda eller fördjupa militära samarbeten, medan andra är specifika samarbeten om till exempel skydd av sjöfart mot pirater, kontraterrorism, militära övningar eller förenklade rutiner för örlogsbesök. Karta 6 illustrerar de militära avtalen mellan Ryssland och stater i regionen. Avtal med stater om förenklade rutiner för örlogsbesök är särskilt angivna, liksom främmande staters hamnar som under perioden 2018–20 besökts av fartyg tillhörande Rysslands marinstridskrafter.

²¹⁶ Wezeman et al. (2020); Jibiko och Ogawa (2020).

²¹⁷ Kuzar (2019).

Karta 6. Ryska militära samarbetsavtal (2014–19) samt örlogsbesök (2018–20) i -Indopacifiska regionen. Källor: Bugayova m.fl (2020), Myers (2020), Tass (2019) och Försvarsministeriet (2020a & 2000b).

5.2.2 Ansvarsindelning och förutsättningar

Generellt dominerar örlogsbesök i den östra delen av Indopacifiska regionen av Stilla havsmarinen, medan örlogsbesök i Indiska oceanen genomförs i ungefär samma utsträckning av samtliga fyra mariner.²¹⁸ Formellt sett ingår dock hela Indopacifiska regionen i Stilla havsmarinens ansvarsområde.²¹⁹

Stilla havsmarinen har sin hemmabas i Vladivostok varifrån merparten av ytfartygen samt de konventionella ubåtarna är baserade, men har också en marinbas för huvudsakligen atomubåtar på Kamchatkas östkust. Den marina verksamheten genomförs därför framför allt i Japanska havet samt den nordvästra delen av Stilla havet. Hav söder om Koreasundet betraktas som fjärran havsområden, vilket ställer särskilda krav på örlogsfartyg i termer av sjöduglighet, autonomi och ibland bistånd från hjälpfartyg.²²⁰ Antalet örlogsfartyg som motsvarar dessa krav och var

²¹⁸ Utöver Stilla havsmarinen baserad i ryska Fjärran Östern har Ryssland tre mariner i den europeiska delen av Ryssland: Norra Marinen, Östersjömarinen och Svartahavsmarinen. En femte marin formation, den Kaspiska havsflottiljen, är inte relevant för operationer i Indo-Pacific.

²¹⁹ Sviridova (2019); Stilla havsmarinens ansvarsområde är enormt och sträcker sig från Arabiska havet (troligen även Röda havet fram till Suez) till den nordamerikanska stillahavskusten, och från Arktis till södra Stilla havet.

²²⁰ I praktiken är det ryska ytfartyg och ubåtar tillhörande första och andra rang som kan komma ifråga. Dessa omfattar samtliga ubåtsklasser (förutom specialubåtar) samt ytfartyg med displacement från cirka 2 000 ton.

tillgängliga för Stillahavsmarinen i december 2019, uppgick till 24 örlogsfartyg – elva ytfartyg, sex konventionella attackubåtar och sju atomubåtar.²²¹ Av dessa är det framför allt ytfartygen som kan komma på fråga för operationer i hela Indopacifiska regionen, medan ubåtsverksamheten sannolikt är mer begränsad. Verksamheten med konventionella ubåtar genomförs till exempel framför allt i Japanska havet och av atomubåtarna är tre strategiska med den enda uppgiften att upprätthålla andraslagsförmåga. Trots ökad verksamhet medför de stora geografiska avstånden och det begränsade antalet tillgängliga örlogsfartyg att det är mer eller mindre omöjligt för Stillahavsmarinen att operativt reagera på skeenden i de västliga delarna av ansvarsområdet.

Det senaste decenniet har verksamheten med örlogsfartyg, uteslutande ytfartyg, baserade i den europeiska delen av Ryssland ökat i Indiska oceanen. I likhet med Stillahavsmarinen begränsas verksamheten av långa avstånd och endast större örlogsfartyg, ofta med understöd från havsgående hjälpfartyg, kan operera i regionen. Utöver Stillahavsmarinens drygt 20 ytfartyg och ubåtar, fanns det i december 2019 omkring 30 större ytfartyg tillgängliga i den europeiska delen av Ryssland som teoretiskt kunde avdelas för operationer i Indopacifiska regionen.²²² En begränsande faktor för att sända en större fartygsgrupp till Indo-Pacific är förut-sättningarna för bunkring och återhämtning för besättningarna.

5.2.3 Rysk marin verksamhet

Hösten 2008 inledde Ryssland patrullering i Adenviken för att skydda handelsfartyg mot pirater. Det var inte bara början på en kontinuerlig rysk marin närvaro i östra Indiska oceanen utan innebar också en ökning av framför allt Norra marinens och Östersjömarinens verksamhet i Indopacifiska regionen. Fram till 2013 var den ryska patrulleringen i Adenviken i princip obruten med ett tjugotal missioner, vilket oftast omfattade ett örlogsfartyg och 1–2 hjälpfartyg som tjänstgjorde 2–3 månader i sträck.²²³ Patrulleringen i Adenviken blev mer oregelbunden efter att Ryssland etablerade en permanent marin närvaro i Medelhavet 2013. Samtidigt fortgår verksamheten sporadiskt alltså år 2020. Ett vanligt förfarande är att fartygsgrupper på längre seglatser genomför en kortare patrullering i Adenviken, ofta i kombination med en viss tids tjänstgöring i Medelhavet; övningar med andra staters marinstridskrafter; samt örlogsbesök i Indiska oceanen.

Tack vare att patrulleringen i Adenviken till stor del genomförts av örlogsfartyg baserade i den europeiska delen av Ryssland, har Stillahavsmarinen i högre grad kunnat koncentrera verksamheten till andra delar av dess ansvarsområde. Rysslands nya och fördjupade militära samarbetsavtal har resulterat i tätare samverkan med stater i Indopacifiska regionen. Merparten av den övningsverksamhet

²²¹ Kjellén och Dahlquist (2019): 29.

²²² Kjellén och Dahlquist (2019): 29, 44–49.

²²³ Tass (2013).

som genomförs är dock småskalig och sker i regel i samband med örlogsbesök. Övningar med Kina och Indien är de mest regelbundna. Den rysk-indiska övningsserien *Indra* inleddes 2003, och har sedan 2014 haft en årlig marin etapp.²²⁴ Motsvarande övningsserie med Kina kallas *Joint Sea* och har genomförts årligen sedan 2012, vanligen i Japanska eller Gula havet.²²⁵

Jämte ökad närvaro av ryska örlogsfartyg har andra typer av marin verksamhet stärkts i regionen. Havsforskningsfartyg och sjömätare tillhörande Rysslands marinstridskrafter har sedan 2014 genomfört årliga längre expeditioner till framför allt Indiska oceanen, men även till Antarktis. Under 2018 genomförde Östersjömarinens skolfartyg "Perekop" ett flertal örlogsbesök i Indopacifiska regionen. Sannolikt har Moskva använt "mjukare" förmågor som medel för att luckra upp den isolering av Ryssland som följde av annekteringen av Krim 2014. Till exempel deltog skolfartyget "Perekop" i den Indonesien-ledda övningen *Komodo-2018*, vilket var den första övningen med deltagande av både ryska och Nato-länders marinstridskrafter efter att relationerna radikalt försämrades 2014.²²⁶ Ett annat exempel är att i april 2020 bunkrade en rysk sjömätare i en australiensisk hamn, vilket var det första besöket av ett fartyg tillhörande Rysslands marinstridskrafter på 30 år.²²⁷

5.3 Förmågor i ett tioårsperspektiv

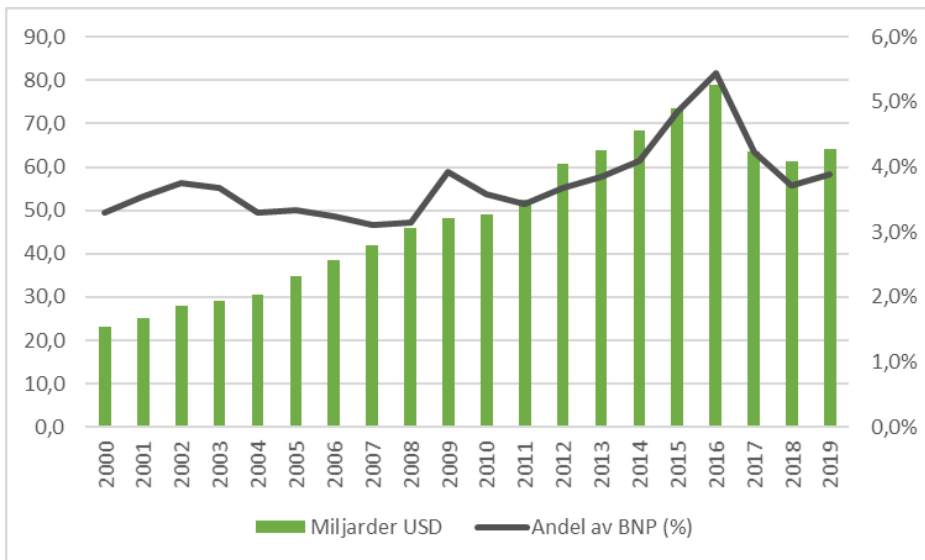
Mycket talar för att Ryssland kommer att fortsätta att öka sin marina närvaro i Indopacifiska regionen under kommande tioårsperiod, men kraftigt förändrade ekonomiska förutsättningar är en möjlig begränsande faktor. Som Figur 13 visar lade Ryssland 2019 3,9 procent av BNP på militära utgifter och trots en nedgång de senaste tre åren har Rysslands militära utgifter ökat med 175 procent mellan 2000 och 2019.

²²⁴ Tass (2018).

²²⁵ Ryska: *Morskoje vzaimodejstvie*; Tass (2017).

²²⁶ Dmitrijev (2018): 1, 4.

²²⁷ Rysslands försvarsministerium (2020a).

Figur 13. Rysslands militära utgifter 2000–2019, fast pris 2018.²²⁸

Även om en stabil finansiering av de väpnade styrkorna skulle ligga fast finns andra faktorer som kan sätta käppar i hjulen. Huruvida Rysslands marinstridskrafter förmår att hävda sig i regionen är till exempel förknippat med utvecklingen av andra staters marina förmågor. Regionen är både högt prioriterad av världens största sjömakter (USA) och av regionala stormakter (Kina och Indien) medan ett antal mindre länder successivt har ökat sina marina ambitioner. Tre faktorer som Ryssland emellertid själv kan påverka är: a) förmågan hos marinstridskrafterna baserade i europeiska Ryssland att öka verksamheten i de västra delarna av Indiska oceanen; b) säkrandet av möjligheter till bunkring och underhåll i Indopacifiska regionen; och c) modernisering av sin högsjöförmåga.

På grund av att stora delar av Indopacifiska regionen är att betrakta som avlägsna operationsområden för Rysslands marinstridskrafter är utvecklingen av dessa tre faktorer avgörande för den marina förmågan i ett tioårsperspektiv.

5.3.1 Förändrad ansvarsindelning

En förutsättning för såväl patrulleringen i Adenviken (inledd 2008) som den ständiga marina närvaron i Medelhavet som inrättades 2013, var att fartyg ur samtliga fyra mariner deltog växelvis. Under åren 2014–20 har den ryska Svartahavs-marinen med ryska mått mätt moderniserats kraftfullt och bland annat tillförts sex konventionella ubåtar, tre fregatter, tre små robotfartyg och tre patrullfartyg. Detta

²²⁸ SIPRI (2020a)

har möjliggjort att Svartahavsmarinen successivt kunnat ta en ledande roll för Rysslands marina verksamhet i Medelhavet.

Nästa steg för den förstärkta Svartahavsmarinen är att öka sin verksamhet söder om Suez och därmed överta ansvarsområden från Stillahavsmarinen. Redan 2017 talade den dåvarande chefen för Svartahavsmarinen om att dess ansvarsområde med tiden kommer att utvidgas till Röda havet, Persiska viken och delar av Arabiska havet.²²⁹ Ett ökat ansvar för Svartahavsmarinen söder om Suez ligger dock ett par år fram i tiden. Värt att notera är att Svartahavsmarinen redan har tagit steg mot en framflyttad position i Arabiska havet. Till exempel har underrättelsefartyg tillhörande Svartahavsmarinen börjat verka i regionen. I början av 2021 deltog en fartygsgrupp ur Svartahavsmarinen i den Pakistan-ledda övningen *AMAN-2021*.²³⁰ Övningen var särskilt anmärkningsvärd i och med att det var det första tillfället sedan annekteringen av Krim 2014 då både ryska och Nato-länders örlogsfartyg deltog i samma marinövning. Dessutom var det första gången en ny klass av patrullfartyg (*Bykov*-klassen), designad för bland annat fartygskort till skydd mot pirater, verkade i regionen.

Redan i dag innebär den ständiga närvaron i Medelhavet och den återkommande närvaron i de västra delarna av Arabiska havet en avlastning för Stillahavsmarinen. Dessutom ger det förbättrade möjligheter för marinstridskrafterna att upprätthålla närvaro och reagera på skeenden i Indiska oceanen. I takt med Svartahavsmarinens fortsatta modernisering kommer detta förhållande sannolikt att stärkas.

5.3.2 Logistiska förutsättningar för marina operationer

För att Rysslands marinstridskrafter skall kunna operera med uthållighet krävs tillförlitliga möjligheter för bunkring och återhämtning, i synnerhet på grund av Rysslands avsaknad av egna hamnar och marinbaser i regionen. Avtalen som Ryssland under senare år har ingått med flera av regionens länder förbättrar sannolikt Rysslands förutsättningar till marina operationer. Samtidigt är avtalen om förenklade rutiner för bunkring i andra länders hamnar mindre tillförlitliga än permanent logistik- eller marinbaser på främmande lands territorium.

Ryssland har det senaste decenniet närmat sig flera stater i Indopacifiska regionen med syftet att etablera logistik- eller marinbaser. Till exempel fördes redan 2009 samtal med den dåvarande regimen i Jemen om etablering av en bas på ön Sokotra, där Adenviken löper ut i Arabiska havet.²³¹ Ryssland har sannolikt också fört samtal med Vietnam med syftet att återigen få tillträde till Cam Ranh Bay för att åter etablera den logistikbas Ryssland lämnade 2002.²³² I slutet av 2020 nådde Ryssland en framgång då man slöt en överenskommelse med Sudan om att skapa

²²⁹ Interfax (2017).

²³⁰ Rysslands försvarsministerium (2021).

²³¹ Lenta (2010).

²³² Sviridov (2019).

en marin logistikbas i Port Sudan vid Röda havet.²³³ Basen är relativt liten och medger högst fyra ryska fartyg i sudanesiskt territorialvatten samtidigt. Givet att basen etableras, kommer den sannolikt vara av stor betydelse för ryska marinoperationer i Indiska oceanen, särskilt genom att fartyg i regionen inte behöver genomföra en tidsödande och kostsam passage genom Suez för exempelvis enklare reparationer.

Trots en eventuell logistikbas i Sudan och ett flertal avtal som förenklar bunkring, innebär regionens storlek att Ryssland även fortsättningsvis kommer att förlita sig på hjälpfartyg, exempelvis tankfartyg och räddningsbogsereare, för säker och ut hållig marin närvaro. Huvuddelen av hjälpfartygen som marinstridskrafterna förfogar över är från sovjetisk tid, men tack vare en viss modernisering samt avsevärt mycket färre örlogsfartyg att betjäna, är hjälpfartygsflottan sannolikt tillräcklig för att regelbundet understödja ett antal mindre fartygsgruppers verksamhet i Indopacifiska regionen.

5.3.3 Modernisering av högsjöförmågan

Den sannolikt viktigaste faktorn för att Ryssland skall förmå bibehålla eller rentav öka sin marina närvaro i Indopacifiska regionen är en generell förnyelse och modernisering av de större örlogsfartygen. Kritiska röster menar att avbrutna projekt och försenade leveranser sedan början av 2000-talet vittnar om att rysk varvsindustri har problem med att bygga större örlogsfartyg och därför satsar på mindre fartyg anpassade för innanhav och kustområden. Även om det är en riktig beskrivning för åren fram till 2020, kommer perioden fram till 2027 snarare karakteriseras av att andelen tillgängliga större örlogsfartyg ökar kraftigt. Det beror på att äldre örlogsfartyg som genomgått modernisering eller livstidsförlängning återvänder i tjänst, i kombination med kraftigt ökade leveranser av nya örlogsfartyg.²³⁴ Ökningen av tillgängliga fartyg kommer att möjliggöra för Svartahavsmarinen att ta ett större ansvar i Indopacifiska regionen, vilket framför allt kommer att leda till att Stilla Havsmarinen kan fokusera på verksamhet i de östra delarna av regionen.

Moderniseringen av Stilla Havsmarinen är särskilt omfattande och kommer att vara av stor betydelse för marinstridskrafternas verksamhet i de östliga delarna av Indopacifiska regionen. Atomubåtsflottan genomgår en förnyelse med både modernisering av äldre klasser samt överlämning av både nya attackubåtar och strategiska atomubåtar inom de närmsta åren. Dessutom levereras sex stycken nybyggda konventionella attackubåtar under åren 2019–22. Av än större betydelse för att visa närvaro i *Indopacifiska regionen* är förnyelsen av ytfartygen. Sedan 2017 har fyra korvetter av *Steregusjtjii-/Gremiasjtjii*-klassen lämnats över till Stilla Havsmarinen och fram till 2028 kommer ytterligare sex korvetter levereras.²³⁵

²³³ Interfax (2020).

²³⁴ Kjellén (2020).

²³⁵ Rysslands försvarsministerium (2020c).

Därtill kommer åtminstone tre fregatter av *Gorsjkov*-klassen att överlämnas under samma period.²³⁶

5.4 Slutsatser

Att Indopacifiska regionen under lång tid varit av växande ekonomisk och geopolitisk betydelse har inte undgått Ryssland. Det är dock först på senare år som Moskva börjat återfå tillräckligt med marina muskler för att åter aktivt kunna slå vakt om sina intressen i regionen. Trots att Ryssland, genom Sovjetunionen, upprätthöll en omfattande marin närvaro i regionen för bara 30 år sedan, är styrkeförhållandena i dag annorlunda med ett större antal stater i regionen med betydande marinstridskrafter. Å ena sidan är det av godo då Ryssland önskar se USA:s dominans på världshaven brytas, men å andra sidan är det av ondo för Rysslands strävan att, som Sovjetunionens arvtagare, bibehålla sin status som världens andra sjömakt. Trots kommande års modernisering av de ryska marinstridskrafterna är detta osannolikt, givet Kinas högt ställda marina ambitioner som nu är på väg att genomföras.

Sannolikt är Moskva väl medveten om att man inte kommer att kunna förmå att återta Sovjetunionens starka marina ställning i regionen, men också att det finns mycket att vinna på ett aktivt men samtidigt försiktigt agerande. Till skillnad från andra delar av världen har Ryssland i grunden goda relationer med de flesta staterna i regionen. Moskvas diplomatiska ansträngningar har sannolikt också sporrats av västvärldens isolering av Ryssland sedan 2014. Samarbeten med Ryssland är dessutom efterfrågade i regionen, och kan utgöra en utväg för till exempel sydostasiatiska stater att slippa att ta för tydlig ställning i den tilltagande konkurrensen mellan USA och Kina. Genom att vara en aktiv men inte dominerande marin aktör kan Ryssland opportunt dra nytta av sin neutrala ställning. En sidoeffekt är dessutom att Ryssland i ökande grad kunnat delta i multilaterala övningar där även USA eller andra Nato-länders marinstridskrafter medverkar, sannolikt med förhoppning om att detta på sikt kommer att bidra till en uppluckring av Rysslands isolering.

²³⁶ Ramm et al (2020).

6 Sammanfattning och avslutande diskussion

Den marina utvecklingen i Indopacifiska regionen sker i kontexten av en större ekonomisk och geopolitisk förskjutning mot Asien där Kinas ökade makt och ambitioner är den enskilt största drivkraften. Även hur de länder som känner sig hotade eller utmanade av Kina reagerar är del av den regionala och globala dynamik som formar det säkerhetspolitiska landskapet i Indopacifiska regionen. USA, den huvudsakliga garanten för den rådande regionala säkerhetsordningen, inklusive fri handel och öppna hav, vill bibehålla sitt inflytande på den maritima arenan. För att kompensera för minskande förmåga i förhållande till nuvarande utmaningar lägger USA allt större vikt vid samarbeten med likasinnade stater. I Indopacifiska regionen är marina samarbeten med regionala makter centralt för USA, exempelvis genom *Quad*. Denna typ av samarbeten påverkar i sin tur hur länder som Ryssland och Kina agerar.

De regionala stormakter som avhandlas i den här rapporten påverkar och kommer på ett väsentligt sätt att påverkas av den pågående maktförskjutningen. Det sker både på ett politiskt, ekonomiskt och inte minst militärt plan, där den maritima geografin är den viktigaste arenan för samarbete, konkurrens, friktion och rivalitet i Indopacifiska regionen. I enlighet med studiens syfte beskriver och diskuterar rapporten Kinas, Indiens, Rysslands och Japans marina utveckling. Forskningsfrågorna rör dessa staters ambitioner, kapaciteter och agerande i Indopacifiska regionen i dag, men också den marina utvecklingen på tio års sikt, fram till 2030. Slutligen frågar sig rapporten hur ländernas marina utveckling förhåller sig till varandra och hur planer och ambitioner kan komma att påverka den större geopolitiska utvecklingen.

6.1 Fyra marina makter i Indopacifiska regionen

Kina, Indien, Japan och Ryssland har under senare år höjt sina ambitioner, utvecklat sina kapaciteter och stärkt sitt agerande i Indopacifiska regionen, inte minst på det marina området. I följande avsnitt jämför rapporten de fyra staternas ambitioner, kapaciteter och agerande i Indopacifiska regionen.

6.1.1 Ambitioner – vad eftersträvar staterna?

Mot bakgrund av Kinas växande ekonomiska resurser, ökande nationalism, samt vilja att återta en historisk stormaktsroll satsar Peking också på att bli en marin stormakt. Kina vill vara den dominerande aktören i sitt maritima närområde i

västra Stilla havet och på sikt ha förmåga att agera på långa avstånd. Den kinesiska marinen eftersträvar förmågan att dominera havsområdena innanför den första ökedjan, vilket relaterar till kontroll av handelsleder och hävdande av territoriella anspråk, framför allt avseende Taiwan. Kina har också ambitionen att använda marinen som instrument för att värna nationella intressen i och kring Indiska oceanen.

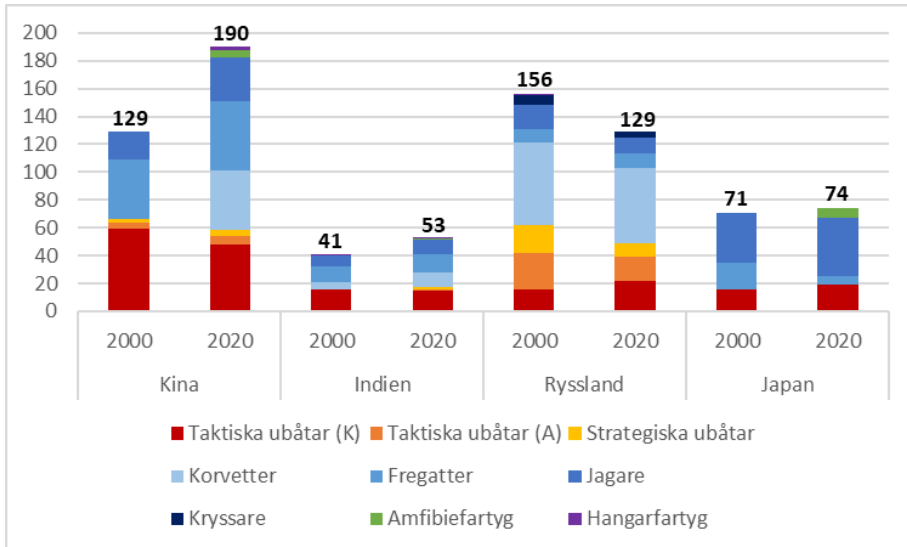
Indien strävar liksom Kina efter att bli en marin stormakt i Indopacifiska regionen, delvis till följd av Kinas växande inflytande, men också i ljuset av Indiens ekonomiska utveckling, självbild och växande nationalism. Till skillnad från Kina har Indien primärt fokus på Indiska oceanen istället för på västra Stilla havet. Indiens marin ska precis som Kinas kunna utföra en bred palett av uppgifter, bland annat att kunna upprätthålla kontroll till sjöss, bidra till avregling och genomföra expeditionära insatser, liksom att kunna utveckla en trovärdig ubåtsbaserad nukleär andraslagsförmåga och utföra evakueringsoperationer.

Japan har till skillnad från Kina och Indien inga stormaktsambitioner. Japan är i någon mening ett särfall med en konstitution som bland annat förbjuder att inneha en krigsmakt och med ett politiskt arv som innebär att Tokyo avsäger sig rätten till kollektivt självförsvar. Japan fortsätter trots det att prioritera skyddet av sjötransporter och sitt vidsträckta sjöterritorium. Upprätthållandet av principerna om fri rörlighet på världshaven och bibehållandet av internationella havsnormer har högsta prioritet. Det gör Japan till en militär och säkerhetspolitisk aktör i Indopacifiska regionen även bortom sitt omedelbara närområde.

Rysslands stormaktsambitioner är förhållandevis nedtonade i Indopacifiska regionen, men ska ses i ljuset av Sovjetunionens närvaro i regionen på 1980-talet och Moskvas vilja att förbli världens näst mäktigaste sjömakt. Det finns ett drag av sovjetnostalgi i Rysslands förhållande till sin marina position men även en medvetenhet om landets geografiska begränsningar i Indopacifiska regionen. Samtidigt har Ryssland intresse av att fortsätta utveckla sin marina närvaro för att skydda sina nationella intressen i regionen. Ambitionen i Indopacifiska regionen har stärkts efter 2014 då relationerna med väst försämrades avsevärt. Den ryska marina närvaron används också som instrument för att utveckla regionala kontakter bortom det marina området.

6.1.2 Kapaciteter – vilka marina verktyg har staterna?

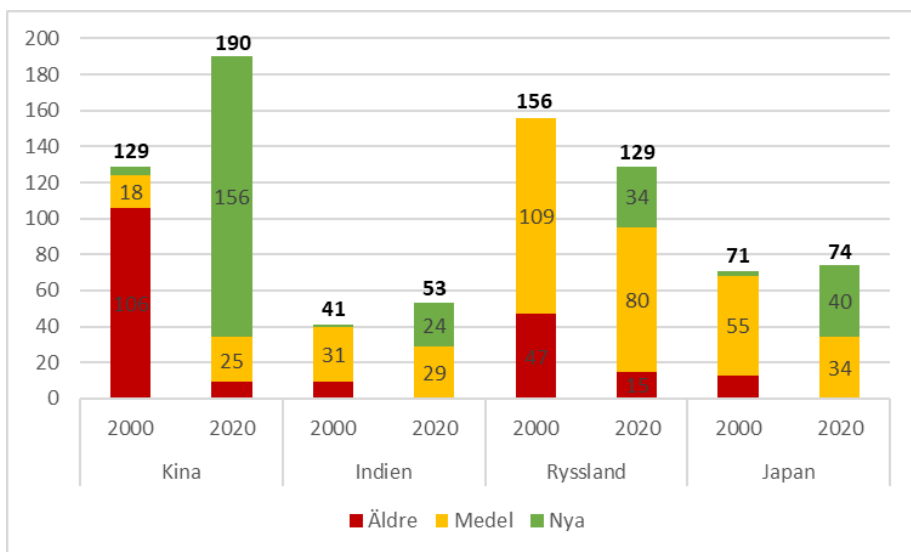
Samtliga fyra stater har genomfört omfattande moderniseringar av sina marinstridskrafter, men Kinas förmågeuppbyggnad har skett betydligt snabbare än Indiens, Rysslands och Japans (se Figur 14). Den kinesiska marinens storlek har ökat drastiskt. Även Indien och Japan har ökat storleken på sina mariner medan Rysslands marinstridskrafter har minskat sedan år 2000. Notera att figurerna nedan illustrerar hela den ryska marinen och inte enbart de ytstridsfartyg och ubåtar som är tillgängliga för den ryska Stilla havsmarinens operationer i Indopacifiska regionen.

Figur 14. Antalet kinesiska, indiska, ryska och japanska ytstridsfartyg och ubåtar, 2000-2020.²³⁷

Den kinesiska marina expansionen har skett parallellt med en snabb modernisering genom att nyare fartyg har ersatt äldre (se Figur 15). Samtliga länder har gradvis moderniserat sina flottor under de senaste årtionden, men Kina har den klart största andelen av ytstridsfartyg och ubåtar tagna i tjänst efter år 2000.

²³⁷ IISS (2020), IISS (2015), IISS (2010), IISS (2005), IISS (2000).

Figur 15. Modernitet bland kinesiska, indiska, ryska och japanska ytstridsfartyg och ubåtar, 2000-2020.²³⁸

Kinas marina uppbyggnad torde utgöra den största sedan åtminstone kalla krigets slut och innefattar en expansion av plattformar avsedda såväl för avregling av kustnära regioner som för maktprojicering på längre avstånd. Kina hade inga korvetter 2013, men kommer i närtid att ha 72. Tillförseeln av dessa mindre fartyg frigör större fregatter och jagare för att lösa uppgifter längre bort från landets territorium. Samtidigt har PLAN tillförts ett betydande antal större jagare och två hangarfartyg. Vidare utvecklar Kina en bred undervattensförmåga, inklusive nya konventionella ubåtar, atomdrivna attackubåtar och strategiska kärnvapenbestyckade ubåtar. De senaste tjugo åren har den kinesiska marinen nästan tredubblat sitt sammanlagda tonnage och fyrdubblat ytstridsfartygens robotkapacitet. Kina befinner sig fortfarande långt efter USA i fråga om tonnage och kapacitet på sina marina plattformar, men tillförseeln av alltmer kapabla fartyg har dock gått snabbt och Kina har stadigt minskat kapacitetsgapet till USA. I termer av tonnage och robotkapacitet har Kina under de senaste två decennierna passerat Ryssland och Japan samt vidgat gapet till Indien (se Appendix).

Indien befinner sig också mitt i en moderniseringsprocess av sina marinstridskrafter, men till skillnad från Kina finns det i Indien ett tydligt glapp mellan uttalad ambition och faktisk förmåga. Det beror framför allt på försvarsindustriella brister, men också på finansiella utmaningar kopplat till ekonomisk tillväxt, ett förhållande som Indien delar med Japan och Ryssland. Den indiska marinens kapaciteter har dock ökat under de senaste två decennierna, genom tillförsel av moderna

²³⁸ IISS (2020), IISS (2015), IISS (2010), IISS (2005), IISS (2000), FOI.

ytstridsfartyg, nya konventionella attackubåtar och en strategisk kärnvapenbestyckad ubåt. Den indiska marinens sammanlagda tonnage har ökat med 57 procent sedan år 2000 och ytstridsfartygens robotkapacitet har fördubblats, en betydande ökning, men avsevärt långsammare än Kina. I dagsläget saknar den indiska marinen de kapaciteter som skulle krävas för att kunna utföra de uppgifter som specificeras i strategier och doktriner. Indiens ambitioner är dock stora och landet strävar bland annat efter att förfoga över tre hangarfartygsgrupper; i dag har Indien bara ett hangarfartyg. Ubåtsflottan är dessutom överlag fortsatt ålderstigen medan den ubåtsbaserade andraslagsförmågan med kärnvapen hämmas av att antalet strategiska ubåtar är litet och de ballistiska robotarna för närvarande har begränsad räckvidd.

Japans marina förutsättningar är närmast en motsatt till Indiens. Landet har betydande marina förmågor och plattformar, men av inrikespolitiska skäl tonar beslutsfattare i Tokyo ner den japanska marinens styrka. Trots en knapp ökning i numerär har det skett en kontinuerlig kvalitativ höjning av japansk marin förmåga, genom modernisering av sensorer, stridsledningssystem, mer effektiv och allt tystare framdrivning samt nyare vapentyper. I termer av tonnage har den japanska marinen ökat med 57 procent och ytstridsfartygens robotkapacitet har ökat med 37 procent. Den japanska flottan har fyra flotteskadrar som kan lösa uppgifter på långt avstånd, kustnära marina förband för invasionsförsvar och avancerade konventionella ubåtar med kapacitet att operera på långa avstånd under lång tid. Ubåtsförmågan befinner sig i framkant internationellt. Fredskonstitutionen har sedan slutet av 1940-talet hindrat japansk anskaffning av långräckviddig offensiv slagförmåga. Men 2020 beslutade Japan att för första gången utveckla långräckviddiga sjömålsrobotar. I förlängningen kan dessa ges landattackförmåga för att kunna verka mot flera vapensystem som ingår i Kinas avreglingsförmåga.

Ryssland har inte den kapacitet att agera i Indopacifiska regionen som Sovjetunionen en gång hade. Trots en kraftig nedgång i förmåga under 1990-talet innehar Ryssland alltså ett betydande antal örlogsfartyg och satsar, precis som Kina, Indien och Japan, i dag på att stärka sina marina förmågor. Jämfört med år 2000 var den ryska marinen år 2020 mindre i termer av antal och tonnage. Även ytstridsfartygens robotkapacitet har minskat något. Jämfört med 2010 har dock den ryska marinen återigen börjat öka antalet marina plattformar, tonnage och robotkapacitet. En begränsande faktor för marin närvaro i Indopacifiska regionen är dock Stillahavsmarinens perifera läge i regionen samt att betydande delar av Rysslands marinstridskrafter återfinns i Europa. Under senare år har Ryssland målmedvetet ökat sina ansträngningar för att förbättra dess möjligheter till bunkring, och därmed att verka med marinstridskrafter i regionen. I dagsläget begränsas emellertid antalet örlogsfartyg med möjlighet att operera i Indopacifiska regionen till omkring 50, vilket omfattar drygt 20 ytfartyg och ubåtar ur Stillahavsmarin, samt ett 30-tal ytfartyg baserade i den europeiska delen av Ryssland. Från och med 2020 har leveranserna av nya serietillverkade örlogsfartyg med högsjöförmåga

ökat, vilket på sikt kommer att stärka Rysslands möjligheter att operera i Indopacifiska regionen.

6.1.3 Agerande – vad gör staterna?

De fyra staterna agerar allt mer aktivt i Indopacifiska regionens båda delar – Indiska oceanen och västra Stilla havet – även om geografiska påverkar var någonstans länderna vill och kan lägga sin tyngdpunkt.

Kinas marina agerande i Indopacifiska regionen har stärkts genom en ökad närvaro och fler övningar, både i närliggande hav och i Indiska oceanen. I synnerhet har den kinesiska marinen skärpt tonen och ökat närvaron omkring Taiwan, men även i Syd kinesiska och Öst kinesiska haven. I Syd kinesiska havet har Kina byggt ut och militariserat omtvistade öar. I Indiska oceanen bedriver Kina, precis som Japan, Ryssland och Indien, sedan länge antipirateroperationer och har likt Japan upprättat en första marinbas utomlands, i Djibouti. Kina agerar även i gränslandet mellan de militära och civila arenorna för att stärka sina intressen, till exempel genom investeringar i hamnutbyggnad längs Indopacifiska regionens kuster, något som även Indien gör, om än i mindre skala. Dessa kinesiskbyggda hamnar kan potentiellt komma att användas för att stärka marinens förmåga, till exempel genom att underlätta logistik. Kina använder även marina miliser och kustbevakningen på okonventionella sätt för att stärka sina intressen på den maritima arenan.

Indien använder marinen aktivt för att framställa landet som en betydelsefull säkerhetsaktör i Indopacifiska regionen och för att hantera utmaningar såsom Kinas växande marina förmåga och närvaro i Indiska oceanen. Som del av det marina agerandet genomför Indien övningar med ett stort antal stater. Marina övningar med USA, Japan, Australien och Frankrike har under senare år ökat i komplexitet samtidigt som de marina och försvarsindustriella relationerna till exempelvis Ryssland är fortsatt starka. Däremot är Indiens marina kontakter med rivalen Kina mycket begränsade. Precis som Kina försöker Indien stärka sin profil som sjömakt, genom frekventa hamnbesök, utveckling av ett regionalt system för sjöövervakning, sjömätning på uppdrag av andra länder samt genom operationer för att bidra med humanitärt bistånd eller evakuera civila vid krig eller katastrofer.

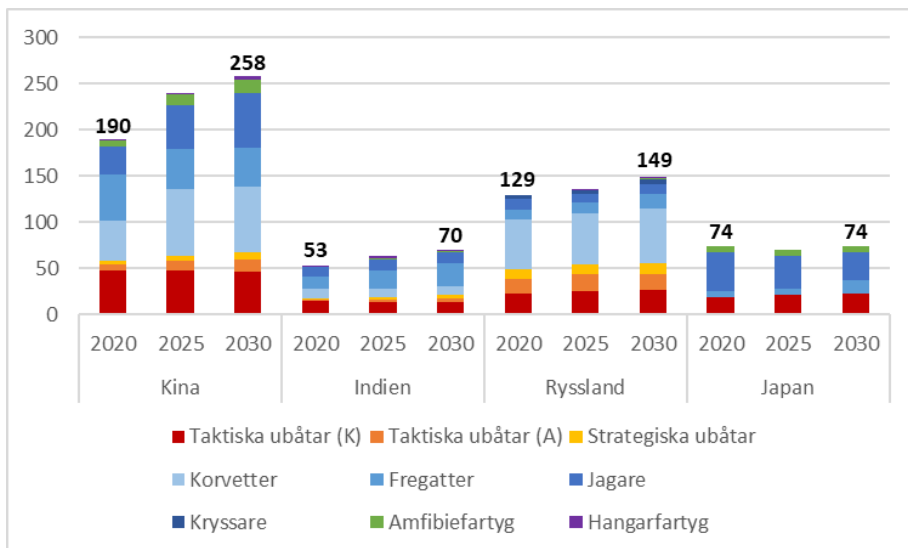
Japans agerande i Indopacifiska regionen har också stärkts under senare år. Den japanska marinen genomför polisiära operationer mot pirater i Adenviken och bidrar till kapacitetsbyggande tillsammans med andra stater, inte minst i Sydostasien – något de övriga tre staterna också gör. Samarbetena gäller bland annat försvarsmateriel och militärövningar. Den japanska inrikespolitiken och ”den pacifistiska konstitutionen” sätter dock generellt gränser för utveckling och användning av det marina och militära verktygen – vilket särskiljer Japan från de övriga tre staterna.

Rysslands verksamhet i Indopacifiska regionen är relativt låg, men regelbunden och ökande. Moskva strävar efter att etablera kontinuerlig marin närvaro i Indopacifiska regionen, och minska transiteringar av örlogsfartyg till och från

Europa. Rysslands marina uppträdande sker främst med små fartygsgrupper, bestående av enskilda ytstridsfartyg och hjälpfartyg. Återkommande verksamhet är till exempel sjömätning, närvaro av örlogsbesök och deltagande i övningar, till exempel bilateralt med Kina respektive Indien. Rysslands relationer till stater i regionen utmärks av att de generellt sett är goda. Det gäller både relationer till regionens stormakter och en lång rad mindre och medelstora stater, vilket även återspeglas i Rysslands marina samverkan i regionen.

6.1.4 Marin utveckling mot 2030

Det marinstrategiska landskapet i Indopacifiska regionen mot 2030 kommer fortsatt främst att drivas av Kinas marina modernisering och agerande samt de reaktioner det genererar från USA, men också från länder i regionen som Indien, Japan och Ryssland. Hotbilder och förmågeutveckling i Japan, Indien och Ryssland påverkas av expansionen av kinesisk marin kapacitet. Den kinesiska hotbildsuppfattningen och marina förmågeutvecklingen kommer i sin tur att i växelverkan påverkas av andra länders ageranden och strategiska ambitioner i Indopacifiska regionen. Expansionen av kinesisk marin kapacitet bedöms fortsätta under det kommande åriondet (se Figur 16). För Japan och Indien leder Kinas ökade marina förmåga till komplexa resurs- och förmågedilemman som i sin tur leder till upprustning och breddning av försvarssamarbeten. För Moskva är Kina en strategisk partner, men samtidigt även en konkurrent inom det marina området då Ryssland explicit eftersträvar att vara ”nummer två” på världshaven efter USA.

Figur 16. Framtida kinesiska, indiska, ryska och japanska ytstridsfartyg och ubåtar, 2020-2030.²³⁹

²³⁹ IISS (2000), FOI.

De senaste tjugo årens expansion av den kinesiska flottan bedöms fortsätta, med över en tredjedel fram till 2030 (se Figur 16). Även Indien bedöms öka sin samlade numerär av ytstridsfartyg och ubåtar med nära en tredjedel, medan Japan bedöms behålla samma samlade kvantitet under kommande årtionde. Den ryska marinens numerär bedöms öka med en dryg tiondel under kommande årtionde.

Givet ökade underhållskostnader och avtagande ekonomisk tillväxttakt kommer Kinas marina expansionstakt sannolikt att minska från nuvarande mycket höga nivåer. Likväl kommer Kina år 2030 sannolikt att förfoga över runt fyra hangarfartyg och fler än 250 ytstridsfartyg och ubåtar, fler än till och med USA vid samma tidpunkt. Den kinesiska marinens kapacitet i termer av tonnage och beväpning bedöms dessutom att nära fördubblas under kommande årtionde. Detta motsvarar endast hälften av den amerikanska marinens kapacitet med samma mått, men givet att endast runt 60 procent av den amerikanska marinen uppträder i Stilla havet så kommer Kinas tonnage och robotkapacitet att närma sig paritet med USA i regionen. Kina kommer därmed att befästa sin position som världens näst starkaste sjömakt globalt 2030, avsevärt stärka sin position i Indopacifiska regionen och öka kapacitetsgapet till såväl Japan och Indien som till Ryssland (se Appendix).

Under de kommande tio åren bedöms Indien utöka antalet av och moderniseringsgraden på sina fartyg och ubåtar. År 2030 kommer Indien sannolikt att förfoga över två hangarfartyg, ett ökat antal moderna jagare, fregatter och korvetter samt ett mer kraftfullt ubåtsvapen. Den indiska marinens tonnage bedöms öka med 62 procent och ytstridsfartygens robotkapacitet med 47 procent. Trots att denna kapacitetsökning inte kommer vara i paritet med Kinas är den indiska marinens expansionstakt under kommande årtionde avsevärt snabbare än under föregående decennier. Indiens nukleära andraslagsförmågan kommer förmodligen bli mer trovärdig gentemot Kina och Pakistan, genom numerär tillväxt och förstärkt robotkapacitet bland strategiska ubåtar. Tillförsel av ny försvarsmateriel tillsammans med en pågående omorganisering av den indiska försvarsmakten kommer sannolikt stärka förmågan att agera på den maritima arenan i Indopacifiska regionen. Men Indiens försvarsindustriella och finansiella utmaningar kan även fortsatt komma att hämma landets marina modernisering, roll och agerande i regionen. Däremot kan Indiens geografi, geopolitiska vågmästarroll, allt starkare relationer till västerländska stater samt eventuellt stärkta beslutsförmåga och snabba BNP-tillväxt, bidra till att accelerera utvecklingen mot att bli en ledande sjömakt.

I ett tioårsperspektiv förväntas Japan stärka sin flotta bland annat genom en ny fregattklass och nya ubåtar samt genom anpassning av två helikopterjagare till hangarfartygskapacitet för de marina versionerna av F-35 som anskaffas. Det totala antalet fartyg kommer sannolikt inte att öka nämnvärt, men däremot bedöms de marina plattformarnas kapacitet att öka, med 12 procent mätt i tonnage och ytstridsfartygens robotkapacitet med hela 33 procent. Japan kommer sannolikt att agera tillsammans med USA och andra stater i regionen, såsom Indien, för att motverka Kinas förmåga till sjökontroll. Det innebär att Japan kommer att bygga

kapacitet och utveckla doktriner för att hindra kinesisk territoriell expansion genom utbyggnad eller erövring av omtvistade öar och skär. Det är möjligt att Japan kommer fortsätta utöka sin marina verksamhet i Indopacifiska regionen genom försvarsmaterielexport, patrullering och marina övningar, inklusive övningar med andra än USA för att i samverkan kunna bedriva strid mot en kvalificerad motståndare. Samtidigt är det osäkert om Japan i krig kommer att ha de resurser som krävs för att agera bortom sitt omedelbara närområde. Hur och på vilket sätt den pacifistiska mentaliteten och grundlagen kommer att begränsa Japans agerande i krig är också ovisst. Kollektiva stridshandlingar tillsammans med allierade USA för det omedelbara skyddet av Japan är sedan 2015 möjligt. I dag är det inte konstitutionellt möjligt för Japan att gå i krig tillsammans med andra partner i den vidare Indopacifiska regionen, till exempel om Taiwan eller Syd-kinesiska havet. Ett beslut om krig skulle kräva stora kliv bort från nuvarande politik och kanske kräva snabba, kontroversiella lagändringar under pågående kris och konflikt. Bara om krisen eller kriget kan definieras som ett existentiellt hot mot Japan kan stridshandlingar bli aktuella. De mer framåtlutade uttalandena om japansk försvarsvilja gentemot till exempel Taiwan de senaste åren ingår i en långsam mentalitetsförskjutning. Det kan i längden leda till utökade politiska möjligheter för japanskt krigstida engagemang i närområdet och Indopacifiska regionen. Men i dag är fortfarande sannolikheten liten att Japan deltar i stridigheter om inte landet självt angrips.

Den ryska marinens sammantagna styrka bedöms växa i antal med 16 procent, tonnage med 31 procent och robotkapacitet med 29 procent under kommande årtionde. Det är däremot svårt att bedöma hur stor andel av denna ökning som kommer att ske i Indopacifiska regionen. Till skillnad från de övriga tre staterna har Ryssland sin marina tyngdpunkt i Europa, och det är därför mer osäkert vilken betydelse Moskva tillmäter regionen på sikt. Framåt 2027 bedöms emellertid Rysslands högsjöförmåga att öka avsevärt, vilket ger handlingsfrihet. Medelhavet är centralt för Ryssland, men fokus på Adenviken och Indiska oceanen kan komma att öka. Även omstruktureringen av den ryska marinen kan bidra till ökad militär närvaro i Indopacifiska regionen. Till skillnad från Japan har Ryssland inte några mentala blockeringar kring en utökad roll i regionen. En stärkt rysk roll i Indopacifiska regionen skulle hämmas om fokus istället läggs vid någon annan region, men fördjupad misstro mellan Ryssland och Väst talar för att Moskva fortsätter att blicka mot Indopacifiska regionen för såväl ekonomiska som säkerhetspolitiska samarbeten.

6.2 Säkerhetspolitiska implikationer

6.2.1 Marin upprustning i Indopacifiska regionen

Den pågående marina upprustningen i regionen är del av en större säkerhetspolitisk dynamik där stater söker verktyg för att hantera utmaningar och hot. I och med att stater i och utanför regionen ser behov av att engagera sig militärt för att bidra till regional säkerhet blir det svårt att separera regional och global säkerhet. Indopacifiska regionen är helt enkelt för stort och betydelsefullt för att kunna avgränsas från resten av världen. Det finns ett dilemma med marin upprustning i och med att den å ena sidan kan öka skyddet av handelsvägar men att den å andra sidan kan bidra till ökad instabilitet. I bästa fall uppnås en marin maktbalans med en fungerande avskräckning som hindrar öppna konflikter.

Hotbilderna i regionen blir allt mer komplexa och driver på den militära upprustningen där Kinas militära expansion står i centrum. Territorial- och havsrättskonflikter i Syd kinesiska respektive Öst kinesiska haven och kring Taiwan har förvärrats. Dispyterna skapar en grogrund för ytterligare motsättningar och kan utgöra utlösande faktorer för skarp konflikt. För varje varv i upptrappningen blir en nedväxling av spänningarna allt svårare att få till stånd. Upprustningslogiken drivs även på av stormaktsambitioner, exempelvis i Kina, Ryssland och Indien.

Staternas marina upprustning sker parallellt med satsningar inom andra militära domäner (land, luft, rymd, cyber) och mot bakgrund av att militär förmåga i dag går mot att bli allt mer försvarsgrensövergripande samt beroende av civil-militär integration. Den teknologiska utvecklingen kommer att påverka utformningen av marinstridskrafterna bland regionens stater, bland annat genom en ökad användning av obemannade och autonoma system. Beroendet av stödsystem i andra domäner (cyber, rymd och artificiell intelligens) kommer att bli än mer påtagligt, med konsekvenser som ännu inte går att fullt ut förutse. Den industriella och teknologiska separationen som pågår genom att stater blir mer teknologiskt protektionistiska, kommer således att få direkta och svårbedömda militära konsekvenser i Indopacifiska regionen. Men det står klart att teknisk och ekonomisk säkerhet direkt kopplar an till och påverkar den regionala militärdynamiken. Allt annat lika följer en ökad oförutsägbarhet i Indopacifiska regionen.

Stater i regionen stärker inte bara sin militära förmåga genom stärkta kapaciteter utan också genom samverkan med partnerländer. Samarbeten inom *Quad*, mellan Indien och Japan, liksom mellan Ryssland och Kina, kan därför komma att utvecklas ytterligare.

Att skapa understödspunkter i alla delar av Indopacifiska regionen kan också bidra till ökad förmåga. Därför kommer sannolikt ansträngningarna att skapa flera marinbaser utanför det egna territoriet att öka. Samtidigt leder etablerande av extraterritoriella militära stödjepunkter till ökad friktion. Sedan länge förs en diskussion om Kinas pärlband av marina stödjepunkter i Indopacifiska regionen.

Utöver basen i Djibouti spekuleras det i att Kina även är på väg att etablera fler marinbaser, t ex i Gwadar i Pakistan vid inloppet till Persiska viken. Det har lett till oro bland stater i regionen och till politiska motreaktioner för att försvåra för Kina att etablera fler militärbaser. Även Ryssland, Indien, Japan och andra aktörer har eller vill skaffa sig militära stödjepunkter i Indopacifiska regionen. Ryssland strävar efter att upprätta en marin logistikbas i Sudan. Indien har försökt få till stånd avtal om militärbaser i Seychellerna och Mauritius, och har skrivit under en lång rad överenskommelser om förenklad tillgång till andra staters marinbaser. Satellitbilder tycks även indikera att Indien bygger militära anläggningar på den mauritiska ön Norra Agalega i Indiska oceanen. Därutöver har Japan etablerat sin första militärbas utanför landets territorium sedan andra världskrigets slut – i Djibouti. Sannolikt kommer basdiplomati därför att bli en allt viktigare del av den övergripande försvarspolitik i Indopacifiska regionen. Frågan är om nuvarande upprustningstrender leder till en mer stabil militär maktbalans eller om det snarare resulterar i en upprustningsspiral som i slutändan ytterligare ökar krigsrisk i Indopacifiska regionen.

6.2.2 Regional och global stabilitet

Den marina upprustningen i Indopacifiska regionen sker i en global kontext där stormaktsrivaliteten mellan USA och Kina intensifieras. Kina är den växande regionala stormakten i Indopacifiska regionen, samtidigt som USA:s säkerhetsfokus i allt högre grad riktas mot regionen. En avgörande fråga under kommande tio år är hur den amerikansk-kinesiska relationen och maktbalansen utvecklas och vad detta innebär för utvecklingen av partnerskap och allianser.

En möjlig följd är att skiljelinjer ytterligare förstärks och i slutändan leder till att två regionala block skapas, ett lett av USA och ett annat av Kina. I en sådan utveckling kan regionala stater tvingas att välja sida, varpå såväl militära som politiska och ekonomiska samarbeten kommer att uppvisa tydliga skiljelinjer. Militära samarbeten kan utvecklas mot mer rigida strukturer och formella allianser. Redan i dag finns en diskussion om möjligheterna att upprätta ett asiatiskt Nato. Det skulle bli en allians som troligen kommer skilja sig mycket från Nato men vars mål blir att vara mer försvarsrelevant än SEATO, som fyllde få funktioner annat än att nyttjas för amerikanska intressen i Vietnam och därför upplöstes 1977. Skulle ett asiatiskt Nato börja formeras är Rysslands och Indiens vägval av särskild vikt eftersom en allians kan riskera att försämra mellanstatliga relationer och därmed underminera regional stabilitet. Alternativt leder en allians av stater som vill säkra status quo till att Kinas mest offensiva militärpolitiska agerande dämpas med ökad strategisk jämvikt som följd. Ett ytterligare alternativ är att blockpolitik uppstår, men att stater i regionen skiftar allianser och hoppar mellan dessa två block i takt med ändrade nationella intressen och förändringar i det säkerhetspolitiska klimatet.

En andra möjlig väg är att multipolära maktförhållanden i Indopacifiska regionen cementeras. I en sådan värld kommer små och mellanstora stater söka undvika att

välja sida genom att föra en politik som varken alierar USA eller Kina. Något som talar för att åtminstone Ryssland och Indien skulle vilja se en fortsatt utveckling åt det hållet är respektive stats uttalade ambition att verka för etableringen av en multipolär världsordning. Många stater i Sydostasien, östra Afrika och Mellanöstern har dessutom hittills undvikit att ta ställning i stormaktsrivaliteten mellan USA och Kina, och söker istället värna sin ekonomiska och säkerhetspolitiska handlingsfrihet. I denna typ av värld kan man se framför sig överlappande multilaterala institutioner där stater deltar utifrån nationella intressen.

Oavsett maktförhållanden i Indopacifiska regionen kommer marinstridskrafter och den maritima arenan att spela en allt större roll. Många stater vill värna sin möjlighet att agera i hela konfliktspektrat, från fred till krig, och kunna nyttja världshaven för sina ekonomiska, politiska och militära intressen. Det kräver närvaro, möjlighet att bedriva marindiplomati och förmåga att försvara sig och sina resurser mot angrepp.

Behovet av att värna intressen på havsområdena i Indopacifiska regionen begränsas inte till kuststater. Regionens ekonomiska storlek och betydelse för världshandeln gör att den också är viktig, till och med central, för aktörer i andra delar av världen, inte minst i Europa. Externa staters ekonomiska intressen kan skapa tryck på att värna fred, stabilitet och fri handel. Hur externa aktörer uppfattar att de bäst ska agera för att bidra till en stabil utveckling kommer att skilja sig åt beroende på vilken aktör det handlar om. För att påverka utvecklingen kommer militär närvaro att krävas och marina förmågor är de kanske minst kontroversiella och mest gripbara resurser som en utomregional aktör kan tänkas skicka. Det är därför troligt att externa aktörer kommer att öka sin marina närvaro i Indopacifiska regionen. Samtidigt innebär den ökade kapaciteten och upprustningen bland de fyra undersökta länderna i denna studie att deras intressen och agerande vidgas bortom regionen. Därmed påverkas såväl global som regional säkerhet och stabilitet av utvecklingen i Indopacifiska regionen.

Den regionala kärnvapendynamiken kommer att vara en avgörande faktor för hur den strategiska stabiliteten utvecklas såväl regionalt som globalt. Kina genomför upprustning av samtliga typer av kärnvapen i syfte att stärka och anpassa såväl avskräckning som eskalationskontroll mot ett bredare spektrum av potentiella hot som inte bara innebär fullt kärnvapenkrig. Samtidigt som kinesiska försvarsmakten rustar, bland annat genom anskaffning av fler kärnvapenubåtar, fortsätter Kina att stå utanför nya Start, det enda avtal som i dag begränsar strategiska kärnvapen. Nya Start-avtalet mellan USA och Ryssland har nyligen förlängts med fem år, men efter februari 2026 behövs ett nytt avtal. Såväl USA som Ryssland och andra kärnvapenstater anser att ett nytt rustningsbegränsande avtal måste inkludera Kina, medan Peking systematiskt förkastar sådana förslag. Det pågår dessutom en omfattande diskussion om ett nytt avtal kan begränsas till strategiska kärnvapen eller inte. Andra vapensystem såsom icke-strategiska kärnvapen, missilförsvar och långgräckviddiga konventionella system påverkar på ett avgörande sätt den regionala och globala strategiska balansen.

Kärnvapendynamiken i Indopacifiska regionen-regionen påverkas också av att den nordkoreanska förmågan att med kärnvapenbeväpnade ballistiska robotar hota sina motståndare stadigt ökar. Alla försök att hindra eller övertyga Pyongyang att avstå från en nukleär förmåga och avveckla sitt program har misslyckats, vilket påverkar alla andra aktörer i Ostasien. De politiska och militära förutsättningarna har inte funnits och de regionala aktörerna förlitar sig på avskräckning snarare än rustningsbegränsning för att avvärja krig och skapa strategisk stabilitet.

Vidare bygger Indien och Pakistan upp sina kärnvapenarsenaler. Indien försöker att avskräcka både Kina och Pakistan, medan Pakistan försöker kompensera för överlägsen indisk konventionell förmåga. Kärnvapen som anskaffas och anpassas för slagfältanvändning på det sätt Pakistan gör anses särskilt problematiskt eftersom det under vissa omständigheter kan sänka tröskeln för användning.

Följderna av den samtidiga konventionella och nukleära rustningen, i kombination med försvarsteknologisk utveckling, är bara delvis överblickbara eftersom utvecklingen är snabb och omfattar ett stort antal aktörer. Det skapar osäkerheter om hur den militära balansen faktiskt ser ut, vilket i sin tur kan leda till ytterligare rustning för att kompensera för uppfattade osäkerheter. Samtidigt kan aktörer bedöma att asymmetrier ger dem övertag inom vissa områden. Det kan till exempel gälla förmåga att slå ut en starkare motståndares stödsystem i rymden via cyberförmågor, överlägsen konventionell långräckviddig slagförmåga, eller jämförelsevis starkare utveckling av små autonoma plattformar och vapen. Sammantaget ger den pågående strategiska rustningsdynamiken dåliga förutsättningar för att genom avtal begränsa militär uppbyggnad. Det är en viktig bakgrund till den pågående marina tillväxten som identifieras i den här rapporten och kan samtidigt innebära tryck på att ytterligare öka den marina rustningstakten i regionen.

Emellertid finns det områden där incitamenten för utökat samarbete och ökade förtroendeskapande åtgärder kan överväga. Det gäller främst de irreguljära hot som samtliga stater har ett gemensamt intresse av att hantera. Samarbeten om sjöräddningsförmåga, antipiratoperationer samt att motverka smuggling och trafficking skulle kunna överbrygga vissa motsättningar i den maritima arenan. Men det är tveksamt om samarbeten inom dessa områden enskilt på ett avgörande sätt kan påverka den militära dynamiken och vara spänningsdämpande.

Det leder till frågan om de marina aktörernas förmåga att hitta gemensamma former för att diskutera strategisk stabilitet och rustningskontroll. Stabilitets- och förtroendeskapande åtgärder kan ske genom dialog eller formaliseras som rustningskontrollavtal, transparenskapande åtgärder eller avtal som minskar risken för att incidenter urartar i krigshandlingar. Under det kalla krigets gång blev alla dessa typer av åtgärder aktuella och utgjorde del av den europeiska styrkebalansen. Frågan är hur ett militärt spänningsdämpande system skulle kunna se ut i Indopacifiska regionen. Just nu finns få forum eller genuina dialoger för att hantera eller dämpa de militära motsättningarna. Tills vidare förlitar sig regionens aktörer

i huvudsak på den avskräckning och försvarsförmåga som deras respektive marin-stridskrafter bidrar med.

6.2.3 Säkerhetspolitiska implikationer för Sverige och Europa

Sverige och Europa påverkas både direkt och indirekt av den fortgående förskjutningen av strategiska tyngdpunkter i riktning mot Asien och den förändrade säkerhetspolitiska lägesbilden i Indopacifiska regionen. EU och viktiga svenska samarbetspartner, som USA, Frankrike och Storbritannien, lägger allt större vikt vid frågor rörande Kinas marina förmåga, den säkerhetspolitiska utvecklingen och militära samarbeten i regionen, såsom *Quad*. Det innebär att Sverige i ökad grad måste förhålla sig till EU:s och partnerländerns intressen i Indopacifiska regionen. Kinas och Rysslands ökade marina ambitioner och närmare samarbete sinsemellan i Indopacifiska regionen gör det också viktigt för Sverige och EU att analysera och agera på utvecklingen i regionen. Den säkerhetspolitiska dynamiken i Indopacifiska regionen kan vidare resultera i nya eller fördjupade samarbeten och allianser med direkt eller indirekt påverkan på försvar och säkerhet i Sverige och Europa. En särskilt viktig relation för EU och Sverige blir den till Indien, givet landets växande betydelse och potentiella vågmästarroll, samt dess historiska relationer till Ryssland, stärkta militära band till USA och spända relation till Kina.

Den globala regelbaserade ordningen som Sverige och EU försvarar utmanas i Indopacifiska regionen. Brott mot havsrätten i regionen, såsom Kinas militarisering av Sydkinesiska havet, kan följas av fler normöverträdelser. En närbesläktad frågeställning som både angränsar till nordisk säkerhet och säkerhetsdynamiken i Indopacifiska regionen är Rysslands havsrättsliga ståndpunkter i Arktis. Klimatförändringen som är särskilt snabb i Arktis leder till att en alternativ sjöväg mellan Europa och Asien är på väg att öppnas. För att bibehålla stabiliteten globalt och regionalt samt skydda den regelbaserade världsordningen är därför engagemang i frågor som rör Indopacifiska regionen av vikt för såväl Sverige som EU.

Indopacifiska regionens centrala roll för världsekonomin samt den omfattande maritima handeln mellan regionen och Europa gör att regional stabilitet och fria sjötransporter är av stor betydelse för Sverige och EU. Öppna konflikter i Indopacifiska regionen med påverkan på den maritima handeln i Indiska oceanen och västra Stilla havet skulle ofrånkomligen innebära negativa effekter på den ekonomiska utvecklingen i Europa. Fred och stabilitet i Indopacifiska regionen är därför en fråga för svensk och europeisk försvars- och säkerhetspolitik.

6.3 Vidare studier och analyser

Denna studie har givit en övergripande bild av den marinstrategiska utvecklingen i Indopacifiska regionen, men det finns många frågor som skulle behöva belysas ytterligare i framtida studier. Vidare forskning skulle kunna fördjupa analysen av frågekomplex som denna studie avgränsat bort eller endast kunnat behandla översiktligt. Exempelvis vore en djupare genomlysning och analys av respektive regionala marinernas samarbeten och avtal ett viktigt område för vidare studier. En mer djupgående analys av respektive marins kapacitet och operativa förmåga utifrån ett visst typscenario skulle också kunna ingå i en framtida studie.

Då endast fyra av marinerna i och utanför regionen kunnat inrymmas i denna studie finns ett tydligt behov av ytterligare studier rörande andra länders marina förmågor, kapaciteter och utveckling i och utanför regionen. En mer djuplodande analys av marinernas ageranden tillsammans med andra aktörer och deras sammanlagda kapaciteter och förmågor kan också bidra till en fördjupad förståelse av den säkerhetspolitiska utvecklingen i Indopacifiska regionen.

En central fråga som denna studie inte analyserar rör utvecklingen av styrkebalansen i Indopacifiska regionen. För att bedöma styrkebalansen skulle även andra centrala sjömakter i regionen behöva studeras, inte minst USA, men också europeiska mariner och andra regionala aktörer. Fördjupad framtidsorienterad forskning på området skulle också i ökad grad kunna studera teknikutvecklingens påverkan på marin förmåga och styrkebalans.

7 Appendix

Data för årtal när det första fartyget i en given klass togs i tjänst, tonnage för ytstridsfartyg och ubåtar samt framtida estimerade kvantiteter har hämtats från en mängd olika öppna källor, se förklaring av metod och exempel på data i 1.3. Dessa data benämns kollektivt som "FOI" i tabellerna nedan.

Tabell A.1. Kinas flotta, 2000–2020. Källa: IISS (2000, 2010, 2020), FOI.

Klass	Status (År)	2000	2010	2020
Hangarfartyg	-	0	0	2
Typ 002	Ny (2019)	0	0	*1
Typ 001	Ny (2012)	0	0	1
Amfibiefartyg		0	1	6
Typ 071	Ny (2007)	0	1	6
Jagare	-	20	28	31
Typ 055	Ny (2020)	0	0	1
Typ 052D	Ny (2014)	0	0	11
Typ 052C	Ny (2004)	0	2	6
Typ 052B	Ny (2004)	0	2	2
Typ 051C	Ny (2006)	0	2	2
Typ 051B	Ny (2000)	1	1	1
Sovremenny	Medel (1999)	1	4	4
Typ 052	Medel (1994)	2	2	2
Typ 051	Äldre (1971)	16	15	2
Fregatter	-	43	52	50
Typ 054A	Ny (2008)	0	6	30
Typ 054	Ny (2005)	0	2	2
Typ 053H3	Medel (1999)	6	10	8
Typ 053H2G	Medel (1990)	7	4	0
Typ 053H1G	Medel (1982)	0	7	9
Typ 053H	Äldre (1975)	30	23	1
Korvetter	-	0	0	43
Typ 056/056A	Ny (2013)	0	0	43
Strategiska ubåtar	-	2	4	4
Typ 094	Ny (2007)	0	2	4
Typ 092	Medel (1987)	1	1	0
Typ 031	Äldre (1966)	1	1	0
Taktiska ubåtar (A)	-	5	6	6
Typ 093A	Ny (2015)	0	0	4
Typ 093	Ny (2006)	0	2	2
Typ 091	Äldre (1979)	5	4	0
Taktiska ubåtar (K)	-	59	54	48
Typ 039A/039B	Ny (2006)	0	2	18

Typ 039	Medel (1998)	1	13	12
Kilo 636.3	Medel (1997)	3	10	10
Kilo 877	Medel (1994)	2	2	2
Typ 035	Äldre (1974)	17	19	6
Typ 033	Äldre (1969)	36	8	0
Totalt	-	129	145	190

* Korrigering av FOI. Shandong togs i tjänst i december 2019.

Tabell A.2. Kinas marina bemanning, kustbevakning och marina flyg 2000–2020. IISS (2020, 2010, 2020).

	2000	2010	2020
Bemanning	220 000	255 000	250 000
Kustbevakning (antal fartyg)	-	-	523
Bombflyg	25	30	35
Stridsflyg	342	222	283
Marinövervakningsflyg	-	24	36
Marinhelikoptrar	115	91	105

Tabell A.3. Kinas flotta, 2020–2030. IISS (2020), FOI.

Klass	Status (År)	2020	2025	2030
Hangarfartyg	-	2	2	4
Typ 003	Framtid (2027e)	0	0	2
Typ 002	Ny (2019)	*1	1	1
Typ 001	Ny (2012)	1	1	1
Amfibiefartyg	-	6	11	14
Typ 075 ²⁴⁰	Framtid (2022e)	0	3	6
Typ 071	Ny (2007)	6	8	8
Jagare	-	31	48	59
Typ 055 ²⁴¹	Ny (2020)	1	8	12
Typ 052D/DL	Ny (2014)	11	25	32
Typ 052C	Ny (2004)	6	6	6
Typ 052B	Ny (2004)	2	2	2
Typ 051C	Ny (2006)	2	2	2
Typ 051B	Ny (2000)	1	1	1
Sovremenny	Medel (1999)	4	4	4
Typ 052	Medel (1994)	2	0	0

²⁴⁰ Rapporter indikerar att åtta Typ 075-amfibiefartyg är beställda. Dessa kan vara producerade och sjösatta till 2030. Denna studie antar att sex Typ 075 kommer att vara i aktiv tjänst 2030, men att ett högre antal är fullt möjligt beroende på PLAN:s tidsplan.

²⁴¹ Uppskattningar indikerar att 16 Typ 055-jagare kan vara producerade och sjösatta till 2030. Denna studie antar att 12 Typ 055-jagare kommer att vara i aktiv tjänst 2030, men att ett högre antal är fullt möjligt beroende på PLAN:s tidsplan.

Typ 051	Äldre (1971)	2	0	0
Fregatter	-	50	43	42
Typ 054B	Framtid (2027e)	0	0	6
Typ 054A	Ny (2008)	30	30	30
Typ 054	Ny (2005)	2	2	2
Typ 053H3	Medel (1999)	8	6	4
Typ 053H1G	Medel (1990)	9	5	0
Typ 053H	Medel (1982)	1	0	0
Korvetter	-	43	72	72
Typ 056/056A	Ny (2013)	43	72	72
Strategiska ubåtar	-	4	6	8
Typ 096	Framtid (2027e)	0	0	2
Typ 094	Ny (2007)	4	6	6
Taktiska ubåtar (A)	-	6	10	13
Typ 095	Framtid (2022e)	0	2	5
Typ 093A	Ny (2015)	4	6	6
Typ 093	Ny (2006)	2	2	2
Taktiska ubåtar (K)	-	48	48	46
Typ 039A/039B	Ny (2006)	18	24	24
Typ 039	Medel (1998)	12	12	12
Kilo 636.3	Medel (1997)	10	10	10
Kilo 877	Medel (1994)	2	2	0
Typ 035	Äldre (1974)	6	0	0
Totalt	-	190	240	258

* Korrigering av FOI. Shandong togs i tjänst i december 2019.

Tabell A.4. Kinas marina tonnage och beväpning, 2000–2030. IISS (2000, 2010, 2020), FOI.

	2000	2010	2020	2030
Fartyg och ubåtar (antal)	129	145	190	258
Förändring (% 10 år)	-	+12	+31	+36
Displacement (ton)	325 992	484 699	953 361	1 825 524
Förändring (% 10 år)	-	+49	+97	+91
Robotar (antal)*	808	1 644	3 368	6 064
Förändring (% 10 år)	-	+103	+105	+80

*Gäller endast robotkapacitet för ytstridsfartyg

Tabell B.1. Indiens flotta 2000–2020. IISS (2000, 2010, 2020), FOI.

Klass	Status (År)	2000	2010	2020
Hangarfartyg	-	1	1	1
Vikramaditya	Ny (2013)	0	0	1
Viraat	Medel (1987)	1	1	0
Amfibiefartyg	-	0	1	1
Jalashwa	Ny (2007)	0	1	1
Jagare	-	8	8	10
Kolkata	Ny (2014)	0	0	3
Delhi	Medel (1997)	3	3	3
Rajput	Medel (1980)	5	5	4
Fregatter	-	11	11	13
Shivalik	Ny (2010)	0	2	3
Talwar II	Ny (2012)	0	0	3
Talwar	Ny (2003)	0	3	3
Brahmaputra	Ny (2000)	1	3	3
Godavari	Medel (1983)	3	3	1
Arnala (Petya)	Äldre (1969)	3	0	0
Nilgiri (Leander)	Äldre (1972)	4	0	0
Korvetter	-	5	8	11
Kamorta	Ny (2014)	0	0	3
Kora	Medel (1998)	0	4	4
Khukri	Medel (1985)	5	4	4
Strategiska ubåtar	-	0	0	1
Arihant	Ny (2016)	0	0	1
Taktiska ubåtar (A)	-	0	0	1
Chakra (Akula II)	Ny (2012)	0	0	1
Taktiska ubåtar (K)	-	16	16	15
Kalvari (Scorpène)	Ny (2017)	0	0	2
Sindhugosh (Kilo)	Medel (1986)	10	10	9
Shishumar (U-209)	Medel (1986)	4	4	4
Kalvari (Foxtrot)	Äldre (1967)	2	2	0
Totalt	-	41	45	53

Tabell B.2. Indiens marina bemanning, kustbevakning och marina flyg 2000–2020. IISS (2000, 2010, 2020).

	2000	2010	2020
Bemanning	53 000	58 350	66 100
Kustbevakning (antal fartyg)	?	?	125
Stridsflyg	23	11	44
Marinövervakningsflyg	50	24	13
Marinhelikoptrar	79	117	109

Tabell B.3. Indiens flotta, 2020–2030. IISS (2020), FOI.

Klass	Status (År)	2020	2025	2030
Hangarfartyg	-	1	2	2
Vikrant	Framtid (2022e)	0	1	1
Vikramaditya	Ny (2013)	1	1	1
Amfibiefartyg		1	1	1
Jalashwa	Ny (2007)	1	1	1
Jagare	-	10	12	12
Project 18	Framtid (2028e)	0	0	2
Visakhapatnam	Framtid (2021e)	0	4	4
Kolkata	Ny (2014)	3	3	3
Delhi	Medel (1997)	3	3	3
Rajput	Medel (1980)	4	2	0
Fregatter	-	13	20	24
Nilgiri	Framtid (2022e)	0	6	8
Shivalik	Ny (2010)	3	3	3
Talwar II	Ny (2012)	3	5	7
Talwar	Ny (2003)	3	3	3
Brahmaputra	Ny (2000)	3	3	3
Godavari	Medel (1983)	1	0	0
Korvetter	-	11	10	10
NG Missile Vessel	Framtid (2027e)	0	0	2
Kamorta	Ny (2014)	3	4	4
Kora	Ny (1998)	4	4	4
Khukri	Medel (1985)	4	2	0
Strategiska ubåtar	-	1	2	4
Arihant	Ny (2016)	1	2	4
Taktiska ubåtar (A)	-	1	2	4
Inhemsk klass	Framtid (2025e)	0	1	3
Chakra (Akula II)	Ny (2012)	1	1	1
Taktiska ubåtar (K)	-	15	14	13
Project 75I	Framtid (2027e)	0	0	4
Kalvari (Scorpène)	Ny (2017)	2	6	6

Sindhugosh (Kilo)	Medel (1986)	9	6	3
Shishumar (U-209)	Medel (1986)	4	2	0
Totalt	-	53	63	70

Tabell B.4. Indiens marina tonnage och beväpning samt förändring senaste årtionde, 2000–2030. IISS (2000, 2010, 2020), FOI.

	2000	2010	2020	2030
Fartyg och ubåtar (antal)	41	45	53	70
Förändring (% 10 år)	-	+7	+18	+32
Displacement (ton)	152 968	172 170	240 086	387 700
Förändring (% 10 år)	-	+13	+39	+61
Robotar (antal)*	404	713	883	1 299
Förändring (% 10 år)	-	+76	+24	+47

*Gäller endast robotkapacitet för ytstridsfartyg

Tabell C.1. Japans flotta, 2000–2020. IISS (2000, 2010, 2020), FOI.

Klass	Status (År)	2000	2010	2020
Helikopterjagare	-	0	1	4
Izumi	Ny (2015)	0	0	2
Hyuga	Ny (2009)	0	1	2
Amfibiefartyg	-	1	3	3
Osumi	Medel (1998)	1	3	3
Jagare	-	36	40	42
Maya*	Ny (2020)	0	0	1
Atago	Ny (2007)	0	2	2
Kongo	Medel (1990)	4	4	4
Asahi	Ny (2018)	0	0	2
Akizuki	Ny (2012)	0	0	4
Takanami	Ny (2003)	0	5	5
Murasame	Medel (1996)	6	9	9
Hatakaze	Medel (1983)	2	2	2
Asagiri	Medel (1986)	8	6	8
Hatsuyuki	Medel (1982)	11	11	5
Tachikaze	Äldre (1976)	3	1	0
Takatsuki	Äldre (1967)	2	0	0
Jagareskorter	-	12	9	6
Abukuma	Medel (1989)	6	6	6
Shirane	Medel (1980)	2	2	0
Haruna	Äldre (1973)	2	1	0
Yamuguma	Äldre (1966)	2	0	0
Fregatter	-	7	2	0
Yubari	Medel (1983)	2	2	0
Ishikari	Medel (1981)	1	0	0

Isuzu	Äldre (1961)	4	0	0
Taktiska ubåtar (K)	-	16	16	19
Soryu	Ny (2009)	0	1	10
Oyashio	Medel (1998)	3	11	9
Harushio	Medel (1990)	6	4	0
Yuushio	Medel (1980)	7	0	0
Totalt	-	71	71	74

* Korrigering av FOI. Maya togs i tjänst i mars 2020.

Tabell C.2. Japans marina bemanning, kustbevakning och marina flyg 2000–2020. IISS (2000, 2010, 2020).

	2000	2010	2020
Bemanning	42 600	42 400	45 350
Kustbevakning (antal fartyg)	395	348	430
Stridsflyg	-	-	-
Marinövervakningsflyg	80	80	55
Marinhelikoptrar	120	124	122

Tabell C.3. Japans flotta, 2020–2030. IISS (2020), FOI.

Klass	Status (År)	2020	2025	2030
Helikopterjagare	-	4	4	4
Izumi	Ny (2015)	2	2	2
Hyuga	Ny (2009)	2	2	2
Amfibiefartyg	-	3	3	3
Osumi	Medel (1998)	3	3	3
Jagare	-	42	35	30
DDG(X)	Framtid (2027e)	0	0	2
Maya*	Ny (2020)	1	2	2
Atago	Ny (2007)	2	2	2
Kongo	Medel (1990)	4	4	4
Asahi	Ny (2018)	2	2	2
Akizuki	Ny (2012)	4	4	4
Takanami	Ny (2003)	5	5	5
Murasame	Medel (1996)	9	9	9
Hatakaze	Medel (1983)	2	1	0
Asagiri	Medel (1986)	8	4	2
Hatsuyuki	Medel (1982)	5	2	2
Jagareskorter	-	6	3	0
Abukuma	Medel (1989)	6	3	0
Fregatter	-	0	4	14
Mogami	Framtid (2024e)	0	4	14
Taktiska ubåtar (K)	-	19	21	23
Taigei	Framtid (2022e)	0	3	7

Soryu	Ny (2009)	10	12	12
Oyashio	Medel (1998)	9	6	4
Totalt	-	74	70	74

* Korrigering av FOI. Maya togs i tjänst i mars 2020.

Tabell C.4. Japans marina tonnage och beväpning, 2000–2030. IISS (2000, 2010, 2020), FOI.

	2000	2010	2020	2030
Fartyg och ubåtar (antal)	71	71	74	74
Förändring (% 10 år)	-	0	+4	0
Deplacement (ton)	311 498	394 941	475 700	533 000
Förändring (% 10 år)	-	+27	+20	+12
Robotar (antal)*	1 251	1 629	1 716	2 292
Förändring (% 10 år)	-	+30	+5	+34

*Gäller endast robotkapacitet för ytstridsfartyg

Tabell D.1. Rysslands flotta 2000–2020. IISS (2000, 2010, 2020).

Klass	Status (År)	2000	2010	2020
Hangarfartyg	-	1	1	0
Kuznetsov	Medel (1990)	1	1	0
Kryssare	-	7	5	4
Kirov	Medel (1998)	2	1	1
Slava	Medel (1982)	3	3	3
Kara	Äldre (1971)	1	1	0
Kynda	Äldre (1962)	1	0	0
Jagare	-	17	14	12
Udaloy I/II	Medel (1980)	8	8	8
Sovremenny	Medel (1980)	7	5	3
Kashin mod.	Äldre (1969)	1	1	0
Kashin	Äldre (1962)	1	0	0
Fregatter	-	10	7	10
Adm. Gorshkov	Ny (2018)	0	0	1
Adm. Grigorovich	Ny (2016)	0	0	3
Gepard	Ny (2003)	0	1	2
Neustrashimiy	Medel (1990)	1	2	2
Krivak II	Äldre (1975)	2	2	1
Krivak I	Äldre (1970)	7	2	1
Korvetter	-	59	45	54
Karakurt	Ny (2018)	0	0	1
Steregushchiy	Ny (2007)	0	1	6
Buyan/M	Ny (2013)	0	1	10
Parchim II	Medel (1986)	12	7	6
Nanuchka III/IV	Äldre (1977)	20	14	11

Grisha I/III/IV/V	Äldre (1970)	27	22	20
Strategiska ubåtar	-	20	11	10
Dolgurukiy	Ny (2012)	0	1	3
Typhoon	Medel (1981)	3	1	0
Delta IV	Medel (1984)	7	4	6
Delta III	Äldre (1976)	7	5	1
Delta I	Äldre (1972)	2	0	0
Yankee I/II	Äldre (1967)	1	0	0
Taktiska ubåtar (A)	-	26	14	17
Graney	Ny (2013)	0	0	1
Victor III	Medel (1979)	7	0	3
Sierra I/II	Medel (1984)	3	2	3
Akula I/II	Medel (1984)	8	7	5
Oscar II	Medel (1980)	8	5	6
Taktiska ubåtar (K)	-	16	9	22
Lada	Ny (2010)	0	0	1
Kilo 636.3	Ny (2014)	0	0	6
Kilo 877	Medel (1980)	12	9	15
Tango	Äldre (1972)	3	0	0
Foxtrot	Äldre (1958)	1	0	0
Totalt	-	156	106	129

Tabell D.2. Rysslands marina bemanning, kustbevakning och marina flyg 2000–2020. IISS (2000, 2010, 2020).

	2000	2010	2020
Bemanning	171 000	142 000	150 000
Kustbevakning (antal fartyg)	?	?	?
Bombflyg	45	56	0
Stridsflyg	104	127	152
Marinövervaknings- /ubåtsjaktflyg	36	71	44
Marinhelikoptrar	52	206	182

Tabell D.3. Rysslands flotta, 2020–2030. IISS (2020), FOI.

Klass	Status (År)	2020	2025	2030
Hangarfartyg	-	0	1	1
Kuznetsov	Medel (1990)	0	1	1
Amfibiefartyg	-	0	0	2
Priboy	Framtid (2026e)	0	0	2
Kryssare	-	4	4	5
Kirov	Medel (1998)	1	1	2
Slava	Medel (1982)	3	3	3
Jagare	-	12	10	10

Udaloy I/II	Medel (1980)	8	6	6
Sovremenny	Medel (1980)	3	4	4
Fregatter	-	10	12	16
Adm. Gorshkov	Ny (2018)	1	4	8
Adm. Grigorovich	Ny (2016)	3	4	4
Gepard	Ny (2003)	2	2	2
Neustrashimiy	Medel (1990)	2	2	2
Krivak II	Äldre (1975)	1	0	0
Krivak I	Äldre (1970)	1	0	0
Korvetter	-	54	55	59
Karakurt	Ny (2018)	1	15	18
Merkuriy	Framtid (2022e)	0	2	6
Gremyashchiy	Framtid (2021e)	0	2	6
Steregushchiy	Ny (2007)	6	10	10
Buyan/M	Ny (2013)	10	10	10
Parchim II	Medel (1986)	6	0	0
Nanuchka III/IV	Äldre (1977)	11	0	0
Grisha I/III/IV/V	Äldre (1970)	20	16	9
Strategiska ubåtar	-	10	10	12
Dolguruki	Ny (2012)	3	6	12
Delta IV	Medel (1984)	6	4	0
Delta III	Äldre (1976)	1	0	0
Taktiska ubåtar (A)	-	17	19	18
Graney	Ny (2013)	1	5	9
Victor III	Medel (1979)	3	3	2
Sierra I/II	Medel (1984)	3	2	2
Akula I/II	Medel (1984)	5	5	3
Oscar II	Medel (1980)	6	4	2
Taktiska ubåtar (K)	-	22	25	26
Lada	Ny (2010)	1	3	5
Kilo 636.3	Ny (2014)	6	10	15
Kilo 877	Medel (1980)	15	12	6
Totalt	-	129	136	149

Tabell D.4. Rysslands marina tonnage och beväpning samt förändring senaste årtionde, 2000-2030. IIS (2000, 2010, 2020), FOI.

	2000	2010	2020	2030
Fartyg och ubåtar (antal)	156	106	129	149
Förändring (% 10 år)	-	-32	+22	+16
Displacement (ton)	1 097 652	712 199	782 434	1 022 623
Förändring (% 10 år)	-	-35	+10	+31
Robotar (antal)*	2 212	1 810	2 056	2 644
Förändring (% 10 år)	-	-18	+14	+29

*Gäller endast robotkapacitet för ytstridsfartyg

Tabell E. Kinas, Indiens, Rysslands och Japans marina tonnage och beväpning samt förändring senaste årtionde, 2000–2030. IISS (2000, 2010, 2020), FOI.

Land	Faktor	2000	2010	2020	2030
Kina	Antal (fartyg & ubåtar)	129	145	190	258
	Deplacement (kiloton)	326	485	953	1 826
	Deplacement/antal	2 527	3 343	5 018	7 076
	Robotar (antal)*	808	1 644	3 368	6 064
	Robotar/antal**	12,83	20,55	27,16	35,05
Indien	Antal (fartyg & ubåtar)	41	45	53	70
	Deplacement (kiloton)	153	172	240	388
	Deplacement/antal	3 731	3 826	4 530	5 539
	Robotar (antal)*	404	713	883	1 299
	Robotar/antal**	16,83	26,41	25,97	28,24
Ryssland	Antal (fartyg & ubåtar)	156	106	129	149
	Deplacement (kiloton)	1 097	712	782	1 023
	Deplacement/antal	7 036	6 719	6 065	6 863
	Robotar (antal)*	2 212	1 810	2 056	2 644
	Robotar/antal**	26,53	20,11	25,70	29,38
Japan	Antal (fartyg & ubåtar)	71	71	74	74
	Deplacement (kiloton)	311	395	476	533
	Deplacement/antal	4 387	5 563	6 428	7 203
	Robotar (antal)*	1 251	1 629	1 716	2 292
	Robotar/antal**	22,75	31,94	35,75	52,09

*Gäller endast robotkapacitet för ytstridsfartyg

** Antal robotar fördelat på antalet ytstridsfartyg

8 Referenslista

- Academy of Military Science (2013) 战略学[The Science of Military Strategy]. URL: <https://fas.org/nuke/guide/china/sms-2013.pdf> (Hämtad: 2021-04-01).
- ANI, “‘Varuna’ largest Indo-French exercise till date underway”, Business Standard, 2019-06-06. URL: https://www.business-standard.com/article/news-ani/varuna-largest-indo-french-exercise-till-date-underway-119050600663_1.html (Hämtad: 2021-03-22).
- ASEAN Defence Ministers’ Meeting, “About the ASEAN Defence Ministers’ Meeting Plus (ADMM Plus)”, 2017-02-06. URL: <https://admm.asean.org/index.php/about-admm/about-admm-plus.html> (Hämtad: 2020-12-10).
- Asia Maritime Transparency Initiative, “A survey of marine research vessels in the Indo-Pacific”, 2020-04-16. URL: <https://amti.csis.org/a-survey-of-marine-research-vessels-in-the-indo-pacific> (Hämtad: 2021-04-06).
- Asia Maritime Transparency Initiative, “Still on the beat: China Coast Guard patrols in 2020”, 2020-12-04. URL: <https://amti.csis.org/still-on-the-beat-china-coast-guard-patrols-in-2020> (Hämtad: 2021-04-06).
- Axe, David. “Japan really is buying a stealth fighter. It’s going to be jaw-droppingly expensive”, *Forbes*, 2020-07-09, URL: <https://www.forbes.com/sites/davidaxe/2020/07/09/open-your-wallets-japan-has-scheduled-its-new-stealth-fighter/?sh=53482c686461> (Hämtad: 2021-05-12)
- Balasubramaniam, Thangavel K och Murugesan, Ashok Kumar (2020) “China’s Rising Missile and Naval Capabilities in the Indo-Pacific Region – Security Implications for India and Its Allies”, *Journal of Indo-Pacific Affairs*.
- Bashfield, Samuel. ”Agalega: A glimpse of India’s remote island military base”, *The Interpreter, Lowy Institute*, 2021-03-02. URL: <https://www.lowyinstitute.org/the-interpreter/agalega-glimpse-india-s-remote-island-military-base> (Hämtad: 2021-03-19).
- Bedi, Rahul, “India to commission second Arihant-class submarine in 2021”, 2020-12-22. URL: <https://www.janes.com/defence-news/news-detail/india-to-commission-second-arihant-class-submarine-in-2021> (Hämtad 2021-03-19).
- Behera, Laxman Kumar (2020) “Indian defence industry”, Hartley, Keith & Belin, Jean (red.) *The Economics of the Global Defence Industry*.
- Bergenwall, Samuel, Korkmaz, Kaan, Rydqvist, John (2016) *Japan’s Defence and Security Policy – A Primer*, FOI, Stockholm.
- Bhalla, Abhishek, “Indian Navy delivers 15 tonnes of relief material for flood-hit areas of Vietnam”, *India Today*, 2020-12-25. URL: <https://www.indiatoday.in/india/story/indian-navy-delivers-15-tonnes-of>

- relief-material-for-flood-hit-areas-of-vietnam-1752871-2020-12-25 (Hämtad: 2021-03-22).
- Bhatnagar, Armaan, "First Quad summit: How India, US, Japan & Australia plan to counter China's rise", *Times of India*, 2021-03-12, URL: <https://timesofindia.indiatimes.com/india/first-quad-summit-how-india-us-japan-australia-can-counter-chinas-rise/articleshow/81465636.cms> (Hämtad: 2021-04-09).
- Bitzinger, Richard A. (2016) "Reforming China's defense industry", *Journal of Strategic Studies*, Vol. 39: 5-6, s. 762-789.
- Bosack, Michael Macarthur, "What to make of the record defense budget", *The Japan Times*, 2020-02-20. URL: <https://www.japantimes.co.jp/opinion/2020/02/20/commentary/japan-commentary/make-record-defense-budget/> (Hämtad: 2021-04-12).
- Bradford, John (2018) "Understanding Fifty Years of Japanese Maritime Security Capacity Building in Southeast Asia, Foreign Expert Perspective", *NIDS*, 2018-10-05.
- Bradford, John, "South East Asia: A New Strategic Nexus for Japan's Maritime Strategy", *Center for International Maritime Security*, 2020-09-21.
- Bugayova, Nataliya, Clark, Mason, and Barros, George. (2020): "Russian Security Cooperation Agreements Post-2014", 2020-05-15, *Institute for the Study of War*, URL: <http://www.understandingwar.org/backgrounder/russia-review-russian-security-cooperation-post-2014> (Hämtad: 2021-04-20).
- Burns, Alan (2016) "The Role of the PLA Navy in China's Goal of Becoming a Maritime Power", in McDewitt, Michael (2016) (red.) "Becoming a Great 'Maritime Power': A Chinese Dream", *CNA Strategic Studies*. URL: <https://maritimearchives.files.wordpress.com/2016/07/cna-report-china-maritime-power.pdf> (Hämtad: 2021-04-01).
- Business Insider (2018) "China says it made a naval breakthrough that could close the gap with US warships", 2018-12-28. URL: <https://www.businessinsider.com/china-gas-turbine-technology-could-close-the-gap-with-us-destroyers-2018-12?r=US&IR=T> (Hämtad: 2021-04-07).
- Caldwell, Daniel, Freda, Joseph och Goldstein, Lyle (2020) "China's Dreadnought? The PLA Navy's Type 055 Cruiser and Its Implications for the Future Maritime Security Environment", China Maritime Report No. 5, *U.S. Naval College*, Newport: Rhode Island,.
- Central Committee of the Communist Party of China, 中华人民共和国国民经济和社会发展第十三个五年规划纲要 [The 13th Five-Year Plan for Economic and Social Development of the People's Republic of China (2016-2020)], 2016-03-17. URL: http://www.gov.cn/xinwen/2016-03/17/content_5054992.htm (Hämtad: 2021-03-31).

- CGTN, "China's Investment Surge in Brunei: China investments at right time for Sultanate", 2018-12-16. URL: https://news.cgtn.com/news/30557a4e7a494464776c6d636a4e6e62684a4856/share_p.html (Hämtad: 2021-04-06).
- CGTN, "Joint Military Drills: China, Thailand and Malaysia to conduct military exercise", 2018-10-27. URL: https://news.cgtn.com/news/356b444f78494464776c6d636a4e6e62684a4856/share_p.html (Hämtad: 2020-04-01).
- Chan, Minnie, "China has started building its third aircraft carrier, military sources say", *South China Morning Post*, 2018-01-04. URL: <https://www.scmp.com/news/china/diplomacy-defence/article/2126883/china-has-started-building-its-third-aircraft-carrier> (Hämtad: 2021-04-06).
- Chang, Felix K. "The Ryukyu Defense Line: Japan's Response to China's Naval Push into the Pacific Ocean", *Foreign Policy Research Institute*, 2021-02-08. URL: <https://www.fpri.org/article/2021/02/the-ryukyu-defense-line-japans-response-to-chinas-naval-push-into-the-pacific-ocean> (Hämtad: 2021-04-16).
- Chanlett-Avery, Emma, Campbell, Caitlin, och Williams, Joshua A. (2019) *The U.S.-Japan Alliance*, *Congressional Research Service*, uppdaterad 2019-06-13.
- Cheung Tai Ming (2013) "The Chinese Defense Economy in the Early 2010s", Research Brief, *Study of Innovation and Technology in China*, , 2013-1.
- China News Agency, 蓝皮书:中国应在印度洋建立补充性通道 [Blue Book: China Should Establish Complementary Pathways in the Indian Ocean], 2015-03-27. URL: <http://www.chinanews.com/gn/2014/03-27/6002234.shtml> (Hämtad: 2021-04-01).
- China Power Team (2021) "What Does China Really Spend on its Military?", *China Power*. URL: <https://chinapower.csis.org/military-spending>. (Hämtad 2021-04-07).
- China Power Team, "How is China Modernizing its Navy", *China Power*, 2020-08-25. URL: <https://chinapower.csis.org/china-naval-modernization> (Hämtad: 2021-04-06).
- China Power Team, "How is China Bolstering its Military Diplomatic Relations", *China Power*, 2020-08-26. URL: <https://chinapower.csis.org/china-military-diplomacy> (Hämtad: 2021-04-06).
- Combined Maritime Forces, "Japan makes history as it takes the lead of combined task force 151", 2015-06-02. URL: <https://combinedmaritimeforces.com/2015/06/02/japan-makes-history-as-it-takes-the-lead-of-combined-task-force-151> (Hämtad: 2020-12-03).
- Defence Web, China and Tanzania conclude historic naval exercise, 2014-11-18. URL: <https://www.defencweb.co.za/sea/sea-sea/china-and-tanzania->

- conclude-historic-naval-exercise/?catid=51%3ASea&Itemid=106
(Hämtad: 2021-04-1).
- Denisov, Igor, Paramonov, Oleg, Arapova, Ekaterina, och Safranchuk, Ivan (2021) "Russia, China and the concept of Indo-Pacific", *Journal of Eurasian Studies*.
- Devermont, Jude, Cheatham, Amelia, and Chiang, Catherine (2019) "Assessing the Risks of Chinese Investments in Sub-Saharan African Ports", *Center for Strategic and International Studies*. URL: https://csis-website-prod.s3.amazonaws.com/s3fs-public/publication/190604_AfricaPorts.pdf (Hämtad: 2021-04-06).
- Dmitrijev, Jurii (2018) "Baltijtsy – na `Komodo`", 2019-03-30, *Strazj Baltiki*, No. 11 (26490), Kaliningrad.
- Dutton, Peter A. (2009) *Scouting, Signaling, and Gatekeeping: Chinese Naval Operatins in the Japanese Waters and the International Law Implications*, CMSI Redbooks 2-2009, U.S. Naval War College. URL: <https://digital-commons.usnwc.edu/cgi/viewcontent.cgi?referer=https://www.google.com/&httpsredir=1&article=1001&context=cmsi-red-books> (Hämtad: 2021-04-16).
- Economic Times, "General Bipin Rawat named as the country's first Chief of Defence Staff", 2019-12-31. URL: <https://economictimes.indiatimes.com/news/defence/gen-bipin-rawat-named-as-the-countrys-first-chief-of-defence-staff/articleshow/73028962.cms?from=mdr> (Hämtad 2021-03-19).
- Erickson, Andrew (2019) "Power vs. Distance: China's Global Maritime Interests and Investments in the Far Seas", in Tellis, Ashley J., Szalwinski, Alison, och Willis, Michael (red.), *Strategic Asia 2019: China's Expanding Strategic Ambitions*. Seattle, WA: National Bureau of Asia Research.
- Erickson, Andrew and Wuthnow, Joel (2016) "Barriers, Springboards and Benchmarks: China Conceptualizes the Pacific 'Island Chains'", *The China Quarterly*, Vol. 225.
- EU Naval Force, "EU Naval Force and Indian Maritime Cooperation", 2017-10-05. URL: <https://eunavfor.eu/eu-naval-force-and-indian-maritime-cooperation> (Hämtad: 2021-03-22).
- Europeiska unionen, Europeiska rådet, "Council conclusions on an EU Strategy for cooperation in the Indo-Pacific", 2020-04-16. URL: <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-7914-2021-INIT/en/pdf> (Hämtad: 2021-05-05).
- Europeiska unionen, Europeiska kommissionen, "Joint Communication to the European Parliament and the Council – the EU Strategy for Cooperation in the Indo-Pacific", 2021-09-21. URL: https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/jointcommunication_indo_pacific_en.pdf (Hämtad: 2021-09-21).

- Fanell, James (2019) "Asia Rising: China's Global Naval Strategy and Expanding Force Structure", *Naval War College Review*, Vol. 71: 1.
- Gady, Franz-Stefan (2019) "China, Russia Conduct First Joint Live-Fire Missile Exercise at Sea", *The Diplomat*. URL: <https://thediplomat.com/2019/05/china-russia-conduct-first-joint-live-fire-missile-exercise-at-sea> (Hämtad: 2021-04-01).
- Garamone, Jim, "Erosion of U.S. Strength in Indo-Pacific Is Dangerous to All, Commander Says", *U.S. Department of Defence, DOD News*, 2021-03-09. URL: www.defense.gov/Explore/News/Article/Article/2530733/erosion-of-us-strength-in-indo-pacific-is-dangerous-to-all-commander-says (Hämtad: 2021-09-21).
- Global Times, "PLA to hold two simultaneous exercises in South China Sea", 2020-11-16. URL: <https://www.globaltimes.cn/content/1206994.shtml> (Hämtad: 2021-04-06).
- Goldrick, James, and Shrikhande, Sudarshan Y. "Sea denial is not enough: An Australian and Indian perspective", *The Interpreter, Lowy Institute*, 2021-03-10. URL: <https://www.lowyinstitute.org/the-interpreter/sea-denial-not-enough-australian-and-indian-perspective> (Hämtad 2021-03-22).
- Gulf News, "Two Indian ships take part in UAE-India naval exercise", 2018-03-18. URL: <https://gulfnews.com/uae/two-indian-ships-take-part-in-uae-india-naval-exercise-1.2190342> (Hämtad: 2021-03-22).
- Gunawan, Apriadi, "Dutch and Chinese operators to help expand Kuala Tanjung port, The Jakarta Post, 2019-11-22. URL: <https://www.thejakartapost.com/news/2019/11/22/dutch-and-chinese-operators-to-help-expand-kuala-tanjung-port.html> (Hämtad: 2021-04-06).
- Gunnarson, Carina (2019) "Japan", i Gasinska, Karolina (red.): *Foreign military bases and installations in Africa*, FOI, Stockholm.
- Guo Yuandan and Liu Xuanzun, "China, Russia conduct first ever joint warship-based live-fire missile exercise", *Global Times*, 2019-05-05. URL: https://www.globaltimes.cn/content/1148538.shtml?fbclid=IwAR0Gq5gB4JFZA0t9V-3KebovheGS_bhaOhhd0eaXeVipC20OVNyKYiSYlb.
- Harold, Scott W. et al. (2019) *The Thickening Web of Asian Security Cooperation*, RAND Corp.
- Hindu, "India, South Korea seal logistics pact", 2019-09-06. URL: <https://www.thehindu.com/news/national/india-south-korea-seal-logistics-pact/article29354781.ece> (Hämtad: 2021-03-22).
- Huang, Kristin, "Beijing's South China Sea military bases 'are vulnerable to attack and will be of little use in a war'", *South China Morning Post*, 2020-12-06. URL: <https://www.scmp.com/news/china/military/article/3112419/beijings-south-china-sea-military-bases-are-vulnerable-attack> (Hämtad: 2021-04-01).

- Huang, Kristin, "China's navy drills in 4 regions show stability to counter US, observers say", *South China Morning Post*, 2020-08-24. URL: <https://www.scmp.com/news/china/military/article/3098671/chinas-navy-drills-4-regions-show-ability-counter-us-observers> (Hämtad: 2021-04-06).
- Hughes, Christopher W. (2019) "Japan's defence industry", i Hartley, Keith, Belin, Jean (red.) *The Economics of the Global Defence Industry*, Routledge.
- Hutchinson, Francis E. och Tham Siew Yean, "Tale of two Belt and Road Initiative port projects in Malaysia shows limits of Chinese money", *South China Morning Post*, 2020-12-07. URL: <https://www.scmp.com/week-asia/opinion/article/3112665/tale-two-belt-and-road-initiative-port-projects-malaysia-shows> (Hämtad: 2021-04-06).
- Indian Express, "INS Vikrant will be commissioned by 2022, says Vice Admiral Chawla", 2020-12-03. URL: <https://www.newindianexpress.com/nation/2020/dec/03/ins-vikrant-will-be-commissioned-by-2022-says-vice-admiral-chawla-2231093.html> (Hämtad: 2021-04-16).
- Indian Navy, "About INS Vikramaditya - The newest & largest ship of Indian Navy", u.å. (b). URL: <https://www.indiannavy.nic.in/content/about-ins-vikramaditya-newest-largest-ship-indian-navy> (Hämtad 2021-02-19).
- Indian Navy, Commands, u.å. (a). URL: <https://indiannavy.nic.in/content/commands> (Hämtad: 2021-04-16).
- Integrated Headquarters, Ministry of Defence, Government of India (2015a): *Ensuring Secure Seas: Indian Maritime Security Strategy*. URL: <https://www.indiannavy.nic.in/content/indian-maritime-security-strategy-2015> (Hämtad 2020-04-14).
- Integrated Headquarters, Ministry of Defence, Government of India (2015b): *Indian Maritime Doctrine*, New Delhi. URL: <https://indiannavy.nic.in/sites/default/files/Indian-Maritime-Docctrine-2009-Updated-12Feb16.pdf> (Hämtad: 2021-02-13).
- Integrated Headquarters, Ministry of Defence, Government of India (2017): *Joint Doctrine Indian Armed Forces*, New Delhi. URL: https://www.ids.nic.in/IDSAdmin/upload_images/doctrine/JointDoctrineIndianArmedForces2017.pd (Hämtad: 2020-04-23).
- Interfax (2017) "Komandujusjtij TjF: v blizajseje vremena flot polutjit sjest korablej s 'Kalibrami'", 2017-12-01. URL: <http://www.interfax.ru/interview/589923> (Hämtad: 2021-04-20).
- Interfax (2020) "Putin podpisal rasporejzenije o sozdanii punkta obespetjenija VMF v Sudane", 2020-11-16, URL: <https://www.interfax.ru/russia/737364> (Hämtad: 2021-04-20).
- International Institute for Strategic Studies (2020) *The Military Balance 2020*.

- International Institute for Strategic Studies (2000) *The Military Balance 2015*.
- International Institute for Strategic Studies (2010) *The Military Balance 2010*.
- International Institute for Strategic Studies (2000) *The Military Balance 2005*.
- International Institute for Strategic Studies (2000) *The Military Balance 2000*.
- Jaipragas, Bhavan, "Singapore deepen defence ties, plan larger military exercises including joint navy drill", *South China Morning Post*, 2019-05-29. URL: <https://www.scmp.com/week-asia/geopolitics/article/3012341/singapore-china-deepen-defence-ties-plan-larger-military> (Hämtad: 2021-04-06).
- Jaishankar, S. (2020) *The India Way: Strategies for an Uncertain World*, HarperCollins.
- Jennings, Ralph, "Expansion of Naval Base Seen Giving China More Power in Disputed Asian Sea", *VOA News*, 2021-01-15. URL: <https://www.voanews.com/east-asia-pacific/voa-news-china/expansion-naval-base-seen-giving-china-more-power-disputed-asian> (Hämtad: 2021-04-01).
- Jibiko, Koya och Ogawa, Tomoyo (2020) "Russia locks onto Southeast Asia to boost arms sales", 2020-07-28. URL: <https://asia.nikkei.com/Politics/International-relations/Russia-locks-onto-Southeast-Asia-to-boost-arms-sales> (Hämtad: 2021-04-20).
- Karanbir Gurung, Shaurya, "Navy requests government for additional funds, cuts 200-ship requirement", *Times of India*, 2019-12-03. URL: <https://economictimes.indiatimes.com/news/defence/navy-requests-government-for-additional-funds-cuts-200-ship-requirement/articleshow/72353735.cms?from=mdr>. (Hämtad: 2021-01-14).
- Karanbir Gurung, Shaurya, "Navy gets access to Singapore's Changi naval base", *The Economic Times*, 2018-09-12. URL: <https://economictimes.indiatimes.com/news/defence/navy-gets-access-to-singapores-changi-naval-base/articleshow/61855776.cms?from=mdr> (Hämtad: 2021-03-2).
- Karanbir Gurung, Shaurya, "To ensure security of Indian vessels, Navy deploys warships in Gulf of Oman, Persian Gulf", *The Economic Times*, 2019-06-20. URL: <https://economictimes.indiatimes.com/news/defence/to-ensure-security-of-indian-vessels-navy-deploys-warships-in-gulf-of-oman-persian-gulf/articleshow/69879830.cms?from=mdr> (Hämtad: 2021-02-19).
- Kardon, Isaac B., Kennedy, Conor M. och Dutton, Peter A. (2020) "China Maritime Report No. 7: Gwadar: China's Potential Strategic Strongpoint in Pakistan", CMSI China Maritime Reports 7. *U.S. Naval War College*.
- Katagiri, Nori, "Shinzo Abe's Indo-Pacific Strategy: Japan's recent achievement and future direction", *Asian Security*, 2019-05-16.
- Kato, Masaya, "Japanese submarine conducts drill in South China Sea", *Nikkei Asia*, 2018-09-17. URL: <https://asia.nikkei.com/Politics/International->

- relations/Japanese-submarine-conducts-drill-in-South-China-Sea2
(Hämtad: 2020-11-26).
- Kaushik, Krishna, "Explained: The purpose, participants of the Malabar Navy Exercise", *Indian Express*, 2020-11-03. URL: <https://indianexpress.com/article/explained/malabar-naval-exercise-india-6915447> (Hämtad: 2021-03-22).
- Kaushik, Krishna "Explained: The purpose, participants of the Malabar Navy Exercise", *Indian Express*, 2020-11-03. URL: <https://indianexpress.com/article/explained/malabar-naval-exercise-india-6915447/>, (Hämtad: 2021-03-05).
- Khurana, Gurpreet S. (2007) "Security of Sea Lines: Prospects for India-Japan Cooperation", *Strategic Analysis*, 31: 1, s. 139–153.
- Khurana, Gurpreet S. (2016) "South Sea Fleet: The Emerging 'Lynchpin of China's Naval Power Projection in the Indo-Pacific", *National Maritime Foundation*. URL: <http://maritimeindia.org/View%20Profile/635906647485261561.pdf> (Hämtad: 2021-03-31).
- Kjellén, Jonas och Dahlquist, Nils (2019) "Rysslands Väpnade styrkor 2019", i Westerlund, Fredrik och Oxenstierna, Susanne (red.) Ryska militär förmåga i ett tioårsperspektiv – 2019, FOR-R--4752--SE, Stockholm: FOI.
- Kjellén, Jonas (2020) "Rysslands högsjöförmåga – utsikter mot 2027", *Tidskrift i sjöväsendet*, nr. 5:497-507.
- Klingner, Bruce, "Japan's newfound boldness on defending Taiwan", *The Japan Times*, 2021-07-28, URL: <https://www.japantimes.co.jp/opinion/2021/07/28/commentary/world-commentary/japan-adopts-tougher-taiwan-stance> (Hämtad: 2021-08-26).
- Koda, Yoji (2012) Perspectives on the Japan Maritime Self Defense Force, Working Paper No. 21, *Sea Power Centre – Australia*. URL: https://www.navy.gov.au/sites/default/files/documents/Working_Paper_21.pdf (Hämtad: 2020-12-17).
- Koda, Yoji (2018) *A wise way to deter China's adventurism in the Indo-Pacific Region*, kapitelutkast, Tokyo.
- Koda, Yoji (2019) "Implications of U.S-China Tension in the Indo-Pacific: Japan's View" i Satoru Nagao (red.) "Strategies for the Indo Pacific: Perceptions from the U.S. and Like-Minded Countries", *Hudson Institute*, 2019-12.
- Kotani, Tetsuo (2017) "Balancing China's Maritime Power in the East and South China Seas", i Takeda, Rydqvist (red.) *The Future of East Asian Security*, Global Seminar Series No. 1, *National Defense Academy*, Yokosuka.
- Kuzar, Vladimir (2019) "Avtoritet Rossijskoj armii za rubezjom rastjot", 2019-12-27, *Krasnaja Zvezda*, URL: <http://redstar.ru/avtoritet-rossijskoj-armii-za-rubezhom-rastyot> (Hämtad: 2021-04-20).

- Lague, David, och Benjamin Kang Lim. "China's vast fleet is tipping the balance of power in the Pacific", *Reuters*, 2019-04-30. URL: <https://www.reuters.com/article/us-china-army-navy-short-idUSKCN1S613W> (Hämtad: 2021-09-21).
- Lapidoth, Rudolph, "Straits, International" i (2018) *Max Planck Encyclopedias of International Law*, Oxford Public International Law. Oxford.
- Laskar, Rezaul H, "India, Australia to sign defence logistics pact during first virtual bilateral summit", *Hindustan Times*, 2018-03-10. URL: <https://www.hindustantimes.com/india-news/india-australia-to-sign-defence-logistics-pact-during-first-virtual-bilateral-summit/story-aufsFacFqmcM6HaqZvRNIP.html> (Hämtad: 2021-03-22).
- Legarda, Helena (2019) "China Global Security Tracker, No. 5 January-June 2019", *International Institute for Strategic Studies*. URL: <https://www.iiss.org/blogs/research-paper/2019/08/china-security-tracker-jan-to-june> (Hämtad: 2021-04-06).
- Legarda, Helena (2020a) "China Global Security Tracker, No. 6 July-December 2019", *International Institute for Strategic Studies*. URL: <https://www.iiss.org/blogs/research-paper/2020/02/china-security-tracker-n6> (Hämtad: 2021-04-06).
- Legarda, Helena (2020b) "The PLA's Mask Diplomacy – China Global Security Tracker No. 7, January-June 2020", *Mercator Institute for China Studies*. URL: <https://merics.org/sites/default/files/2020-08/MERICS%20China%20Global%20Security%20Tracker%20No%207.pdf> (Hämtad: 2021-04-06).
- Lenta (2010) "VMF Rossii oproverg informatsiju o modernizatsii morskoi bazy v Sirii", 2020-01-14, URL: <https://lenta.ru/news/2010/01/13/tartus1/> (Hämtad: 2021-04-20).
- Li Wenfang, "China, ASEAN begin joint naval drill", *China Daily*, 2018-10-23. URL: <http://www.chinadaily.com.cn/a/201810/23/WS5bce80d7a310eff303283f68.html> (Hämtad: 2021-04-01).
- Liff, Adam P., "Has Japan's policy towards the Taiwan Strait changed?", Order from Chaos, Brookings, 23 augusti. URL: <https://www.brookings.edu/blog/order-from-chaos/2021/08/23/has-japans-policy-toward-the-taiwan-strait-changed> (Hämtad: 2021-08-26).
- Li, Hansong, "The 'Indo-Pacific': Intellectual Origins and International Visions in Global Contexts", *Modern Intellectual History*, Cambridge University Press, 2021-07-04.

- Liu Xuanzun, "China, Pakistan joint naval exercise first in a series", *Global Times*, 2020-01-07. URL: <https://www.globaltimes.cn/content/1176034.shtml> (Hämtad: 2021-04-01).
- Lundin, Staffan, "Indiens ballistiska robotar", FOI Memo 7430, Stockholm, FOI, 2020-12-15.
- Kremlin (2017), "Ob utverzjdenii Osnov gosudarstvennoj politiki Rossijskoj Federatsii v oblasti vojenno-morskoj dejatel'nost' in period do 2030 goda". URL: <http://kremlin.ru/acts/bank/42117> (Hämtad: 2021-04-20).
- Kremlin (2015), Morskaja doktrina Rossijskaja Federatsij, 26 juli, URL: <http://static.kremlin.ru/media/events/files/ru/uAFi5nvux2twaqjftS5yrIZUVtJan77L.pdf> (Hämtad: 2021-04-20).
- Masahiro, Miyoshi (2006) *The submerged passage of a submarine through the territorial sea – the incident of a Chinese atomic-powered submarine*, Singapore Yearbook of International Law. URL: <http://www.asianlii.org/sg/journals/SGYrBkIntLaw/200.6/13.pdf> (Hämtad 2021-04-16).
- Mastro, Oriana Skylar, "Russia and China team up on the Indian Ocean", *The Interpreter*, 2020-12-16. URL: <https://www.lowyinstitute.org/the-interpreter/russia-and-china-team-indian-ocean> (Hämtad: 2021-04-01).
- Kremlin (2014) Vojennaja doktrina Rossijskoj Federatsij, 2014-12-25, URL: <http://static.kremlin.ru/media/events/files/41d527556bec8deb3530.pdf> (Hämtad: 2021-04-20).
- Ministry of Defence, Government of India, "Exercise Malabar 2020 Concludes in Arabian Sea", 2020-11-20. URL: <https://pib.gov.in/PressReleasePage.aspx?PRID=1674619> (Hämtad: 2021-03-22).
- Ministry of Defence, Government of India, "FAQ", u.å., URL: <https://www.mod.gov.in/dod/faq?page=1> (Hämtad: 2021-02-18).
- Ministry of Defense of Japan (2018a) National Defense Program Guidelines for FY 2019, 2019-12-18. URL: https://warp.da.ndl.go.jp/info:ndljp/pid/11591426/www.mod.go.jp/j/approach/agenda/guideline/2019/pdf/20181218_e.pdf (Hämtad: 2020-12-28).
- Ministry of Defense of Japan (2018b) Medium Term Defense Program (FY19-FY23), 2018-12-18. URL: https://warp.da.ndl.go.jp/info:ndljp/pid/11591426/www.mod.go.jp/j/approach/agenda/guideline/2019/pdf/chuki_seibi31-35_e.pdf (Hämtad: 2021-03-19).
- Ministry of Defense of Japan (2021a) *Defense of Japan 2020*. URL: https://www.mod.go.jp/en/publ/w_paper/index.html (Hämtad: 2021-03-21).
- Ministry of Defense of Japan (2021b) "Organization, JMSDF". URL: <https://www.mod.go.jp/msdf/en/about/org/> (Hämtad: 2021-03-13).

- Ministry of Defense of Japan, "Procurement of new missile defense system etc and strengthening stand-off defense capability", 2020-12-18. URL: https://warp.da.ndl.go.jp/info:ndljp/pid/11623291/www.mod.go.jp/j/approach/agenda/guideline/2019/pdf/Defense_Program_e_2020.pdf (Hämtad: 2021-01-09).
- Ministry of External Affairs, Government of India, "External Affairs Minister's speech at the 4th Ramnath Goenka Lecture", 2019, 2019-11-14. URL: <https://mea.gov.in/Speeches-Statements.htm?dtl/32038/External+Affairs+Ministers+speech+at+the+4th+Ramnath+Goenka+Lecture+2019> (Hämtad: 2021-20-05).
- Ministry of Foreign Affairs of Japan (1960) "Japan-U.S. Security Treaty", 1960-01-19. URL: https://www.mofa.go.jp/na/st/page1we_000093.html (Hämtad: 2020-12-15).
- Ministry of Foreign Affairs of Japan (2007) "Confluence of the Two Seas - Speech by H.E.Mr. Shinzo Abe, Prime Minister of Japan at the Parliament of the Republic of India", 2007-08-22, URL: <https://www.mofa.go.jp/region/asia-paci/pmv0708/speech-2.html> (Hämtad: 2021-03-24).
- Ministry of Foreign Affairs of Japan (2015a) "The Guidelines for Japan-U.S. Defense Cooperation", 2015-04-27, s. 1, URL: <https://www.mofa.go.jp/files/000078188.pdf> (Hämtad: 2021-04-16).
- Ministry of Foreign Affairs of Japan (2015b) "Japans legal position on the development of natural resources in the East China Sea". URL: https://www.mofa.go.jp/a_o/c_m1/page3e_000358.html (Hämtad 2021-04-03).
- Ministry of Foreign Affairs of Japan (2021) "Free and Open Indo-Pacific, Japan". URL: https://www.mofa.go.jp/policy/page25e_000278.html (Hämtad: 2020-12-16).
- Ministry of Foreign Affairs of the People's Republic of China, "Wang Yi talks about Indo-Pacific Concept", 2019-07-31. URL: https://www.fmprc.gov.cn/mfa_eng/zxxx_662805/t1685652.shtml (Hämtad: 2021-04-23).
- Rysslands utrikesdepartement, "Foreign Minister Sergey Lavrov's remarks and answers to questions at a plenary session of the Raisina Dialogue international conference, New Delhi, January 15, 2020", 2020-01-15. URL: https://www.mid.ru/en/foreign_policy/news/-/asset_publisher/cKNonkJE02Bw/content/id/3994885 (Hämtad: 2021-04-23).
- Myers, Nicholas, "Naval Deployments", publicerat på bloggen War vs Peace, URL: <https://www.warvspeace.org/naval-deployments> (Hämtad: 2021-04-20).
- Myers, Nicholas, "Chinese Military Deployments", *War vs Peace*, u.å. URL: <https://www.warvspeace.org/china> (Hämtad: 2021-04-06).

- Nan Li (2009) “The Evolution of China’s Naval Strategy and Capabilities: From “Near Coast” and “Near Seas” to “Far Seas”, *Asian Security*, Vol. 5:2, p. 144-169.
- Nan Li (2017) “The Southern Theater Command and China’s Maritime Strategy” Publication: China Brief Vol. 17: 8, *The Jamestown Foundation*. URL: <https://jamestown.org/program/southern-theater-command-chinas-maritime-strategy> (Hämtad: 2021-03-31).
- Narayanan, M. K., “Non-alignment to multi-alignment”, *The Hindu*, 2020-01-28. URL: <https://www.thehindu.com/opinion/lead/indian-diplomacy-non-alignment-to-multi-alignment/article13982580.ece> (Hämtad: 2021-03-19).
- Nepomuceno, Priam “Navy activates another Japan-donated patrol plane”, Philippine News Agency, 2019-03-18. URL: <https://www.pna.gov.ph/articles/1064904> (Hämtad: 2021-04-11).
- Nuclear Threat Initiative (2021) “Japan Submarine Capability”, 2021-02. URL: <https://www.nti.org/analysis/articles/japan-submarine-capabilities/> (Hämtad: 2021-02-23).
- Nur Duz, Zehra, “Philippines, China hold joint maritime drills in Manila”, *Anadolu Agency*, 2020-01-15. URL: <https://www.aa.com.tr/en/asia-pacific/philippines-china-hold-joint-maritime-drills-in-manila/1703503#> (Hämtad: 2021-04-01).
- O’Rourke, Ronald, “China Naval Modernization: Implications for U.S. Navy Capabilities – Background and Issues for Congress”, *Congressional Research Service*, 2021-03-09.
- Office of Naval Intelligence (2009) *A Modern Navy with Chinese Characteristics*, Washington.
- Office of Naval Intelligence (2015) *The PLA Navy – new capabilities and missions for the 21st century*, Washington.
- Olsson, Per, Dahl, Alma och Junerfält, Tobias (2020) *Defence Economic Outlook 2020 – An Assessment of the Global Power Balance 2010-2030*. FOI-R--5048--SE.
- Osawa, Kaoru, “Japan’s No. 2 raises possibility of joining US in defending Taiwan”, *Nikkei Asia*, 2021-07-06. URL: <https://asia.nikkei.com/Politics/International-relationsIndo-Pacific/Japan-s-No.-2-raises-possibility-of-joining-US-in-defending-Taiwan> (Hämtad: 2021-08-26).
- Pandit, Rajat, “India set for Quad-plus navy drill as US defence secretary begins Asia tour”, *The Times of India*, 2021-03-15. URL: <https://timesofindia.indiatimes.com/india/india-set-for-quad-plus-navy-drill-as-us-defence-secretary-begins-asia-tour/articleshow/81502359.cms> (Hämtad: 2021-03-22).
- Pandit, Rajat, “Maritime Theatre Command to take shape next year”, *The Times of India*, 2020-12-16. URL: <https://timesofindia.indiatimes.com/india/maritime->

theatre-command-to-take-shape-next-year/articleshow/79750123.cms
(Hämtad: 2021-03-19).

Parameswaran, Prashanth (2019) "Managing the Rise of China's Security Partnerships in Southeast Asia", *Wilson Center Asia Program*. URL: https://www.wilsoncenter.org/sites/default/files/media/documents/publication/201807_managing_the_rise_of_chinas_security_partnerships_in_southeast_asia_-_parameswaran.pdf (Hämtad: 2021-04-01).

Pareek, Aditya och Aditya Ramanathan, "The race to map the ocean deep", *Asia Times*, 2021-02-08. URL: <https://asiatimes.com/2021/02/the-race-to-map-the-ocean-deep> (Hämtad: 2021-03-22).

Patalano Alessio (2015) *Post-war Japan as a Seapower: Imperial Legacy, Wartime Experience, and the Making of a Navy*, Bloomsbury.

Patalano, Alessio (2018) "When strategy is 'hybrid' and not 'grey': reviewing Chinese military and constabulary coercion at sea", *The Pacific Review*, Vol. 31: 6, s. 811-839.

Paul, Michael (2019) "Partnership on the High Seas", SWP Comment. URL: https://www.swpberlin.org/fileadmin/contents/products/comments/2019C26_pau.pdf (Hämtad: 2021-04-01).

Peri, Dinakar, "India decides to pull out of Kavkaz 2020 military exercise on Russia due to Chinese participation", *The Hindu*, 2020-08-29. URL: <https://www.thehindu.com/news/national/india-decides-to-pull-out-of-kavkaz-2020-military-exercise-on-russia-due-to-chinese-participation/article32475212.ece> (Hämtad: 2021-03-22).

Peri, Dinakar, "India in talks for logistics pacts with Russia, U.K. and Vietnam", *The Hindu*, 2020-09-12. URL: <https://www.thehindu.com/news/national/india-in-talks-for-logistics-pacts-with-russia-uk-and-vietnam/article32588282.ece> (Hämtad: 2021-03-22).

Peri, Dinkar, "Indigenous Aircraft Carrier Vikrant to be delivered to Navy by February 2021", *The Hindu*, 2019-07-08. URL: <https://www.thehindu.com/news/national/indigenous-aircraft-carrier-vikrant-to-be-delivered-to-navy-by-february-2021/article28319084.ece> (Hämtad 2021-04-16).

Poling, Gregory B. (2018) "Kyaukpyu – Connecting China to the Indian Ocean", in Szechenyi, Nicholas och Green, Michael J. (red), *China's Maritime Silk Road – Strategic and Economic Implications for the Indo-Pacific Region*, Washington: Center for Strategic and International Studies, s. 4-7.

Press Trust of India, "First batch of Made-in-India Kamov choppers to be rolled out from Tumkur in the next 5 years", *The Economic Times*, 2020-02-06. URL: <https://economictimes.indiatimes.com/news/defence/first-batch-of-made-in-india-kamov-choppers-to-be-rolled-out-from-tumkur-in-the-next-5-years/articleshow/73982398.cms> (Hämtad: 2021-03-22).

- Press Trust of India, "How India evacuated nearly 2,300 citizens during Israel-Lebanon war 2006!", *The Economic Times*, 2019-06-16. URL: <https://economictimes.indiatimes.com/news/politics-and-nation/how-india-evacuated-nearly-2300-citizens-during-israel-lebanon-war-2006/articleshow/69811443.cms> (Hämtad: 2021-03-22).
- Press Trust of India, "India, France sign strategic pact on use of each other's military bases", *The Times of India*, 2018-03-19. URL: <https://timesofindia.indiatimes.com/india/india-france-sign-strategic-pact-on-use-of-each-others-military-bases/articleshow/63248889.cms> (Hämtad: 2021-03-22).
- Press Trust of India, "Indian naval ship conducts 'passage exercise' with Vietnamese Navy in South China Sea", *The Times of India*, 2020-12-27. URL: <https://timesofindia.indiatimes.com/india/indian-naval-ship-conducts-passage-exercise-with-vietnamese-navy-in-south-china-sea/articleshow/79980628.cms> (Hämtad: 2021-03-22).
- Press Trust of India, "India-UK Navy exercise could be most complex yet: British High Commissioner", *Business Standard*, 2019-11-15. URL: https://www.business-standard.com/article/pti-stories/india-uk-enhancing-defence-ties-british-high-commissioner-119111501541_1.html (Hämtad: 2021-03-22).
- Press Trust of India, "Navies of India, Qatar begin 5-day joint exercise at Doha", *Business Standard*, 2019-11-18. URL: https://www.business-standard.com/article/pti-stories/navies-of-india-qatar-begin-5-day-joint-exercise-at-doha-119111801727_1.html (Hämtad: 2021-03-22).
- Prime Minister of Japan and His Cabinet (2013) National Security Strategy, Government of Japan, 2013-12-17. URL: http://japan.kantei.go.jp/96_abe/documents/2013/_icsFiles/afiedfile/2013/12/17/NSS.pdf , (Hämtad: 2021-04-12).
- Prime Ministers of Japan and His Cabinet (1946) Constitution of Japan. URL: https://japan.kantei.go.jp/constitution_and_government_of_japan/constitution_e.html (Hämtad: 2021-01-20).
- Radio Free Asia, "Japan latest nation to contest Beijing's South China Sea claims", 2021-01-23. URL: <https://www.voanews.com/east-asia-pacific/japan-latest-nation-contest-beijings-south-china-sea-claims> (Hämtad: 2021-04-11).
- Rahman, Chris (2008) *The Global Maritime Partnership Initiative – Implications for the Royal Australian Navy*, Sea Power Centre – Australia.
- Ramm, Aleksej, Kretsul, Roman & Stepovoj, Bogdan (2020) "Prikaz 'Admiralam': fregaty s 'Tsirkonami' usiljat Tichookeanskij flot", 2020-06-04, *Izvestija*, URL: <https://iz.ru/1019812/aleksei-ramm-roman-kretcul-bogdan-stepovoi/prikaz-admiralam-fregaty-s-tcirkonami-usiliat-tikhookeanskii-flot> (Hämtad: 2021-04-20).

- Roblin, Sebastien, "China Cancels Plans for Two Nuclear Powered Super Aircraft Carriers", *The National Interest*, 2019-12-07. URL: <https://nationalinterest.org/blog/buzz/china-cancels-plans-two-nuclear-powered-super-aircraft-carriers-103187> (Hämtad: 2021-04-06).
- Roblin, Sebastien "This is Japan's Plan to Counter China's Massive Submarine Build-up", *The National Interest*, 2019-10-18. (2019), URL: <https://nationalinterest.org/blog/buzz/japans-plan-counter-chinas-massive-submarine-buildup-89016>, (Hämtad: 2021-01-04).
- Roblin, Sebastien "A Tsunami Devastated Japan's Souped-Up F-16s", *War is Boring*, 2018-08-21. URL: <https://warisboring.com/a-tsunami-devastated-japans-souped-up-f-16s/>, (Hämtad: 2021-04-12).
- Rothwell, Donald R. och Tim Stephens (2010) *The International Law of the Sea*, Hart Publishing, Oxford.
- Roy Chaudhury, Dipanjan, "Indo-Pacific outreach: India reaches out to Cambodia with flood relief", *The Economic Times*, 2020-12-30. URL: <https://economictimes.indiatimes.com/news/defence/indo-pacific-outreach-india-reaches-out-to-cambodia-with-flood-relief/articleshow/80030170.cms?from=mdr> (Hämtad: 2021-03-22).
- Roy Chaudhury, Dipanjan, "PM Modi's Oman visit: Indian Navy can now access Duqm port", *The Economic Times*, 2018-02-13. URL: <https://economictimes.indiatimes.com/news/defence/pm-modis-oman-visit-navy-can-now-access-duqm-port/articleshow/62894357.cms> (Hämtad: 2021-03-22).
- Ryall, Julian "Aso walks back on claim Japan could join US defence of Taiwan if mainland Chinese forces invade", *South China Morning Post*, 2021-07-06. URL: <https://www.scmp.com/week-asia/politics/article/3139995/asos-walks-back-claim-japan-would-join-us-defence-taiwan-if> (Hämtad: 2021-08-26).
- Rydqvist, John (2017) "Japan-China Relations and the Risks of War", i Takeda, Rydqvist (red.) *The Future of East Asian Security*, Global Seminar Series No. 1, *National Defense Academy*, Yokosuka.
- Rysslands försvarsministerium (2020a) "Gidrografičeskoje sudno TOF 'Marsjal Gelovani' zaversjilo vizit v Avstraliju", 2020-04-29. URL: https://function.mil.ru/news_page/country/more.htm?id=12289211@egNews (Hämtad: 2021-04-20).
- Rysslands försvarsministerium (2020b) "Otrjad korablej Tichookeanskogo flota zaversjil vizit v Indoneziju", 2020-12-17. URL: <https://structure.mil.ru/structure/forces/navy/news/more.htm?id=12330569@egNews> (Hämtad: 2021-04-20).
- Rysslands försvarsministerium (2020c) "Minoborony Rossii zaključilo kontrakt s Amurskim sudostroitel'nyj zavodom na postavku korvetov dlja TOF", 2020-12-15. URL:

- <https://structure.mil.ru/structure/forces/navy/news/more.htm?id=12330322@egNews> (Hämtad: 2021-04-20).
- Rysslands försvarsministerium (2021) "Otrijad korablej VMF Rossii zaversjil utjastije v utjenii `AMAN-2021` v Aravijskom morje", 2021-02-17, URL: https://function.mil.ru/news_page/country/more.htm?id=12344599@egNews (Hämtad: 2021-04-20).
- Samuels, Richard J. (2007) *Securing Japan: Tokyo's Grand Strategy and the future of East Asia*, Cornell University Press.
- Schildknecht, J., Dickey, R., Fink, M., Ferris, L. (red.) (2018) *Operational Law in International Straits and Current Maritime Security Challenges*, Springer International Publishing.
- Scott, David (2019) "China's Indopacifiska regionen Strategy: The Problem of Success", *Journal of Territorial and Maritime Studies*, Vol. 6: 2. p. 94–113.
- Shi Jiangtao, "US-led Quad a 'huge security risk' to Asia, Chinese foreign minister tells Asean", *South China Morning Post*, 2020-10-17. URL: <https://www.scmp.com/news/china/diplomacy/article/3105948/us-led-quad-huge-security-risk-asia-chinese-foreign-minister>.
- Shukla, Ajai, "Indian Navy signs 10-year lease for third Russian nuclear-submarine", *Business Standard*, 2019-03-07. URL: https://www.business-standard.com/article/defence/indian-navy-signs-10-year-lease-for-third-russian-nuclear-submarine-119030701289_1.html (Hämtad: 2021-03-22).
- Singh, Abhijit, "Aggressive sea control isn't an option for India's navy", *The Interpreter, Lowy Institute*, 2021-03-17. URL: <https://www.lowyinstitute.org/the-interpreter/aggressive-sea-control-isn-t-option-india-s-navy> (Hämtad: 2021-03-22).
- Singh, Abhijit, "Boosting India with maritime domain awareness", *Observer Research Foundation*, 2021-01-08. URL: <https://www.orfonline.org/research/boosting-india-maritime-domain-awareness> (Hämtad: 2021-03-22).
- Singh, Abhijit, "Defense Budget FY21-22 – 'Yesterday once more'", *Observer Research Foundation*, 2021-02-01. URL: <https://www.orfonline.org/expert-speak/defense-budget-fy21-22-yesterday-once-more> (Hämtad: 2021-04-16).
- Singh, Rahul, "First joint commands to be launched by May", *Hindustan Times*, 2021-02-17. URL: <https://www.hindustantimes.com/india-news/first-joint-commands-to-be-launched-by-may-101613500932277.html> (Hämtad: 2021-03-19).
- SIPRI (2020a) SIPRI Military Expenditure Database, URL: <https://www.sipri.org/databases/milex> (Hämtad: 2021-04-20).
- SIPRI (2020b) "Data for the SIPRI top 25 for 2015–19, incl. Chinese companies (Excel)", SIPRI Arms Industrial Database (Hämtad: 2021-02-10).

- Soni, Preeti, "Indian Navy wishes to be "world class" with 200 ships, 500 aircraft – but lacks funding", *Business Insider*, 2019-12-04.
<https://www.businessinsider.in/india/news/india-spends-only-15-of-its-total-military-expenditure-on-navy/articleshow/72366679.cms>.
 (Hämtad: 2021-01-14).
- Storey, Ian (2019) "Thailand's Military Relations with China: Moving from Strength to Strength", *ISEAS Yusof Ishak Institute*, URL:
https://www.iseas.edu.sg/images/pdf/ISEAS_Perspective_2019_43.pdf
 (Hämtad: 2021-04-1).
- Strangio, Sebastian: "Japan could deliver 8 cutting edge frigates to Indonesia", *The Diplomat*, 2021-04-08. URL: <https://thediplomat.com/2021/04/japan-could-deliver-8-cutting-edge-frigates-to-indonesia> (Hämtad: 2021-04-08).
- Suciu, Peter "Meet Japan's Stealthy Taigei-class of Diesel Electric Submarines", *The National Interest*, 2021-01-11. URL:
<https://nationalinterest.org/blog/buzz/meet-japan%E2%80%99s-stealthy-taigei-class-diesel-electric-submarines-176190>, (Hämtad: 2021-03-01).
- Sviridov, Vladimir (2019) "'Tri njet', ili Kamran na dvoich ne delitsja", 1 november, *Zvezda Weekly*. URL: <https://zvezdaweb.ru/news/t/201910301122-dKSVy.html> (Hämtad: 2021-04-20).
- Sviridova, Anastasija (2019) "Tichookeanskij flot vooruzjajetsja 'Kalibrom'", 2019-05-20, *Krasnaja Zvezda*, URL: <http://redstar.ru/tichookeanskij-flot-vooruzhaetsya-kalibrom> (Hämtad: 2021-04-20).
- Takahashi, Tosuke: "Japan's converted Izumo-class carriers will not feature a 'skid-jump' ramp for F-35B operations", *Janes*, 2020-10-08. URL:
<https://www.janes.com/defence-news/news-detail/japans-converted-izumo-class-carriers-will-not-feature-a-ski-jump-ramp-for-f-35b-operations>
 (Hämtad: 2021-04-10).
- Tarapore, Arzan, "India should prioritise a denial strategy in the Indian Ocean", *The Interpreter*, *Lowy Institute*, 2021-02-09. URL
<https://www.lowyinstitute.org/the-interpreter/sea-denial-not-enough-australian-and-indian-perspective> (Hämtad: 2021-03-22).
- Tass (2013) "Russian anti-piracy mission remains in Gulf of Aden", 2013-09-22.
 URL: <https://tass.com/world/702601> (Hämtad: 2021-04-20).
- Tass (2017) "Rossijsko-kitajskije utjenija 'Morskoje vzaimodejstvije'. Dosje", 2017-06-25. URL: <https://tass.ru/info/1960969> (Hämtad: 2021-04-20).
- Tass (2018) "Istorija rossijsko-indijskich utjenij 'Indra'", 2018-11-17. URL:
<https://tass.ru/info/5804466> (Hämtad: 2021-04-20).
- Tass (2019) "Rossija i Nepal uslovisli podpisat soglasjenije po VTS", 2019-11-25.
 URL: <https://tass.ru/politika/7192677> (Hämtad: 2021-04-20).

- The Fletcher School, Tufts University, u.å. "Chapter 3: Freedom of Navigation – Law of the Sea", URL: <https://sites.tufts.edu/lawofthesea/chapter-three> (Hämtad: 2021-05-25).
- The Nation, "Thailand's debut in joint military exercise with Malaysia and China", 2018-10-26. URL: <https://www.nationthailand.com/news/30357226> (Hämtad: 2021-04-01).
- The State Council of the Information Office of the People's Republic of China, 中国武装力量的多样化运用 [The Diversified Employment of China's Armed Forces], 2013-04-16. URL: http://www.gov.cn/zhengce/2013-04/16/content_2618550.htm (Hämtad: 2021-03-31).
- The State Council of the Information Office of the People's Republic of China, 中国的军事战略 [China's Military Strategy], 2015-05-26. URL: http://www.81.cn/dblj/2015-05/26/content_6507373.htm (Hämtad: 2021-03-31).
- The State Council of the Information Office of the People's Republic of China, 新时代的中国国防, [China's National Defense in the New Era], 2019-07-24. URL: http://www.gov.cn/zhengce/2019-07/24/content_5414325.htm (Hämtad: 2021-03-31).
- The Week, "Russia begins work to build 2 stealth ships for Indian Navy", 2019-04-27. URL: <https://www.theweek.in/news/india/2019/04/27/russia-begins-work-build-2-stealth-ships-indian-navy.html> (Hämtad: 2021-03-22).
- Torbati, Yeganeh och Idrees Ali, "U.S., India sign military logistics agreement", *Reuters*, 2016-08-29. URL: <https://www.reuters.com/article/us-india-usa-military-idUSKCN114241> (Hämtad: 2021-03-22).
- Tsuruoka Michito (2020) "Competing Visions of Japan's International Engagement – Japan First vs Global Japan", *The International Spectator*, Vol. 55, No. 1.
- U.S. Department of Defense, "Annual Report to Congress: Military and Security Developments Involving the People's Republic of China 2020", 2020-09-01. URL: <https://media.defense.gov/2020/Sep/01/2002488689/-1/-1/1/2020-DOD-CHINA-MILITARY-POWER-REPORT-FINAL.PDF> (Hämtad: 2021-04-01).
- U.S. Department of Defense, "Indo-Pacific Strategy Report: Preparedness, Partnerships, and Promoting a Networked Region", 2019-06-01. URL: <https://media.defense.gov/2019/Jul/01/2002152311/-1/-1/1/DEPARTMENT-OF-DEFENSE-INDO-PACIFIC-STRATEGY-REPORT-2019.PDF>
- U.S. Department of State (1998) *Limits in the Sea No. 120 – Straight Baseline and Territorial Sea Claims, Japan*, Bureau of Ocean and International Environmental and Scientific Affairs. URL: <https://www.state.gov/wp-content/uploads/2020/01/LIS-120.pdf> (Hämtad: 2021-04-16).

- U.S: Defense Intelligence Agency,” China Military Power – Modernizing a force to fight and win”, 2019-01-15. URL: https://admin.govexec.com/media/gbc/docs/pdfs_edit/dod-2019-china_military_power_final.pdf (Hämtad: 2021-04-01).
- United Nations (2008) Japan - Submission in compliance with the deposit obligations pursuant to the United Nations Convention on the Law of the Sea (UNCLOS). URL: https://www.un.org/Depts/los/LEGISLATIONANDTREATIES/STATE_FILES/JPN.htm (Hämtad: 2021-03-14).
- Vavasseur, Xavier, Final JMSDF Aegis Destroyer ‘Haguro’ はぐろ Starts Sea Trials”, *Naval News*, 2020-06-24 juni. URL: <https://www.navalnews.com/naval-news/2020/06/final-jmsdf-aegis-destroyer-haguro-%E3%81%AF%E3%81%90%E3%82%8D-starts-sea-trials> (Hämtad: 2021-03-17).
- Vorndick, Wilson (2018) ”China’s reach has grown; so should the island chains”, *Asia Maritime Transparency Initiative*. URL: <https://amti.csis.org/chinas-reach-grown-island-chains> (Hämtad: 2021-04-01).
- Voss, Wilhelm (2016) *Japan-EU Security Cooperation in Out-of-Area Missions: The Case of the Anti-piracy Mission of the Coast of Somalia*, International Studies Association Asia-Pacific Conference. URL: <http://web.isanet.org/Web/Conferences/AP%20Hong%20Kong%202016/Archive/8b2e5064-b705-4087-9c6e-8da0a7d58716.pdf> (Hämtad: 2021-01-16).
- Wezeman, Pieter D., Fleurant, Aude, Kuimova, Alexandra, Lopes Da Silva, Diego, Tian, Nan, och Wezeman Siemon T. (2020): ”Trends in international arms transfers, 2019”, *Stockholm International Peace Research Institute* (SIPRI). URL: https://www.sipri.org/sites/default/files/2020-03/fs_2003_at_2019_0.pdf (Hämtad: 2021-04-20).
- White, Joshua T. (2020) “China’s Indian Ocean Ambitions: Investment, Influence, and Military Advantage”, *The Brookings Institution*. URL: https://www.brookings.edu/wp-content/uploads/2020/06/FP_20200615_chinas_indian_ocean_ambitions_white-1.pdf (Hämtad: 2021-03-31).
- White, Joshua T. “After the foundational agreements: An agenda for US-India Defense and Security Cooperation”, *The Brookings Institution*, 2021-01. URL: https://www.brookings.edu/wp-content/uploads/2021/01/FP_20210111_us_india_white.pdf (Hämtad: 2021-03-22).
- Willmott, Hedley P. (1982) *Empires in the Balance – Japanese and Allied Pacific Strategies to 1942*, Naval Institute Press.
- Wimbush, Mark, Park, Jae-Hun (2009) *Measuring the flow through the Kerama Gap*, Graduate School of Oceanography University of Rhode Island Narragansett, RI 02882-1197. URL:

- http://www.po.gso.uri.edu/dynamics/KGAP/POwimbu_2009.pdf (Hämtad: 2021-14-16).
- Wire, “India, Japan Announce Signing of Military Logistics Pact a Week Before Shinzo Abe’s Exit”, 2020-10-10. URL: <https://thewire.in/diplomacy/shinzo-abe-india-japan-military-logistics-pact> (Hämtad: 2021-03-22).
- Wuthnow, Joel, “China’s shifting attitude on the Indo-Pacific Quad, *War on the rocks*, 2021-04-07. URL: <https://warontherocks.com/2021/04/chinas-shifting-attitude-on-the-indo-pacific-quad> (Hämtad: 2021-04-23).
- Xavier, Constantino, “India: Responding First as a Leading Power”, *Ministry of External Affairs, Government of India*, 2017-09-18. URL: https://www.mea.gov.in/articles-in-foreign-media.htm?dtl/28956/India_Responding_First_as_a_Leading_Power (Hämtad: 2021-03-22).
- Xavier, Constantino, “India’s expatriate Evacuation operations: Bringing the Diaspora Home”, *Carnegie India*, 2016-12. URL: https://carnegieendowment.org/files/CP_299_Xavier_India_Diaspora_Final.pdf (Hämtad: 2021-03-22).
- Xinhua, “China, Malaysia, Thailand to hold joint military drill”, 2018-10-14. URL: http://www.xinhuanet.com/english/asiapacific/2018-10/14/c_137531885.htm (Hämtad: 2021-04-01).
- Xinhua, “Xi advocates efforts to boost China’s maritime power”, 2013-07-31. URL: <http://en.people.cn/90785/8348224.html> (Hämtad: 2021-04-01).
- Xinhua, “Xi calls for “strong, modern” navy”, 2017-05-24. URL: http://www.xinhuanet.com/english/2017-05/24/c_136312062.htm (Hämtad: 2021-04-01).
- You Ji (2016) ”China’s Emerging Indo-Pacific Naval Strategy”, *Asia Policy*, Vol. 22, s. 11-19.
- Zhao Lei, “Drills set to improve PLA Navy abilities, *China Daily*, 2002-08-25. URL: <https://www.chinadaily.com.cn/a/202008/25/WS5f444b70a310736c2dea4a65.html> (Hämtad: 2021-04-06).

I ljuset av ökade handelsvolymer och det pågående maktskiftet österut är sjövägarna runt Asien viktigare än någonsin. Det innebär att betydelsen av sjömakt i Indopacifiska regionen tilltar. Kina bygger i mycket snabb takt upp sina marinstridskrafter i syfte att både kunna dominera sitt närområde och agera på långa avstånd. Den kinesiska upprustningen har stora konsekvenser för regional och global säkerhetspolitik. Även Indien, Japan och Ryssland lägger allt större vikt vid marin förmåga i Indopacifiska regionen. Sammantaget innebär det att den USA-ledda säkerhetsordningen utmanas och förändras.

Rapporten fokuserar på Kinas, Indiens, Japans och Rysslands marina ambitioner, kapaciteter och agerande i ett tioårsperspektiv och diskuterar säkerhetspolitiska implikationer av relevans för Sverige och Europa.